

Space for Available
for Advertising

WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM

preetnamausa@gmail.com

ਨਿਊਜ਼ਪੇਪਰ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਮੁਰਾ ਸ਼ੰਕਰ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ
ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ
ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ
ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 233, ਮਿਤੀ : 05 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 11 ਜਨਵਰੀ 2023 ਵੈਬਸਾਈਟ : www.preetnama.com, www.preetnews.com ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ', ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਜੈਸ਼ਕਰ ਦੀ ਦੋ ਟੁੱਕ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਸ ਜੈਸ਼ਕਰ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੁਵੱਲੇ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਥਾਂ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਏਐਨਆਈ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਜੈਸ਼ਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਬੰਧਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਾਰੇ ਕਿਆਸ ਲਗਾਉਣਾ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਵੀਂ

ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਜੀ-20 ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ

ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿਆਸ ਲਗਾਉਣਾ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਲਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ, ਦੁਵੱਲੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ

ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਮਿਆਨ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸਬੰਧ ਕਾਫੀ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਬੇਤੁਕਾ ਸਤੰਬਰ ਵਿੱਚ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਨੂੰ 18 ਜੂਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਤੁਕਾ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਦੱਸਿਆ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲਹਿਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬੁਲਾਰੇ ਅਰਿੰਦਮ ਬਾਗਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਅੰਦੋਲਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਈ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ (ਰੋਕੂ) ਐਕਟ (ਯੂਏਪੀਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਂ 'ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਓ ਯਾਤਰਾ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ: ਮਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਤੇ ਤਿੱਖਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਕੱਢੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੁਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ

'ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਅ ਲਓ ਯਾਤਰਾ' ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਹਨੇਰਗਰਦੀ ਅਤੇ ਬਦਅਮਨੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਉਤੇ ਡਾਕਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਹੁਣ

ਹਾਸ਼ੀਏ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਅਕਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਯਾਤਰਾ ਵਰਗੇ ਡਰਾਮੇ ਹੁਣ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਣੇ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲੰਮੇ ਕੁਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੱਛੜਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ, ਗੈਂਗਟਸਰਾਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਮਾਫੀਏ ਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਵਰਗੇ ਬੱਜਰ ਗੁਨਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਦੁੱਧ ਧੋਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਉਹ ਸਮਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਸਮੁੱਚਾ ਪੰਜਾਬ ਕਾਲੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ 403 ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਏ ਜਹਾਨੋਂ, ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ

ਉਟਾਵਾ (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ)- ਲੱਖਾਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦਿਲ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ ਅਮਰੀਕਾ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਸੰਦ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ 2018 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ @ਤੇ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ

ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ 2024-25 ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਊਜ਼ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ 403 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 91 ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਕਾਰਨ, ਹਾਦਸਿਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ 48, ਰੂਸ ਵਿੱਚ 40, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 36 ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ 35 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲਾ ਅਨੁਸਾਰ 2018 ਤੋਂ 2022 ਦਰਮਿਆਨ 5.67 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 6.21 ਲੱਖ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਸੰਦ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2023 ਨੂੰ ਵਿਦਾਇਗੀ ਅਤੇ 2024 ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵਿਖੇ ਨਮਸਤਕ ਹੋਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਰਿੱਚਮੰਡਿਲ ਹਿੱਲ ਨਿਊਯਾਰਕ , ਯੂ ਐੱਸ ਏ , ਜਿੱਥੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲ ਰਹੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਰਸ ਮਾਣ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਛੇ ਵਜੇ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਵੀ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤ ਰਹੇ ਸਨ। ਛੇ ਘੰਟੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਪਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰ ਲਏ

ਹੋਵਣ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਅਦਾਰਾ ਮਹਾਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਵਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵਿਖੇ ਪੂਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਉਮੜਦੇ ਇਕੱਠ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਬੀ ਜੇ ਸਟੂਡੀਓ ਤੋਂ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਲਈ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਿੱਪੀ , ਸਕੱਤਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਣਾ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਹੋੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ , ਗ੍ਰੰਥੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਵਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੌਰ ਸੰਗਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਸੰਗਤਾਂ

ਆਉਂਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਅੱਜ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਸੰਗਤ ਹਾਲ ਛੋਟਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇੰਜ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅਪਨੇ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਆਸੀਰਵਾਦ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲ ਜੁੜ ਕੇ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਕਰੋ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਾਉਂਡਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਸਟਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ,ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਘਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨਪੁਰ , ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮਤਪੁਰ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ , ਸਰੋਮਨੀ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟਾਹਲੀ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟਾਹਲੀ,

ਸੈਕਟਰੀ ਅਕਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲਾ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ , ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਲੇਮਪੁਰ, ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਕੱਤਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਣਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਲੜਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਇਨ ਰਾਹੀਂ ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਖੀਰਲੇ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ। ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਰਾਂਹੀ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਿੱਪੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਆਗਮਨ ਪੁਰਬ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਤਸਵੀਰਾਂ : ਬੀ. ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Khara Sach

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 234

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

05 JAN TO 11 JAN, 2023

ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2023 ਨੂੰ ਵਿਦਾਇਗੀ ਅਤੇ 2024 ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵਿਖੇ ਨਮਸਤਕ ਹੋਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਤਸਵੀਰਾਂ : ਬੀ. ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਿਟਾ ਦਿਓ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਨਾਮੋ-ਨਿਸ਼ਾਨ, ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਨੇ ਫੌਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੁਕਮ

ਸਿਓਲ : ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਨੇਤਾ ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਉਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭੜਕਾਊ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਸਾਰੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ' ਦੇਣਗੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਇਸ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਣ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਕਿਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਾਲ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਫੌਜੀ ਜਾਸੂਸੀ ਉਪਗ੍ਰਹਿ ਲਾਂਚ ਕਰਨਗੇ, ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਡਰੋਨ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਗੇ। ਆਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਲਿਸ਼ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਦਬਾਅ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਹੈ।

ਕਿਮ ਜੋਂਗ ਦੀ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਬੈਠਕ 'ਚ ਕਿਮ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ 'ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਹਥਿਆਰ' ਨੂੰ ਹਮਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰੱਖਣਾ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਰੀਅਨ ਸੈਂਟਰਲ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ (ਕੋਸੀਐਨਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਮ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ (ਅਮਰੀਕਾ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ) ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭੜਕਾਊ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ 'ਸਾਡੀ ਫੌਜ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਾਧਨ ਜੁਟਾਏਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ. ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ, ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਯੂਨ ਸੁਕ ਯੋਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਖਤਰੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਹੜਤਾਲ, ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ

ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਗੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਕੋਰੀਆ ਦਾ ਗਣਰਾਜ ਤਾਕਤ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ, ਸਥਾਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਮਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੀ ਸਦਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਰਾਨੀ ਜਰਨੈਲ ਸੁਲੇਮਾਨੀ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ, 103 ਹਲਾਕ

ਤਹਿਰਾਨ/ਦੁਬਈ : ਇਰਾਨ ਦੇ ਕਰਮਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਜਰਨੈਲ ਕਾਸਿਮ ਸੁਲੇਮਾਨੀ ਦੀ ਚੌਥੀ ਬਰਸੀ ਲਈ ਰੱਖੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਉਪਰੋ-ਬੱਲੀ ਦੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 103 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਤੇ 188 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਕਿ ਜ਼ਖਮੀਆਂ 'ਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਹਮਲੇ ਦੀ ਭਾਵੇਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲਈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ 1979 ਦੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਇਨਕਲਾਬ ਮਗਰੋਂ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਲੇਮਾਨੀ 2020 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਡਰੋਨ ਹਮਲੇ 'ਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਤਹਿਰਾਨ ਤੋਂ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਕਰੀਬ 820 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਕਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਧਮਾਕੇ ਸੁਲੇਮਾਨੀ ਦੀ ਕਬਰ ਨੇੜੇ ਹੋਏ ਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੋਕ ਉਥੇ ਲੰਮੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਇਰਾਨ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਹਿਮਦ ਵਾਹਿਦੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਧਮਾਕਾ ਸ਼ਾਮੀ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜਾ ਧਮਾਕਾ ਕਰੀਬ 20 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਵੱਧ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਕਰਕੇ ਦੂਜਾ ਧਮਾਕਾ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਟੀਵੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਇਰਾਨਾ ਨੇ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਦਾਗੇ ਰਾਕੇਟ, ਹਮਾਸ ਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ; ਕਿਹਾ- ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਤੇਲ ਅਵੀਵ : ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਹਮਾਸ ਜੰਗ ਦੇ ਫਿਲਹਾਲ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਕਰੀਬ 20 ਰਾਕੇਟ ਦਾਗੇ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੇਲ ਅਵੀਵ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵੱਜਿਆ ਸਾਇਰਨ ਹਮਾਸ ਨੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਲ-ਕਸਾਮ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਨੇ ਰਾਕੇਟ ਦਾਗੇ। ਹਮਾਸ ਨੇ ਇੱਕ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਅਲ-ਕਸਾਮ ਬ੍ਰਿਗੇਡਜ਼ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਿਆਨੀ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਅਵੀਵ ਸ਼ਹਿਰ

ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਟਿਕਾਉ ਵਿੱਤੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸਲਾਹ

ਪਟਿਆਲਾ : ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਟਿਕਾਉ ਵਿੱਤੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੀਪੀਏ ਸਬੰਧੀ ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਟਿਕਾਉ ਵਿੱਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਕਰਨ। ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ, ਇਕ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ, ਇਕ ਚਿੱਟੇ ਗਾਥੀ ਵਾਂਗ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਪਲਾਂਟ ਸਿਰ 6600 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਬੋਝ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਵਰ ਪਰਚੇਜ਼ ਐਗਰੀਮੈਂਟ 'ਪੀਪੀਏ' ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ 100 ਫੀਸਦ ਲਈ ਇਕ ਤੈਅ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਦੂਜੇ ਰਾਜ 80 ਫੀਸਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ : ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਅੰਟਾਰਕਟਿਕਾ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਸਕੀਇੰਗ ਰਿਕਾਰਡ, 1130 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਕੇ ਬਣੀ 'ਪੋਲਰ ਕੌਰ'

ਲੰਡਨ : ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਫੌਜੀ ਫ਼ਿਜ਼ੀਓਥੈਰਾਪਿਸਟ ਕੈਪਟਨ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਚੰਦੀ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਧਰੁਵ ਭਾਵ ਅੰਟਾਰਕਟਿਕਾ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਕੀਇੰਗ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਅੰਟਾਰਕਟਿਕਾ ਦੀ 1,130 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਮੀ ਬਰਫ਼ਾਨੀ ਚਾਦਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਸਕੀਇੰਗ ਕਰਦਿਆਂ 31 ਦਿਨਾਂ, 13 ਘੰਟਿਆਂ ਤੇ 19 ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਔਰਤ ਅਜਿਹਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਇਹ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ; ਗਿੰਨੀਜ਼ ਬੁੱਕ ਆਫ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਨੇ ਹਾਲੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ 'ਪੋਲਰ ਕੌਰ' ਆਖਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਉੱਜ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਜਣੇ ਸਕੀਇੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਖਣੀ ਧਰੁਵ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 34 ਸਾਲਾ ਕੈਪਟਨ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਚੰਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲ 2021 'ਚ ਅੰਟਾਰਕਟਿਕਾ ਦੀ 700 ਮੀਲ ਲੰਮੀ ਯਾਤਰਾ ਇਕੱਲਿਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਔਰਤ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਨਵਾਂ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਥਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਹੜੀ ਖੁਸ਼ੀ

ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕੀਇੰਗ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਆਨੰਦ ਹੈ ਪਰ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਇਕ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕੈਰੋਲੀਨ ਕੋਟ ਦੇ ਨਾਂ ਗਿੰਨੀਜ਼ ਬੁੱਕ ਆਫ਼ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਨੂੰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਚੰਦੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ 'ਚ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਪਹਿਲਾਂ ਸਕੀਇੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਖਣੀ ਧਰੁਵ ਦਾ ਬਰਫ਼ਾਨੀ ਸਫ਼ਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕੈਰੋਲੀਨ ਕੋਟ ਦੇ ਨਾਂ ਹੈ। ਉੱਜ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਕੈਰੋਲੀਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਹ 1,130 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਇੱਕ ਦਿਨ, 14 ਘੰਟੇ 34 ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਤਹਿ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 26 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਰੌਨੀ ਆਈਸ ਸ਼ੈਲਫ ਦੀ ਹਰਕੁਲੀਸ ਇਨਲੈੱਟ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸਕੀਇੰਗ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਬੀਤੀ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਕ ਤੜਕੇ 2.24 ਵਜੇ ਦੱਖਣੀ ਧਰੁਵ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 75 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਸਲੇਜ 'ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ 'ਚ ਔਸਤਨ 12 ਤੋਂ 13 ਘੰਟੇ ਸਕੀਇੰਗ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਲੇਜ ਉੱਤੇ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕੁਝ ਉਸ ਮਨਫੀ 30 ਡਿਗਰੀ ਤਾਪਮਾਨ ਵਾਲੇ ਬਰਫ਼ਾਨੀ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਿਊਣ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਕਟਰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਗਏ

ਲੰਡਨ : ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਕਟਰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜੂਨੀਅਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇਹ ਹੜਤਾਲ ਕੌਮੀ ਸਿਹਤ ਏਜੰਸੀ (ਐੱਨਐੱਚਐੱਸ) ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੀ ਹੜਤਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜੂਨੀਅਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਵੇਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਹੜਤਾਲ ਕਾਰਨ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਲਣੀਆਂ (ਅਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟਸ) ਅਤੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਡਾਕਟਰ ਜੋ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਕਲੀਨਿਕ ਕੇਅਰ ਦੀ ਗੀੜ੍ਹ ਦੀ

ਬੇਰੂਤ 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਹਮਾਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ

ਬੇਰੂਤ : ਲਿਬਨਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬੇਰੂਤ 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ 'ਚ ਹਮਾਸ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦੋ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਸਾਲੇਹ ਅਰੂਰੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਜੰਗ ਦਾ ਘੇਰਾ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਤੱਕ ਫੈਲਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਰ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲੇਹ ਹਮਾਸ ਦੇ ਫੌਜੀ ਵਿੰਗ ਦਾ ਬਾਨੀ ਵੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਲਿਬਨਾਨ ਦੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਲੜਾਕੇ ਭੜਕ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਆਗੂ ਸੱਯਦ ਹਸਨ ਨਸਰੱਲਾ ਨੇ ਅਹਿਦ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਿਬਨਾਨ 'ਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਲਸਤੀਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜ਼ਾ 'ਚ ਜੰਗ ਮਗਰੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਲਿਬਨਾਨ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਗੋਲਾਬਾਰੀ

ਜਾਰੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲਾ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਿਬਨਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਇਲੀ ਡਰੋਨ ਨੇ ਬੇਰੂਤ ਦੇ ਸ਼ਾਇਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁਜ਼ਰੱਫੀਏਹ ਦੀ ਇਕ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ 'ਚ ਸਾਲੇਹ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਹਮਲੇ 'ਚ ਦੋ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹਮਾਸ ਦੇ ਸੱਤ ਮੈਂਬਰ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਉੱਜ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਦੇ ਤਰਜਮਾਨ ਗੈਰ ਅੈਡਮਿਰਲ ਡੈਨੀਅਲ ਹਗਾਰੀ ਨੇ ਅਰੂਰੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਹੀ ਆਖਿਆ ਕਿ ਫੌਜ ਨੇ ਹਮਾਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੰਗ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਵੱਜਿਆ ਬਿਗਲ

18 ਉੱਤਰ ਭਾਰਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ 'ਚ 13 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਕੂਚ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ : ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ 18 ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗੈਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ) ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਹੋਈ ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਦੀ ਮਹਾਰੈਲੀ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਫੋਰਮਾਂ ਵੱਲੋਂ 13 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਦਿੱਲੀ ਕੂਚ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਬਿਗਲ ਫੂਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਮੜੇ ਜਨ ਸੈਲਾਬ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੁੰਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਸਭ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਦੇਸ਼ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕੱਠ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਤੇ ਐਮਐਸਪੀ ਗਰੰਟੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਡਾ. ਸਵਾਮੀਨਾਥਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਫਸਲੀ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਪੂਰਨ ਕਰਜ਼ ਮੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ 2013 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2015 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਕੇ ਪਹਿਲੇ

ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ 6 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਮਹਾਰੈਲੀ ਵਿਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀਰਾ, ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਧਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਦੇਸਰਾਜ ਮੋਦਗਲ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੋਹੜੀ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਟ ਬੁੱਢਾ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡੱਫਰ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲਾ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਹਰੀਗੜ੍ਹ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਸਾਣੀਆਂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੰਗਲੀ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲਾ ਬਾਮਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਭਰਾ ਵੱਲੋਂ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਈ ਗਈ।

ਲਗਜ਼ਰੀ ਗੱਡੀਆਂ: ਕੈਬਨਿਟ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ 'ਦੋਹਰਾ ਤੋਹਫ਼ਾ'! ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪਾਂ ਤੋਂ ਮੁੱਕਿਆ ਤੇਲ, ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਮਚੀ ਹਾਹਾ-ਕਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸ ਕੈਬਨਿਟ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਜ਼ਰੀ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਇਨੋਵਾ ਕ੍ਰਿਸਟਾ ਅਤੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਬੋਲੋਰੋ ਗੱਡੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਬਨਿਟ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਕੋਲ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਰੁਕਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੋਟੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੁਣ 11 ਹੋਰ ਇਨੋਵਾ ਖ਼ਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਨੋਵਾ ਭੁੱਚੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਕਤਾਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਸ ਕੈਬਨਿਟ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਵਿਚ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਈਟੀਓ, ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੂਚੱਕ, ਲਾਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਬੁਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜਿੰਪਾ, ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾਮਾਜਰਾ, ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਹੋਅਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ-ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਵਜ਼ੀਰ ਨੂੰ ਸਟਾਫ਼ ਕਾਰ ਵਜੋਂ ਇਨੋਵਾ ਕ੍ਰਿਸਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਵਗੈਰਾ ਵਜੋਂ ਬੋਲੋਰੋ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਡੀਆਂ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੂੰ ਡਲਿਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਕੁਝ ਇਨੋਵਾ ਕ੍ਰਿਸਟਾ ਤਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਡਲਿਵਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਾਰਚੂਨਰ ਗੱਡੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਹਰਜੋਤ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਅਨਮੋਲ ਗਗਨ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਚਾਰ ਚਾਰ ਲੱਖ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਚੱਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਦੇ ਹਲਕੇ ਵਾਲੇ ਵਜ਼ੀਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਕੋਲ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮਿਆਦ ਪੂਰਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖ਼ਰੀਦ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਖ਼ਰੀ ਵਕਤ ਜੁਲਾਈ 2021 ਵਿਚ 21 ਇਨੋਵਾ ਖ਼ਰੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਗੱਡੀਆਂ ਕੈਪਟਨ ਖੇਮੋ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ 4.25 ਕਰੋੜ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁਲਾਈ 2020 ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਕੂਮਤ ਸਮੇਂ 17 ਨਵੀਆਂ ਇਨੋਵਾ ਖ਼ਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜੈਮ ਪੋਰਟਲ ਜ਼ਰੀਏ ਨਵੇਂ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਕੱਢੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੇ ਚੌਕਾ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬੱਸ ਜਾਂ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 7 ਲੱਖ ਦਾ ਹਰਜਾਨਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਾਂ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਟਰੱਕ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੇ ਹੜਤਾਲਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੜਤਾਲਾਂ ਕਾਰਨ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪਾਂ ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੈਟਰੋਲ ਡੀਜ਼ਲ ਲੈਣ ਲਈ ਪੰਪਾਂ ਤੇ ਲੰਮੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ @ਚ ਵੀ ਲੱਗਣਾ ਪਿਆ, ਤੇਲ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੀ ਪੱਲੇ ਪਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਪ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿ ਤੇਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਪੰਪ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬੋਝੀ ਬਹੁਤੀ ਬਹਿਸਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਤੇਲ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜ਼ੋਨ ਬਾਬਾ ਫ਼ੌਜਾ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀਆ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਕਰ

ਕੇ ਸਾਰੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪਾਂ ਤੋਂ ਤੇਲ ਮੁੱਕ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਖਜਾਨ ਸਿੰਘ, ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ, ਲਵਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮੁਸੋਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕੇਸ: ਸਿਟ ਵੱਲੋਂ ਤੀਜੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ

ਮਾਨਸਾ : ਮਰਹੂਮ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੁਸੋਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ (ਸਿਟ) ਨੇ ਗਾਇਕ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸਚਿਨ ਥਾਪਨ ਉਰਫ਼ ਸਚਿਨ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸੋਵਾਲਾ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 29 ਮਈ ਨੂੰ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜਵਾਹਰਕੇ ਵਿਚ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਧੂ ਮੁਸੋਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ 'ਚ ਬਣੀ ਸਿਟ ਵੱਲੋਂ ਤੀਜੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸੁਰਬੀ ਪਰਾਸ਼ਰ ਨੇ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸਚਿਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10 ਜਨਵਰੀ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਚਿਨ ਦਿੱਲੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਸਚਿਨ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਹੈ ਤੇ 2022 ਵਿੱਚ ਜਾਅਲੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਰਾਹੀਂ ਅਜ਼ਰਬਾਇਜਾਨ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਵਾਲਗੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਜ਼ਰਬਾਇਜਾਨ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਗਸਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲੀਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਚਿਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਸੋਵਾਲਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ। ਸਚਿਨ ਨੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਲਈ ਬੋਲੋਰੋ ਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਮੁਸੋਵਾਲਾ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਰੋਕੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਓ ਯਾਤਰਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੌਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਲਏ ਗਏ ਫ਼ੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮਕਸਦ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਮੁਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ 10 ਤੋਂ 16 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤੱਕ 'ਆਪੇ ਗੁਰ ਚੇਲਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ' ਸਜਾਏਗੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਸਮੇਤ ਹਰੇਕ ਵਰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧੱਪੇ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਦੋ ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ 117 ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਵੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਸਬਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਅਤੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ

ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੰਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ, ਮਹੇਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਔਸਜੀਪੀਸੀ ਵੱਲੋਂ ਸਜਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਕੌਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਔਸਸੀ ਤੇ ਬੀਸੀ ਵਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ

ਤੇ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੀ ਮਾਰਚ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਗੇ। ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 12 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ 14 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰੇਗਾ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ, ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਕਤਲ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਏ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੁੱਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ।

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 234

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

05 JAN TO 11 JAN, 2023

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਨੂੰ ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਰਿੱਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰਲਕੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਟਰਾਈ ਸਟੇਟ ਦੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਲ ਨੂੰ ਵਿਦਾਇਗੀ ਤੇ ਨਵੇਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਸ ਰਾਂਗੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉੱਥੇ ਵਧਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਰਾਗੀ ਢਾਡੀ ਜਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ

ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਪਿਹੋਵਾ ਜੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ , ਬਾਬੂ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ , ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਾਬੂ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ , ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਹੌਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਧਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਥਾ ਰਾਗੀ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਗੀ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਥਾਵਾਚਕ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਥਾ

ਸੁਣਾ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਿਆ। ਰੰਗੀਲਾ ਜੀ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਅਦਾਰਾ ਮਹਾਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬੀ ਜੇ ਸਟੂਡੀਉ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵੀ ਬੀ ਜੇ ਸਟੂਡੀਉ ਵੱਲੋਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲਗਾਤਾਰ ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਤੱਕ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਲੱਗਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਵੱਲੋਂ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਕਾਉਂਟਰ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸਕੱਤਰ ਬਲਾਕਾ ਸਿੰਘ ਸਟੇਜ

ਤੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਅੱਛੀ ਖਾਸੀ ਭੀੜ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮਨਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਬਕਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵੇਖੇ ਗਏ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਦੇਗ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਮੌਕਾ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਅਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ।

ਤਸਵੀਰਾਂ : ਬੀ. ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ

ਰਾਜੇਆਣਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸਮਾਂ ਖ਼ਤਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ 6 ਦਸੰਬਰ 2023 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਹੋਰ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 31 ਦਸੰਬਰ 2023 ਤੱਕ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਸਜ਼ਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਾਈ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜੀ।

ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਧਾਮੀ ਨੇ ਭੇਜੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੰਭੀਰ ਯਤਨ ਆਰੰਭ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬਣੀ ਰਾਇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖਾ ਪੜ੍ਹੀ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਅਜੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ

ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਗ੍ਰਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਪੱਤਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 31 ਦਸੰਬਰ 2023 ਤੱਕ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਪੁੱਜੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਰਾਜੇਆਣਾ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਬੇਹੱਦ

ਅਹਿਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਤੋੜ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਬੈਠਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ 31 ਦਸੰਬਰ 2023 ਤੱਕ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇਕੱਲਿਆਂ ਬਦਲਣਗੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਲਦ ਹੀ ਪੰਜ ਸਿੰਘ

ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕਰ ਕੇ ਅਗਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਗੇ। ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕਾ, ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ, ਬੀਬੀ ਕਮਲਦੀਪ ਕੌਰ ਰਾਜੇਆਣਾ ਤੇ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਥ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰਨਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਧੱਬਾ : ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਪਵਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰੀਬ 31 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤਤਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਕਾਰੇ ਦਾ ਸਿਖਰ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਥ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰਨਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਧੱਬਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਧੋਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ

ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਸਬੰਧੀ ਕਰਵਾਏ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਅਤੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹੀਦ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਪੰਥਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਗੁਰਸਿੱਖ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਕੌਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁੰਨ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਸਲੀ ਚਿਹਰਾ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹਰ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ

ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਅੰਤਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਖੁਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਬੀਬੀ ਹਰਦੀਪ ਕੌਰ ਖੱਖ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁਰਾਕੌਰਨਾ, ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ, ਅਲਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੱਖੋਕੇ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੱਟੇਵੱਡ, ਮੰਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਪੜਖੇੜੀ, ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ, ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਬੰਡਾਲਾ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੁਗਲਵਾਲ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਲਵਾਨ, ਬਾਬਾ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਸੋਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਬਲਤੇਜ ਸਿੰਘ ਖੱਖ, ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ, ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਓਐਸਡੀ ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦਾਸ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥੇਵਾਲ, ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੜਾ, ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਮਾ, ਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਰਜੁਨ ਐਵਾਰਡੀ ਡੀਐੱਸਪੀ ਦਾ ਕਤਲ

ਡੀਐੱਸਪੀ ਦੇ ਪਿਸਤੌਲ ਤੋਂ ਹੀ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਗੋਲੀ

ਜਲੰਧਰ : ਇਥੋਂ ਦੇ ਬਸਤੀ ਬਾਵਾ ਖੇਲ ਨਹਿਰ ਨੇੜੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਅਰਜੁਨ ਐਵਾਰਡੀ ਡੀਐੱਸਪੀ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੱਡਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਡੀਐੱਸਪੀ ਦਾ ਕਤਲ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਜਲੰਧਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਕਤਲ ਅਤੇ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਹਾਲੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਡੀਐੱਸਪੀ ਤੋਂ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੀਐੱਸਪੀ ਦਾ ਪਿਸਤੌਲ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਡੀਐੱਸਪੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੁਝ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੋ ਖੋਲ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਖਾਲੀ ਖੋਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ

ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਖੋਲ ਡੀਐੱਸਪੀ ਦੇ ਪਿਸਤੌਲ ਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302, 379-ਬੀ, 34 ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25-54-59 ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੱਜ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਨੇ ਡੀਐੱਸਪੀ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ। ਡੀਐੱਸਪੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡੀਐੱਸਪੀ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਫੋਨ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੰਨਮੈਨ ਦੇ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਿਮ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ 4 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਡਿਪੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਿੰਡ ਮੰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਠੰਢੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਬਾ ਛਿੜਿਆ

ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਧੁੰਦ ਤੇ ਠੰਢ ਵਧਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਨੀਗੋਈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਠੰਢੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਤੇ ਧੁੰਦ ਦਾ ਕਹਿਰ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਇਥੇ ਸੀਤ ਲਹਿਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਬਣੀ ਛੇੜੀ ਰੱਖੀ। ਉੱਧਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਅੱਜ ਠੰਢੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ 9 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਦਿਨ ਧੁੰਦ ਤੇ ਠੰਢ ਵਧਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਨੀਗੋਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਠੰਢੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਮ-ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਹੌਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਠੰਢੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣ ਸਮੇਂ ਭਾਰੀ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਅਸਮਾਂ ਤੋਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ

ਚੱਲੀਆਂ। ਠੰਢ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜਨ ਨਾਲ ਹੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਿਹਾੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ 14.8 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ 10.4 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 11.4 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ 10.6 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ, ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿੱਚ 12.4 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ 12.7 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ 11.8 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ, ਬਰਨਾਲਾ ਵਿੱਚ 11.4 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ 10.5 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ, ਮੋਗਾ ਵਿੱਚ 10.2 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਪਮਾਨ ਆਮ ਨਾਲੋਂ 3 ਤੋਂ 9 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਤੱਕ ਘੱਟ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿਲੱਖਣ ਅਜੂਬਾ ਜੰਨਤ- ਏ- ਜਰਖੜ ਦਾ ਹੋਇਆ ਅਦੁੱਤਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਮੂਹਿਕ ਉਦਘਾਟਨ
ਅੱਜ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ - ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ

ਜਰਖੜ/ਪੰਜਾਬ, 1 ਜਨਵਰੀ (ਸੁਨੀਲ ਗੁੰਦ) ਅਜੂਬੇ @ਜੰਨਤ- ਏ- ਜਰਖੜ@ ਦਾ ਅੱਜ : ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਖੇਡ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਜਰਖੜ ਵਿਖੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ

ਸੀਚੇਵਾਲ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰ ਖੁੱਡੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸ਼ਾਨਾਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਹੁਣ ਲੋਕ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਤੁਰ ਪਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਉਪਰਾਲੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੱਕਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੰਗਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸੱਚ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਨ। ਉਹਨਾਂ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਇਸ ਉਧਮ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਨਤ- ਏ- ਜਰਖੜ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੇ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲੇਗਾ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜਰਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਜੀਵਨ ਖੇਡਾਂ, ਜਰਖੜ ਸਟੇਡੀਅਮ ਅਤੇ ਜੰਨਤ- ਏ- ਜਰਖੜ ਦੇ ਨਾਮ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਸਕਣ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇੱਥੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਉਹ ਹਲੇ ਹੋਰ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ

ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸ੍ਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸੰਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਨਤ- ਏ- ਜਰਖੜ ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਣੇਗੀ। ਹੁਣ ਲੋਕ ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਹਲਕੇ ਦਾ ਨਾਮ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਲਕਾ ਇਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੰਬਰ ਇਕ ਹਲਕਾ ਬਣੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਰਜੁਨ ਐਵਾਰਡ ਜੇਤੂ ਸ੍ਰ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਸਾਬਕਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ੍ਰ ਨਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ, ਸ੍ਰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਸ੍ਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸੰਗੋਵਾਲ, ਸਰਪੰਚ ਦਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਿੱਪੀ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੀਟੂ, ਸਰਪੰਚ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਦਿਆ ਸਿੰਘ ਸੀਚੇਵਾਲ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੌਲੀ, ਗੁਰਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲਖ ਸਣੇ ਅਨੇਕ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ, ਕਿਹਾ- ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ.....

ਪਟਿਆਲਾ : ਵਾਂਸੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸਜ਼ਾਯਾਫਤਾ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਾਂ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੈ 'ਜਦੋਂ ਮੈਂ

ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਹੀ ਕਰ ਲਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮਿਲੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵੀ ਹੱਸ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਰਹਿਮ ਮੰਗਣ ਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।' ਰਾਜੋਆਣਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਪਈ ਅਪੀਲ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਵਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ

ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਧੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਲੀਗਾਂ 'ਤੇ ਤੌਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਸਬੰਧੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਰਿਪੋਰਟ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਨਵੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਪਰ ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਤਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤਾਂ ਉਭਾਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋਏ ਝੂਠੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ 1984 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 15 ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਸੱਤਾ 'ਚ ਰਹੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਉੱਠੇ ਸਵਾਲ ਪੰਥਕ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 1984 ਦੇ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਤੇ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ

ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਸਾਬਕਾ ਆਈਏਐਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਵਫ਼ਦ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਬਿਨਾਂ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਐਸਐਸਪੀ ਨੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਉਹ ਬਾਦਲ ਦੇ ਬੈਂਡਰੂਮ ਤਕ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ

ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਬੀਬੀ ਪਵਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰੀਬ 31 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ

ਸ਼ਹਾਦਤ ਤਤਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਣਮੁੱਖੀ ਕਾਰੇ ਦਾ ਸਿਖਰ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਥ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰਨਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਧੱਬਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਧੋਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਾਲੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਸਬੰਧੀ ਕਰਵਾਏ ਅਰਦਾਸ ਸਮਾਗਮ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਅਤੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ

ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹੀਦ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਪੰਥਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਗੁਰਸਿੱਖ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਕੌਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁੰਨ ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਸਲੀ ਚਿਹਰਾ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹਰ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180

PRITPAL KAUR
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ

*****

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਊਜਰਸੀ

*****

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਧਲਵਾਨ ਸ਼ਿਕਾਰੀ

*****

ਜੀ. ਐਸ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ

*****

ਸੁਜਾਨ ਨਾਗ, ਯੂ. ਐਸ. ਏ.

*****

ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਜਾਬ

*****

ਸੁਖਮੰਦਰ ਬਰਾੜ

(ਭਗਤਾ ਭਾਈਕਾ) ਵੈਨਕੂਵਰ,

*****

ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ

9592398822

*****

The Preetnama is not responsible or legally liable for any news, article, advertisement or typing mistakes in the news or articles

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਮਾ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ 'ਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਸੱਤਾ ਜਾਂ ਸਿਆਸਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਕਰਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਚੁਣ ਕੇ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਭੇਜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬਾਸ਼ਿਦਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਪੱਖੋਂ ਨਿਘਾਰ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਬਣਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਨਿਘਾਰ, ਜੋ ਤਕਰੀਬਨ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ 'ਚ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸੱਭਿਅਤਾ, ਲਿਆਕਤ, ਨਿਡਰਪੁਣੇ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ-ਫੁੱਲੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੋਈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਲੋਕ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਸੱਤਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਹੈ, ਉਹ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹੇ ਕਈ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਬਗਿਆਨੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ 'ਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੱਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹੱਦ ਟੱਪ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੱਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਮ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਦਕਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪ ਵੀ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਲੈ ਲਓ, ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਨਤਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਹਣੇ-ਮਿਹਣੀ ਹੁੰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਵੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਦੂਜਾ ਅਕਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਸ਼ਾਦੀ-ਗਮੀ 'ਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਹਣੇ-ਮਿਹਣੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ-ਗਮੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਕੁਝ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦਿਖਾਵਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਅਜਿਹੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗੈਰਤ ਨਾਂਅ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ, ਪਿਛਲੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ, ਜੋ ਕੁਝ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋਏ, ਉਸ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾ ਜੋ 'ਮਹਾ ਡੀਬੇਟ' (ਮਹਾ ਬਹਿਸ) 'ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਬੋਲਦਾ ਹਾਂ' ਹੋਈ ਉਹ ਇਕ ਚੰਗਾ ਕਦਮ ਸੀ। ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਜੇ ਇਸ ਮਹਾ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਚਾਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਆਈਆਂ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਆਉਣ, ਨਾ ਆਉਣ, ਅਸਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਉਲਟ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਉਸ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਦੀ। ਸਗੋਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਕ ਵੱਡਾ

ਮੌਕਾ ਸੀ, ਜੋ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ। ਦੂਜਾ ਘਰ 'ਚ ਕਦੇ ਵੀ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਅਸੀਂ ਸਮਝੀਏ, ਨਾ ਸਮਝੀਏ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਘਰ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਕੋਠੀ ਜਾਂ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੈ। ਘਰ 'ਚ ਬਹਿਸ ਨਾਲ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੇ, ਬਲਕਿ ਘਰ ਟੁੱਟਦੇ ਹਨ। ਬਾਹਰਲੇ ਲੋਕ ਤਾਂ ਵਿਰਲਾਂ ਭਾਲਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਹਿਸ 'ਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਬਾਹਰਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿਰਫ਼ 8-9 ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਹੀ ਬੁਲਾਏ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁੱਲ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਉਗਲਾਂ 'ਤੇ ਗਿਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹੋਰਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ, ਸੋਚਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ 'ਚੋਂ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਲਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਸ 'ਚ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਨਾ ਬੋਲੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ। ਪਰ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਰਾਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਅੱਗੇ ਲੱਗੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਵੀਡੀਓ ਦਾ ਟਾਈਟਲ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ 'ਪੋਤੜੇ ਫਰੋਲੇ'। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਗ਼ਲਤ ਹੋਵੇ ਪਰ ਮੁੱਦਾ ਗ਼ਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿੱਧਾ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਾ ਦੱਸਦੇ। ਜੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ। ਉੱਧਰ ਇਕ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚੋਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਅਸਲ 'ਚ ਇਹ ਉਹ ਬੰਦੇ ਸੀ, ਜੋ ਸੱਤਾ ਦੇ ਨਿੱਘ 'ਚ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਲ 'ਚ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਉਥੇ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜੋ ਉਹ ਸੋਚ ਕੇ ਗਏ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲਈ। ਇਹੋ ਹਾਲ ਅਕਸਰ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਜਿੱਤੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ 'ਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਗਏ ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਭੰਡਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ 'ਚ ਹੀ ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ, ਹੁਣ ਜਿਸ 'ਚੋਂ ਆਏ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੰਡਣਗੇ। ਕੀ ਇਹ ਬਾਲੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਡੋਲਦੇ ਲੋਕ ਸਾਡੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਸੇ 'ਚ ਇਕ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਿੰਤਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਚਿੰਤਨ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੀਆ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਜੋ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਨ, ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਉਹ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਸੀ। ਇਸ 'ਚ ਕਮੀ ਰਹੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮਿਥਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿ ਅੱਗੋਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

Preetnama Talk Show

News

Talk Show

Interview

Social

Preetnama TV

Political

Music

Current Issue

Host : Pritpal Kaur Preet

Web : www.preetnama.com, Email : Preetnamausa@gmail.com

LIVE

Live on Facebook
page PreetnamaTv

+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

गरीबी उन्मूलन के क्षेत्र में विश्व को राह दिखाता भारत

प्रहलाद सबनानी

भारत में विशेष रूप से कोरोना महामारी के बीच एवं इसके बाद केंद्र सरकार द्वारा गरीब वर्ग के लाभार्थ चलाए गए विभिन्न कार्यक्रमों के परिणाम अब सामने आने लगे हैं। विशेष रूप से प्रधानमंत्री गरीब अन्न कल्याण योजना के अंतर्गत देश के ८० करोड़ नागरिकों को मुफ्त अनाज की जो सुविधा प्रदान की गई है एवं इसे कोरोना महामारी के बाद भी जारी रखा गया है, इसके परिणामस्वरूप देश में गरीब वर्ग को बहुत लाभ हुआ है। हाल ही में अंतर्राष्ट्रीय मुद्रा कोष (आईएमएफ) ने भारत में गरीबी के अनुमान पर एक वर्किंग पेपर जारी किया है। इस वर्किंग पेपर में अलग अलग मान्यताओं के आधार पर भारत में गरीबी को लेकर अनुमान व्यक्त किए गए हैं। इस वर्किंग पेपर के अनुसार, हाल ही के समय में भारत में १.२ करोड़ नागरिक अतिगरीबी रेखा के ऊपर आ गए हैं। वर्ष २०२२ में विश्व बैंक द्वारा जारी किए गए एक अन्य प्रतिवेदन के अनुसार, वर्ष २०११ में भारत में २२.५ प्रतिशत नागरिक गरीबी की रेखा के नीचे जीवन यापन करने को मजबूर थे परंतु वर्ष २०१९ में यह प्रतिशत घटकर १०.२ रह गया है। वर्ष २०१६ में भारत में अतिगरीब वर्ग की आबादी १२.४ करोड़ थी जो वर्ष २०२२ में घटकर १.५ करोड़ रह गई है। पिछले दो दशकों के दौरान भारत में ४० करोड़ से अधिक नागरिक गरीबी रेखा से ऊपर आ गए हैं। दरअसल पिछले लगभग ९ वर्षों के दौरान भारत के सामाजिक, आर्थिक एवं सांस्कृतिक परिवेश में कई बड़े बदलाव देखने को मिले हैं। जिसके चलते भारत में गरीबी तेजी से कम हुई है और भारत को गरीबी उन्मूलन के मामले में बहुत बड़ी सफलता प्राप्त हुई है।

अतिगरीबी का आकलन १.९ अमेरिकी डॉलर प्रतिव्यक्ति

प्रतिदिन आय के आधार पर किया जाता है। इस परिभाषा के अनुसार किए गए आकलन के अनुसार अब भारत में केवल ०.९ प्रतिशत नागरिक ही इस गरीबी रेखा के नीचे जीवन यापन कर रहे हैं। कुछ वर्ष पूर्व तक भारत में करोड़ों नागरिक अतिगरीबी में जीते थे। वैश्विक स्तर पर एक दूसरी परिभाषा के अनुसार भी गरीबी का आकलन किया जाता है। इसके अनुसार जिस नागरिक की प्रतिदिन आय ३.२ अमेरिकी डॉलर से कम है, वह व्यक्ति गरीबी रेखा के नीचे जीवन करने वाला नागरिक माना जाता है।

इसी प्रकार, संयुक्त राष्ट्र (यूएनडीपी) द्वारा जारी किये गए एक अन्य प्रतिवेदन के अनुसार भी पिछले १५ वर्षों के दौरान भारत में गरीबी आधे से ज्यादा घटी है। वैश्विक बहुआयामी गरीबी सूचकांक में भारत ने कई देशों को पीछे छोड़ा है। भारत सरकार ने गरीबवर्ग के नागरिकों को गरीबी रेखा से ऊपर लाने में सफल नेतृत्व प्रदान किया है। स्वास्थ्य, शिक्षा एवं जीवन स्तर जैसे मानकों के आधार पर भारत ने अच्छा काम किया है एवं भारत सरकार द्वारा इस संदर्भ में लागू की गई विभिन्न योजनाओं का अच्छा असर हुआ है। भारत ने गरीबी के खिलाफ जंग में एक मिसाल पेश की है। भारत की इस सफलता पर यूएनडीपी ने भारत सरकार की जबरदस्त सराहना की है। भारत में अतिगरीबी रेखा के नीचे जीवन यापन करने वाले करोड़ों नागरिकों का इतने कम समय में गरीबी रेखा के ऊपर आना विश्व के अन्य देशों के लिए एक सबक है। इतने कम समय में किसी भी देश में इतनी तादाद में लोग अपनी आर्थिक स्थिति सुधार पाए हैं ऐसा कहीं नहीं हुआ है। भारत में गरीबी का जो बदलाव आया है वह धरातल पर दिखाई देता है। इससे पूरे विश्व में भारत की छवि बदल गई है। वैश्विक बहुआयामी गरीबी सूचकांक २०२२ प्रतिवेदन के अनुसार ग्लोबल मल्टी

डायमेंशनल पावर्टी इंडेक्स को जारी करने के पूर्व, पूरे विश्व के १११ देशों के परिवारों में सर्वे किए गए। कुल मिलाकर पूरे विश्व के ६१० करोड़ नागरिकों का सर्वेक्षण किया गया एवं यह पाया गया कि पूरे विश्व में १२० करोड़ नागरिक अभी भी अतिगरीबी से जूझ रहे हैं। वहीं संयुक्त राष्ट्र द्वारा जारी प्रतिवेदन में बताया गया है कि विश्व के विभिन्न देशों में ५९ करोड़ गरीब नागरिकों को ईंधन की सुविधा उपलब्ध नहीं है। यह परिवार भोजन पकाने के लिए ईंधन एवं घरों में रोशनी के लिए बिजली की व्यवस्था नहीं कर पा रहे हैं। जबकि भारत गरीबी के खिलाफ जंग को बहुत मजबूती के साथ लड़ रहा है। भारत में ४१.५ करोड़ नागरिक गरीबी रेखा के ऊपर लाए जा चुके हैं। संयुक्त राष्ट्र ने इसे ऐतिहासिक बदलाव बताया है। भारत में कोरोना महामारी खंडकाल के दौरान एवं इसके बाद भी अत्यधिक गरीबी के स्तर में कोई बढ़ोतरी दर्ज नहीं की गई है जबकि विश्व के अन्य कई देशों में इस संदर्भ में स्थिति अभी भी दयनीय बनी हुई है। अमेरिका जैसे विकसित देश में भी होमलेस नागरिकों की संख्या ६ लाख से अधिक बताई जा रही है। भारत में ६०, ७० एवं ८० के दशकों में हम लगभग समस्त नागरिक हमारे बचपन काल से ही सुनते आए हैं कि भारत एक गरीब देश है एवं भारतीय नागरिक अति गरीब हैं। हालांकि भारत का प्राचीनकाल बहुत उज्ज्वल रहा है, परंतु आक्रांताओं एवं ब्रिटेन ने अपने शासन काल में भारत को लूटकर एक गरीब देश बना दिया था। अब समय का चक्र पूर्णतः घूमते हुए आज के खंडकाल पर आकर खड़ा हो गया है एवं भारत पूरे विश्व को कई मामलों में अपना नेतृत्व प्रदान करता दिखाई दे रहा है। गरीबी उन्मूलन का क्षेत्र भी अब इसमें शामिल हो गया है। भारत के आर्थिक विकास के संबंध में पिछले कुछ वर्षों से लगातार बहुत अच्छी खबरें सुनाई दे रही हैं। सकल

घरेलू उत्पाद में तेज वृद्धि दर, भारत से उत्पादों के निर्यात में तेज होती वृद्धि दर और अभी हाल ही में अंतरराष्ट्रीय मुद्रा कोष द्वारा जारी एक रिपोर्ट, जिसमें बताया गया है कि भारत में गरीबी में भारी कमी दर्ज की गई है। भारत में राजनैतिक स्वतंत्रता प्राप्ति के पश्चात गरीबी हटाओ का नारा तो बहुत लगाया गया परंतु धरातल पर गरीबी हटती हुई दिखाई नहीं दी थी। गरीबी हटाने के लिए भारत में कई योजनाएं बनी, कई कार्यदल बने एवं कई समितियां बनीं परंतु गरीबी में कोई बड़ा बदलाव दिखाई नहीं दिया। इस संदर्भ में गठित की गई कुछ महत्वपूर्ण समितियों को यहां दर्शाया जा रहा है। वर्ष १९६२ में योजना आयोग कार्य समूह का गठन, वर्ष १९७१ वी.एम.दांडेकर और एन.रथ समिति, वर्ष १९७९ में अलग समिति, वर्ष १९९३ में लकड़ावाला समिति, वर्ष २००९ में तेंदुलकर समिति एवं वर्ष २०१४ में रंगराजन समिति। इसी प्रकार तत्कालीन सरकारों द्वारा उठाए गए कदमों में शामिल हैं, वर्ष १९५२ में सामुदायिक विकास परियोजना, वर्ष १९५३ में राष्ट्रीय विस्तार सेवा कार्यक्रम लांच किया गया, वर्ष १९७० में सूखा क्षेत्र पीड़ित कार्यक्रम लाया गया, वर्ष १९७९ में लघु कृषक विकास एजेंसी की स्थापना की गई। साथ ही, पंचवर्षीय योजनाओं के जरिए गरीबी कम करने की कोशिश की गई, चौथी पंचवर्षीय योजना में गरीबी से मुक्ति प्राप्त करने, सामाजिक समानता लाने एवं सामाजिक न्याय की स्थापना करने का प्रण लिया गया। परंतु भारत में गरीबी कम करने के संदर्भ में कुछ उत्साहजनक परिणाम दिखाई नहीं दिए थे, जबकि वर्ष २०१४ से वर्ष २०२२ के बीच वर्तमान केंद्र सरकार द्वारा लागू की गई समस्त योजनाएं सफलतापूर्वक लागू की जा सकी हैं।

5 झूठ जो पत्नियां अक्सर पति से बोलती हैं

पति-पत्नी के बीच जितना प्यार होता है, तकरार भी उतनी ही ज्यादा होती है। और झूठ... इसकी तो कोई सीमा ही नहीं होती। पति-पत्नी इतनी सफाई से एक-दूसरे से झूठ बोलते हैं कि पकड़े जाने की कोई गुंजाइश ही नहीं बचती। पति तो अक्सर पत्नियों से झूठ बोलते ही रहते हैं, लेकिन झूठ बोलने में पत्नियां भी कुछ कम नहीं हैं। तो आइए जानते हैं उन झूठ के बारे में, जो पत्नियां अक्सर पतियों से बोलती हैं।

1. तुम जैसे हो, मुझे वैसे ही पसंद हो

शादी की पहली रात पति को देखकर निशा ने प्रभावित होकर ये कहा कि तुम जैसे हो, वैसे ही मुझे पसंद हो। सारी ज़िंदगी मैं तुम्हें प्यार करूंगी। सर्फ़ निशा ही क्यों शादी की पहली रात हर पत्नी अपने पति से यही कहती है। ये है पत्नियों का पहला झूठ। शादी के कुछ समय बाद से ही पत्नियां, पतियों की उसी आदत को बुरी आदत कहने लगती हैं, जो उन्हें कभी बहुत पसंद थीं। साइकोलॉजिस्ट का मानना है कि प्यार में किसी तरह का कोई कंडीशन अप्लाई

न करें। अपने पार्टनर को अनकंडीशनली प्यार करें। वो जैसे हैं, उन्हें वैसे ही अपनाने की कोशिश करें। उनकी गुलतियों पर परदा न डालें, लेकिन उसको प्यार से समझाने की कोशिश करें।

2. मैं हमेशा आपका सम्मान करूंगी

शादी के वक़्त अपने पति को सुमित्रा का दिया गया वो वादा कि हर पल वो उनका आदर करेगी, शायद अब टूटता नज़र आ रहा है। खुद रोली भी इस बात को सोचकर परेशान हैं कि आखिर अब क्या हो गया, जिसकी वजह से उनके रिश्ते में सम्मान ख़त्म ही हो गया। एक्सपर्ट कहते हैं कि जब आपके पार्टनर की स्थिति अच्छी न हो, तो उसे हर पल कोसने और नीचा दिखाने की बजाय उसे सपोर्ट करें। जितना हो सके बात करें। उसके हर फैसले को ध्यान से सुनें। ऐसा करके आप अपने पार्टनर के दिल में पहले जैसी जगह बना पाएंगी और बहुत जल्द आपका पार्टनर इस स्थिति से उबरता हुआ नज़र आएगा।

3. बुरे वक़्त में भी साथ दूंगी

अहमदाबाद में रहने वाली सोनल के पति का लंबा-चौड़ा कारोबार कोरोना के बुरे दौर से अछूता नहीं रहा। कारोबार में लगातार गिरावट की वजह से आमदनी कम हो गई, लेकिन सोनल का शापिंग का खर्च अब भी कम नहीं हुआ। पति के पूछने पर सोनल ख़रीदी हुई चीज़ों का दाम कम बताकर, ज़्यादा खर्च से इंकार कर जाती। सोनल के इस तरह के झूठ से धीरे-धीरे घर की आर्थिक हालत और भी नाजुक होती गई। सोनल के इस झूठ की वजह से उनकी स्थिति बद से बदतर होती चली गई। एक शोध से पता चलता है कि इस मामले में 75 परसेंट से ज़्यादा शादियां तलाक़ में तब्दील हो जाती हैं।

4. मैं ठीक हूँ, कुछ नहीं हुआ मुझे

महिलाओं में ये देखा गया है कि हर चीज़ वो संक्षिप्त में कहकर ख़त्म कर देती हैं। वो लोगों को दिखाना चाहती हैं कि वो किसी का ध्यान अपनी ओर नहीं खींचना चाहतीं, जबकि होता

इसका उल्टा ही है। ज़्यादातर महिलाओं में पाया गया है कि जब उनको कोई समस्या होगी तब भी पूछने पर अपने पार्टनर को वो यही कहती हैं कि वो बिलकुल ठीक हैं, कुछ नहीं हुआ उन्हें। जब पति उनकी बात पर ध्यान नहीं देते, तो वो नाराज़ होकर अपनी प्रतिक्रिया देती हैं।

5. मुझे तुम्हारी मदद की कोई ज़रूरत नहीं

ज़्यादातर महिलाओं में ये देखा गया है कि कोई भी काम करते वक़्त वो अपने पति की मदद चाहती तो हैं, लेकिन कहती नहीं। उनको लगता है कि काम देख कर पति को खुद समझ जाना चाहिए कि वो उनका हाथ बटाएं। पति-पत्नी के बीच इस तरह एक गहरी खाई तैयार हो जाती है, जिसको भरना बहुत मुश्किल होता है। ऐसे में उनका ये व्यवहार उनके पतियों को अच्छा नहीं लगता। इसलिए पत्नियों को चाहिए कि पतियों से अपने काम के बारे में खुलकर चर्चा करें। ज़रूरत पड़ने पर उनकी मदद लें, न कि मदद लेने से इंकार करें। पति-पत्नी के रिश्ते में झूठ बोलने की कोई ज़रूरत नहीं

इसराइल-ग़ज़ा जंग बेरूत में धमाके में हमास के उपप्रमुख सालेह अल-अरुरी की मौत, लेबनान बोला- जवाब मिलेगा

लेबनान की राजधानी बेरूत में हुए एक हमले में हमास के उप प्रमुख की मौत के बाद लेबनान ने कहा है कि वो इस मौत के लिए ज़िम्मेदार लोगों को सज़ा देगा। जवाब में इसराइल ने कहा है कि हमले में हमास के उप प्रमुख की मौत लेबनान पर हमला नहीं था। इसराइल के एक प्रवक्ता ने कहा है कि हमास के नेतृत्व के खिलाफ़ की गई एक सर्जिकल स्ट्राइक में सालेह अल-अरुरी की मौत हो गई है।

हमास ने इस हमले की कड़ी आलोचना की है। वहीं उसके करीबी माने जाने वाले हिज़्बुल्लाह ने इसे लेबनान की संप्रभुता पर हमला करार दिया है।

इस बीच लेबनान के प्रधानमंत्री ने इसराइल पर आरोप लगाया है कि वो इस जंग में... लेबनान को भी खींच रहा है।

लेबनान के मीडिया में आ रही रिपोर्टों के अनुसार, हमास के डिप्टी प्रमुख सालेह अल-अरुरी की मौत बेरूत के दक्षिण में हुए एक ड्रोन हमले में हुई।

अरुरी के अलावा इस हमले में छह और लोगों की मौत की खबर है, इनमें से दो हमास के सैन्य कमांडर थे जबकि चार अन्य हमास के सदस्य थे।

अरुरी हमास की सशस्त्र कासम ब्रिगेड से जुड़े एक अहम नेता तो थे ही बल्कि उन्हें हमास प्रमुख इस्माइल हानिया का भी करीबी सहयोगी माना जाता है।

हिज़्बुल्लाह और हमास के बीच संबंध बनाए रखने के लिए वो लेबनान में थे।

इसराइली सरकार के एक प्रवक्ता मार्क रेगेव ने लगभग ये पुष्टि कर ही दी थी कि इस हत्या में इसराइल का हाथ है, लेकिन उन्होंने इसराइली अधिकारियों के जाने-पहचाने औपचारिक अंदाज़ में टीवी चैनल एमएसएनबीसी से कहा, इस घटना को जिसने भी अंजाम दिया है, ये स्पष्ट होना चाहिए कि ये लेबनान सरकार पर किसी तरह का कोई हमला नहीं था।

ये किसी तरह से आतंकवादी संगठन हिज़्बुल्लाह पर भी हमला नहीं था।

जिसने भी ये किया, उसने हमास के नेतृत्व के खिलाफ़ सर्जिकल स्ट्राइक किया। जिसने ये किया उसे हमास से शिकायत थी। ये एकदम स्पष्ट है।

अक्तूबर को इसराइल पर हुए हमले के बाद की जवाबी कार्रवाई में मारे गए हमास के लोगों में 57 साल के सालेह अल-अरुरी इस संगठन के सबसे बड़े नेता थे।

पिछले साल सात अक्तूबर को ग़ज़ा पट्टी से हमास ने इसराइल पर हमला बोल दिया था। संगठन के लड़ाके इसराइली सीमा में घुस आए थे और उन्होंने यहाँ कई गाँवों पर हमला किया था।

इस हमले में करीब 1200 आम इसराइलियों की मौत हुई। हमास के लड़ाके अपने साथ करीब 240 लोगों को बंधक बनाकर ले गए। इसके बाद इसराइल ने जवाबी कार्रवाई शुरू की और कहा कि जब तक वो हमास को जड़ से ख़त्म नहीं करेगा, ये जंग ख़त्म नहीं होगी।

हमास के नियंत्रण वाले स्वास्थ्य मंत्रालय के अनुसार, तब से लेकर अब तक इस जंग में 22,000 से अधिक फ़लस्तीनियों की मौत हुई है, जिनमें बड़ी संख्या में बच्चे और औरतें शामिल हैं।

इसराइल-ग़ज़ा जंग के दौरान लेबनान से सटी इसराइल की सीमा के पास से हिज़्बुल्लाह ने इसराइली सेना पर कई रॉकेट दागे हैं।

इस्माइल हानिया क्या बोले?

लेबनान की सरकारी समाचार एजेंसी ने कहा है कि सालेह अल-अरुरी की मौत इसराइल के एक ड्रोन हमले में हुई। ये हमला बेरूत के दक्षिण में बसे इलाक़े दाहिअ में हमास के एक दफ़्तर पर हुआ।

एक प्रत्यक्षदर्शी ने समाचार एजेंसी रॉयटर्स को बताया कि उन्हें एक ऊंची इमारत की तीसरी मंजिल पर एक बड़ा छेद दिखा, इमारत के आसपास बड़ी संख्या में अग्निशमन कर्मचारी और स्वास्थ्यकर्मी इकट्ठा हो गए थे।

सोशल मीडिया पर मौजूद वीडियो फुटेज में देखा जा सकता है कि एक कार में आग लगी हुई है और एक व्यस्त रिहायशी इलाक़े में इमारतों को व्यापक नुक़सान हुआ है।

दाहिअ को लेबनान में हिज़्बुल्लाह का गढ़ माना जाता है।

हमास की राजनीतिक शाखा के प्रमुख इस्माइल हानिया ने इस हमले को कायराना... आतंकी कार्रवाई, लेबनान की संप्रभुता पर हमला और अपनी आक्रामकता के दायरे को बढ़ाने की कोशिश करार दिया है।

हिज़्बुल्लाह ने कहा है कि अरुरी की मौत को वो लेबनान, उसके लोगों, उसकी सुरक्षा, उसकी संप्रभुता और उसके प्रतिरोध के खिलाफ़ गंभीर हमला मानता है, ये बेहद प्रतीकात्मक है और इसके राजनीतिक और सुरक्षा संबंधी संदेश हैं।

संगठन का कहना है कि जंग के मैदान में ये एक बेहद गंभीर घटना है और हिज़्बुल्लाह इस बात क पुष्टि करना चाहता है कि इस अपराध को बिना जवाब और बिना सज़ा के माफ़ नहीं किया जाएगा।

हमारे हाथ टूटार पर हैं और बचाव की हमारी तत्परता और तैयारी अपने उच्चतम स्तर पर हैं।

वहीं लेबनान में हिज़्बुल्लाह और ग़ज़ा में हमास का समर्थन करने वाले ईरान ने कहा है कि अरुरी की हत्या से बिना शक़ प्रतिरोध की एक

और लहर शुरू होगी।

मंगलवार शाम इसराइली रक्षा कैबिनेट की एक बैठक होनी थी, जिसमें युद्ध के बाद ग़ज़ा को लेकर एक योजना पेश की जानी थी, लेकिन इस बैठक को रद्द कर दिया गया।

इसराइली बिन्यामिन नेतन्याहू ने पहले भी कहा था कि हमास के नेता जहाँ कहीं हों, उन्हें इसराइल पूरी तरह ख़त्म करेगा।

इसराइली मीडिया रिपोर्ट्स के अनुसार, वेस्ट बैंक में अरुरी को हमास की सैन्य शाखा के अगले प्रमुख के तौर पर देखा जा रहा था।

माना जा रहा है कि 2014 में कब्ज़े वाले वेस्ट बैंक में तीन युवाओं को अगवा करने और उनकी हत्या करने में उनका हाथ था। रिपोर्ट्स के अनुसार, कुछ हमलों के मामले में वो इसराइली जेल की सज़ा भी काट चुके हैं।

टाइम्स ऑफ़ इसराइल का कहना है कि वो हमास के उन चुनिंदा नेताओं में शामिल हैं, करीबी संबंध ईरान और हिज़्बुल्लाह के साथ थे।

इसी साल 27 अक्तूबर को इसराइली सेना ने वेस्ट बैंक में रामल्लाह के नजदीक अरुरा शहर में अरुरी के घर को ध्वस्त कर दिया था।

संकट के समय केवल भारत ने हर देश के साथ सहयोग किया

- रमेश सराफ़ धमोरा

दुनिया भर में लोग नए साल की पहली सुबह का आनंद उठाते हैं। लोग अपने दोस्तों, परिवार और करीबी लोगों के इस खास दिन का जश्न मनाते हैं। नए साल के साथ ही साल के पहले दिन यानी एक जनवरी को वैश्विक परिवार दिवस भी मनाया जाता है। हर साल एक जनवरी को मनाए जाने वाले इस दिवस के जरिए परिवारों के माध्यम से राष्ट्रों और संस्कृतियों में एकता, समुदाय और भाईचारे की भावना पैदा करता है। दुनिया में शांति बनाए रखने के लिए जरूरी है कि एक परिवार का निर्माण हो। ताकि विश्व में शांति की स्थापना होने के साथ ही हिंसा भी कम की जा सके। महात्मा गांधी का एक प्रसिद्ध भजन है वैष्णव जन तो तेने कहिये जे पीड़ परायी जाणे रे। दूसरों की पीड़ा समझने वाला ईश्वर के समान होता है। गांधी जी के इस भजन की पंक्तियों को भारत सही अर्थों में चरितार्थ कर रहा है। भारत हमेशा से ही विश्व बंधुत्व की भावना के सिद्धांत को अपनाकर उसी मार्ग पर चलाता आ रहा है। भारत दुनिया का एकमात्र ऐसा देश है जो हमेशा से ही सभी को साथ लेकर चलने का प्रयास करता रहा है। आज भी दुनिया के किसी भी देश में कैसा भी संकट आया हो भारत उसके साथ कंधे से कंधा मिलाकर खड़ा नजर आता है। इसी को कहते हैं विश्व बंधुत्व की भावना। वैश्विक परिवार दिवस यदि दुनिया का कोई देश सही मायने में मनाता है तो वह भारत ही है। भारत में आज भी अतिथि देवो भव की भावना जिंदा है। यहां के लोग स्वयं भूखे रहकर अतिथियों को भोजन करवाना अपना परम धर्म समझते रहे हैं।

जब पूरी दुनिया नए साल का जश्न मनाती है। उसी दिन पूरे विश्व में वैश्विक परिवार दिवस मनाया जाता है। ताकि विश्व में रहने वाले सभी लोग एक परिवार की तरह रहें। इस तरह विश्व के सभी राष्ट्रों और समुदाय में भाईचारे की भावना पैदा हो सके। वैश्विक परिवार दिवस जिसे विश्व शांति दिवस के रूप में भी जाना जाता है। दुनिया में

सद्भाव और एकता की अवधारणा को बढ़ावा देने के लिए हर साल मनाया जाता है। यह दुनिया के एक वैश्विक गांव के विचार पर जोर देता है। जिसमें नागरिकता, सीमा या नस्ल की परवाह किए बिना हम सभी एक परिवार हैं। वैश्विक परिवार दिवस की उत्पत्ति दो पुस्तकों में हुई थी। पहली 1996 में अमेरिकी लेखकों स्टीव डायमंड और रॉबर्ट एलन सिल्वरस्टीन द्वारा लिखित वन डे इन पीस 1 जनवरी 2000 नामक बच्चों की किताब थी। वहीं दूसरी किताब अमेरिकी शांति कार्यकर्ता और लेखक लिंडा ग्रीवर का 1998 का यूटोपियन उपन्यास ट्री आइलैंडरू ए नॉवेल फॉर द न्यू मिलेनियम थी। विशेष रूप से ग्रीवर ने 1 जनवरी को शांति के वैश्विक दिवस के रूप में स्थापित करने काफ़ी अहम भूमिका निभाई थी। इन किताबों के विचारों के आधार पर ही 1997 में संयुक्त राष्ट्र महासभा ने 1 जनवरी को शांति का एक दिन मनाने की घोषणा की। बाद में 1999 में संयुक्त राष्ट्र और इसके सदस्य देशों ने पहली बार वैश्विक परिवार दिवस मनाया गया। इस दिवस की सफलता को देखते हुए साल 2001 में संयुक्त राष्ट्र महासभा ने इस दिन को एक वार्षिक कार्यक्रम के रूप में स्थापित किया। इसके बाद से हर साल एक जनवरी को वैश्विक परिवार दिवस के रूप में मनाया जाने लगा। नए साल की शुरुआत के साथ ही इस दिन को मनाने का मकसद एक ऐसे समाज की स्थापना करने का प्रयास है जहां सिर्फ शांति हो। हालांकि यह एक नई शांतिपूर्ण दुनिया की शुरुआत थी और 1999 में सभी संयुक्त राष्ट्र सदस्य देशों को शांति निर्माण की दिशा में रणनीति विकसित करने के लिए उस विशेष वर्ष के पहले दिन को औपचारिक रूप से समर्पित करने का निमंत्रण मिला। इस दिन के सकारात्मक प्रभाव को देखते हुए 2001 में संयुक्त राष्ट्र द्वारा वैश्विक परिवार दिवस को एक वार्षिक कार्यक्रम घोषित किया गया। पहला वैश्विक परिवार दिवस पहली बार वर्ष 2000 में एक जनवरी को देखा गया था। तब से हर साल नए साल

के पहले दिन को वैश्विक परिवार दिवस के रूप में मनाया जाता है। यह दिन पूरे विश्व को एक परिवार मानता है। वैश्विक परिवार दिवस को शांति और साझाकरण के वैश्विक दिवस के रूप में मनाया जाता है। इस दिन का उद्देश्य बहुसंस्कृतिवाद, बहुलवाद को बढ़ावा देना और शांति और सद्भाव के साथ एक-दूसरे के साथ रहना सिखाना है। यह दिन विश्व के एक वैश्विक परिवार होने के विचार को बढ़ावा देता है। इसका उद्देश्य एकजुट होना और इस विचार को बढ़ावा देकर शांति का संदेश फैलाना है कि पृथ्वी एक वैश्विक परिवार है। ताकि दुनिया को सभी के लिए रहने के लिए एक बेहतर जगह बनाया जा सके नए साल के आगाज साथ ही वैश्विक परिवार दिवस भी मनाया जाता है। वैश्विक परिवार दिवस को हर साल एक जनवरी को मनाने का मुख्य उद्देश्य दुनिया के सभी देशों, धर्मों के बीच शांति की स्थापना करते हुए युद्ध और अहिंसा को टालना है। साथ ही यह भी कोशिश है कि आपसी मतभेदों को बात-चीत के जरिए से निपटाया जाए और एक शांतिपूर्ण समाज की स्थापना की जा सके। इस दिन के लिए परिवार को काफ़ी अहम माना गया है। क्योंकि परिवार के जरिए ही विश्व में शांति स्थापित की जा सकती है। वैश्विक परिवार दिवस मनाने का सबसे अच्छा तरीका अपने परिवार के साथ दिन बिताना है। इस दिन लोग एक साथ रात्रिभोज की योजना बनाते हैं और अन्य पारिवारिक गतिविधियों का आनंद लेते हैं जो उनके बंधन को मजबूत करते हैं और शांति को बढ़ावा देते हैं। परिवार के साथ मनोरंजक गतिविधियों में एक साथ शिविर लगाना या एक साथ खाना बनाना, पिकनिक पर जाना, ट्रेक और बहुत कुछ शामिल हो सकता है। इस दिन को समुदाय के हिस्से के रूप में मनाने के लिए आप उन संगठनों के लिए स्वयंसेवक बन सकते हैं जो समुदाय का निर्माण करते हैं, हिंसा को कम करते हैं और अपने परिवार के साथ सुरक्षा को बढ़ावा देते हैं। आप वैश्विक शांति की दिशा में प्रयासों के बारे में कोई भी फिल्म देख सकते हैं।

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

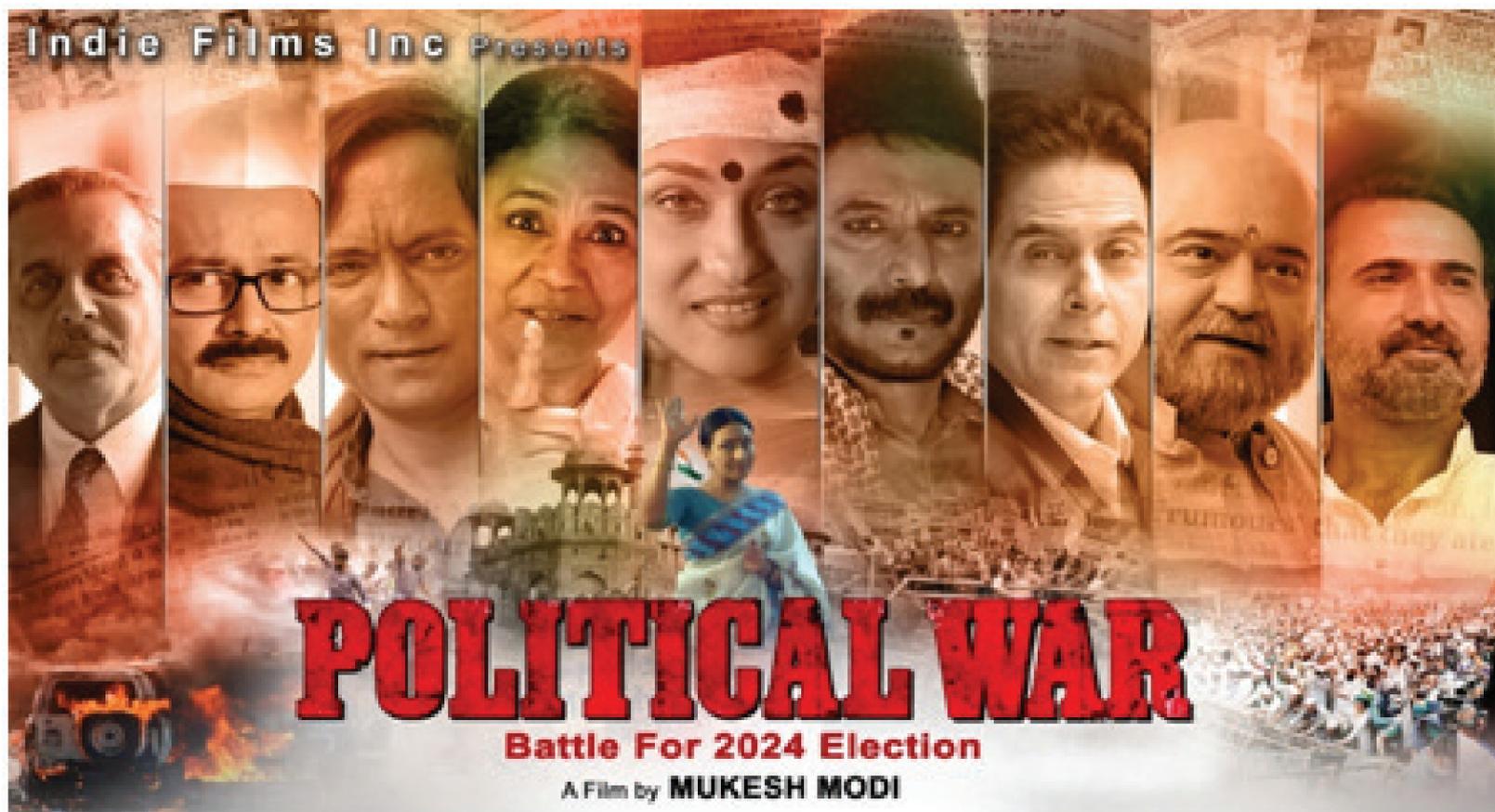
Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 234

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

05 JAN TO 11 JAN, 2023

Filmmaker Mukesh Modi Expresses Discontent with Censor Board for his film "Political War," Appeals to Prime Minister Narendra Modi

citizens. They are the hope of a better life and future. However, with passing of time, some politicians changed the meaning of politics.

Present politics turned out to be a battle- "A Battle for a Throne". Some politicians today want to enjoy authority over people while collecting loads of wealth during their reign.

"Political War" is showcasing a story for the 2024 Indian election of how conspiracies are made in country and how foreign support is taken to turn citizens against their own nation while putting the country at stake.

How are the elections today turning out to be a "war?"

"Political War" will reveal the answers to these questions!

Our Objective

- 1) Motivate the Community to Vote
- 2) Expose Corrupt Politicians
- 3) Expose Corrupt Foreign Resources
- 4) India believes Unity in Diversity.
- 5) The Universe is one family

The filmmaker of the upcoming Bollywood movie "Political War," Mukesh Modi, is quite upset with the Censor Board. Due to the refusal of a censor certificate, the film is unable to release in cinemas. Mukesh Modi has been in India for the past three months to get the film censored, but it was ultimately rejected by the revising committee on December 22, 2023. According to Mukesh Modi, the initial title of the film was "2024 Election War," but it was objected to, and later, they changed it to "Political War." However, even after submitting the film to the revising committee without a show-cause notice, it was rejected. The reason given was that the faces of the film's actors resembled Indian politicians. Mukesh Modi expressed his frustration, stating that due to the lack of a censor certificate, his film won't be able to be released in theaters.

He appealed to Prime Minister Narendra Modi, saying that there is no time for filmmakers like him, and the response from the Censor Board officials is unsatisfactory. He urged the Prime Minister to appoint competent people in the Censor

Board and improve the system, as it wastes a lot of time and money for filmmakers.

Mukesh Modi emphasized that his film aims to inspire the youth, and the government should pay attention to it. He highlighted the inconsistency in the Censor Board's decisions, approving violent films while hindering the release of a film with a positive message.

The filmmaker also expressed concern about the damage caused to his film due to the censorship process. Despite the challenges, he affirmed that the content of the film is excellent and conveys a message about corrupt politicians attempting to destabilize India with the help of external powers.

Mukesh Modi concluded by stating that the film will be released in overseas theaters on February 16 and after that it will be released on OTT platforms.

He suggested that the Censor Board should be abolished, citing the absence of such a board in Hollywood. The film, produced under the banner of Indie Films World, was shot in Mumbai, Varanasi, Lucknow, and the United States.

Logline?

The Indian election is coming up and corrupt politicians are raising funds from outsiders who are not aligned with the agenda of growing India into a prosperous nation. Politicians will go to any extent to win the election - lie to people, create fear, provoke them on the basis of fake news - which you will all witness in Political War. The film is a political fiction story where we get to see the corrupt side of politics starring Seema Biswas, Rituparna Sengupta, Milind Gunaji, Shishir Sharma, Prashant Narayan, Aman Verma, Abhay Bhargav, Jiten Mukhi, Prithvi Zutshi, Subhashis Chakraborty, Dev Sharma, Kanan Malhotra, Gaurval Amlani, Ravi Sharma, Sweetie Walia, Anu Sharma, Twinkle Saini, Arun Bakshi, Bill McAndrew, Isaac Platizky and many more.

Synopsis of "Political War"

When India became an Independent Nation in 1947, it granted great power to each man and woman - power of 'right to vote' and a right to select their leader. Leaders are to serve the best interests of the nation and its

Carbs are not the enemy: This study says high carb diet may lead to weight loss

The study's results support previous research finding that a plant-based, high-carbohydrate diet can help with weight regulation and body composition and reduce the risk for type 2 diabetes.

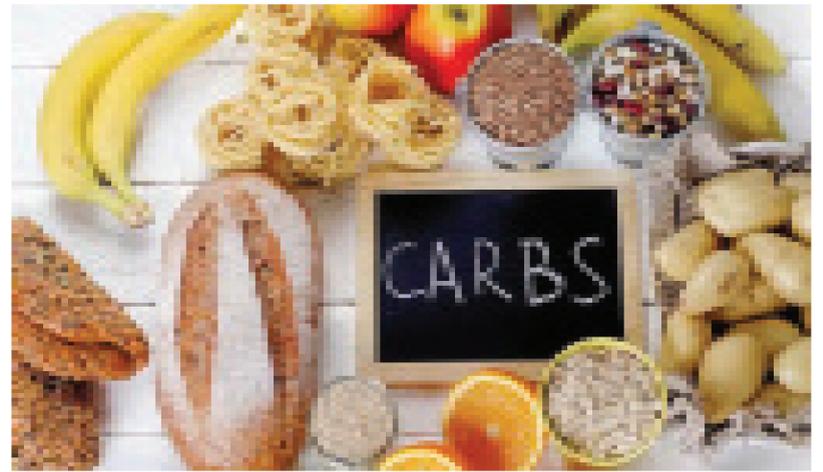
(News Agencies) A diet rich in healthy carbohydrates -- found in fruits, vegetables, and whole grains -- can reduce body weight and improve insulin function in overweight individuals, a study claims. In the 16-week clinical trial, researchers with the US-based non profit Physicians Committee for Responsible Medicine placed participants in either a plant-based, high-carbohydrate, low-fat diet group or asked them to maintain their current diet.

"Fad diets often lead people to fear carbohydrates. But the research continues to show that healthy carbohydrates -- from fruits, vegetables, beans, and whole grains -- are the healthiest fuel for our bodies," said Hana Kahleova, lead author of the study published in the journal *Nutrients*.

The plant-based diet group avoided all animal products and added oils and limited fat intake to 20-30 grammes per day. There were no limits on calories

or carbohydrate intake. The control group maintained their current diets, which included meat and dairy products. Neither group altered their exercise routines.

Total carbohydrate intake did not change in the control group, but increased significantly in the plant-based diet group, both as absolute intake and as a percentage of total calories. Participants focused on whole, complex carbohydrates from fruits, vegetables, whole grains,

and legumes. At the end of the trial, body mass index, body weight, fat mass, visceral fat volume, and insulin resistance decreased significantly in the plant-based diet group. There were no significant changes in the control group. The study's results support previous research finding that a plant-based, high-carbohydrate diet can help with weight regulation and body

composition and reduce the risk for type 2 diabetes. Complex carbohydrates are naturally rich in fibre -- a nutrient found in plant foods that adds bulk to the diet without adding extra calories. Previous studies have shown that high-fibre diets are effective for weight loss and can help reduce the risk for type 2 diabetes, heart disease, and certain types of cancer.

World Contraception Day Tracking apps can help you have safe sex

It is 2018 and technology is finally acknowledging female reproductive health as an important area to invest in. There are many apps and wearables that are introducing newer features to help women understand their bodies better. But a lot of work is yet to be done; for instance, many of these apps lack a pregnancy tracker - the need for which was highlighted in a popular Twitter thread recently. US-based Swapna Krishna, a technology writer spoke about how health tracking apps for women are not inclusive as many don't account of pregnancy as a feature. During pregnancy, women are bound to put on weight, stop menstruating and even go through various hormonal changes. But these aspects of reproductive health have been completely ignored by technology, with the exception of Nokia's health tracking app.

Dot: This app helps you plan or prevent your pregnancy based on your menstrual cycle. The app uses a method called Dynamic Optimal Timing (DOT) and tells you if you are in risk for conception rating it low, medium or high. It has a pretty accurate period tracker, keeps a record of symptoms and moods during your cycle and also lets you share this information with your doctor. Though the app is free, some paid additional features allow you to share information with your partner.

Clue: This period-tracking app is the most gender-neutral application out there, so no flowers, no pink butterflies. It gives you information on your ovulation days; apart from this it also helps you with health logs, frequency of exercise, moods, menstrual flow and cervical fluid. Another great feature is its ability to predict your next three cycles accurately, along with the symptoms. This way you can always be prepared.

World Contraception Day: Common types of birth control, apart from condoms

World Contraception Day: We list some of the most common birth control methods available in India, and let doctors explain just how effective they really are.

Despite the fact that 47.8% of women in India use some form of birth control, there is still quite a bit that the average woman doesn't know about her birth control.

To make matters worse, with all of the conjecture that gets thrown around about it, finding the right type of birth control can be a tricky process and a bit confusing. Thus explaining why, more than half of India's population in its reproductive age (15-49 years) doesn't use a modern method of contraception to prevent unwanted pregnancies or spaced births.

However, first of all, it's important to understand what exactly birth control means.

"It's a method of contraceptive that prevents a woman from getting pregnant, but how each method works, as well as the side effects, pros, and cons for each differ," Dr Namita Gupta, gynaecologist, Pearl Healthcare, Mumbai says.

The misinformation floating around about birth control is staggering. Part of that can be blamed on a lack of readily available information. So, on World Contraception Day (September 26), we went to the experts to clear up the confusion. Read on to learn the different options available to you, the pros and cons of each and the truth about some of the common misconceptions surrounding birth control.

"Finding the right birth control is such an individual experience, it comes down to trial and error. What one woman

responds to well may not be the right fit for another," Kolkata-based gynaecologist Dr Ratnabali Ghosh says. Ahead, a look at different types of birth controls and how they work:

The pill

One of the most common methods of birth control, this is a hormonal approach that uses estrogen and progestin (female sex hormones) to arrest ovulation.

"It prevents the body from ovulating by creating an environment that is similar to pregnancy. When a woman is pregnant, she doesn't ovulate, so mimicking that environment means that women on the pill cannot get pregnant," Dr Ghosh says.

Unfortunately, that means a lot of the side effects women on the pill experience are similar to pregnancy side effects: Water retention, breast tenderness, headaches, bloating, nausea, and breakthrough bleeding.

"The severity of these effects depends

on the dosage, the way the hormones are administered, and a woman's individual response to hormones. Pros of the pill include reliable cycle control and the fact that it's a proven method that's been tried and tested. But, since the pill needs to be taken daily, even missing a single day can mean you're at risk for pregnancy," Dr Ghosh says.

Vaginal ring

This involves inserting a hormone-filled ring into the vagina, where the hormones are absorbed directly into the bloodstream.

"When you take a pill, it has to be absorbed by your intestinal tract, through the liver and into the body. This can cause fluctuations in hormones, which can be uncomfortable for some women and can be responsible for those aforementioned side effects. The ring functions more locally, so you have a lesser chance of suffering from these side effects," Dr Ghosh says.

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Chief Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 234

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

05 JAN TO 11 JAN, 2023

Event Master and Worldstar Entertainment & Metropolitan Caterers Celebrate a Spectacular New Year's Eve in New York

Onkar Singh, Rajiv Maini and Atique Sheikh held a press conference on December 30th, 2023 with Ameesha Pate (Bollywood Actress), Shalin Bhanot (Big Boss winner) & DJ Kucha in Metropolitan Caterers Glen Cove. They gave all information to media about New Year Eve Grand Celebration. Ameesha Patel, Shalin Bhanot and DJ Kucha also replied to Media's questions.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 234

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

05 JAN TO 11 JAN, 2023

Event Master and Worldstar Entertainment & Metropolitan Caterers Celebrate a Spectacular New Year's Eve in New York

Bollywood Actress Ameesha Patel , Big Boss winner Shalin Bhanot and DJ Kucha performed in this Event .
More than 600 people joined this New Year Eve Party .

New York- (Preetnama) - Mr. Onkar Singh always brings big entertainment for New York . He always promote Indian culture. He doing great services for community.

This year Onkar Singh , Rajiv Maini (Event Master) and Atique Sheikh (Worldstar Entertainment) organised an awesome New Year program on December 31st , 2023 in Hotel Hilton Long - Island NY . Ameesha Patel (Bollywood celebrity) and Shalin Bhanot (Big Boss winner) specially came from India to perform in this celebration.

Onkar Singh and Atique Sheikh held a press conference on December 30th , 2023 with both celebrities in Metropolitan Caterers Glen

Cove . They gave all information to media about this party . Ameesha Patel, Shalin Bhanot and DJ Kucha also replied to Media' questions.

Party Started on December 31st , 2023 at 7:30 pm . More than 600 people joined this party . Celebration Hall was beautifully decorated and well organised. DJ Kucha was ready to play music . First people enjoyed delicious food . As soon Miss Naina Goel called Ameesha Patel and Shalin Bhanot for performance, people started come on floor for dance with them .

Ameesha Patel performed on her popular movie ' Kaho na pyar hai ' s songs and on

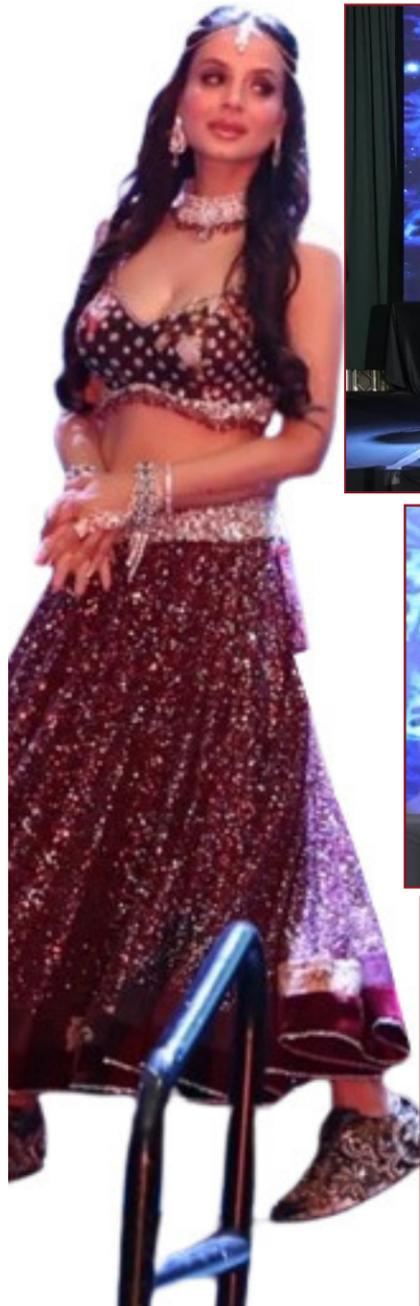
her other hit songs . She is awesome dancer and actress. Shalin Bhanot performed on famous punjabi and Bollywood songs . He is awesome dancer . They both entertained to people until 11:50 pm . Everybody enjoyed their dance and songs . Some people wore beautiful New Year glasses and hats. Candy girls were also attracting people. Some people won raffles prizes too.

Everyone started countdown for new year at 11:55pm . They welcomed New Year 2024 at with loud New Year music . Ameesha and shalin said happy new year to people. They clicked photos with their fans .

Mr. Onkar Singh and Atique Sheikh thanked

to Ameesha and Shalin for their great performances. They also thanked to all guest for joined this beautiful program. This party was like a blast party . All guests were happy and they danced long time on stage .

Mr. Onkar Singh specially thanked his Event Masters Rajeev Maini, Satbir Singh Kucha, Neeru Uppal, Neetu Chabra, Prince Bagga, Davinder Singh, Rajvinder Singh, Arvinder Singh, Toni Multani, Baljeet Singh, Mani (Punjabi Dhaba), Nishi Behl who made Event Master . He said his Masters are really great and I appreciated to all my team for their great work . Preetnama Media covered this beautiful program.

Preetnama

Khara Sach

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 234

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

05 JAN TO 11 JAN, 2023

Event Master and Worldstar Entertainment & Metropolitan Caterers Celebrate a Spectacular New Year's Eve in New York

Bollywood Actress Ameesha Patel , Big Boss winner Shalin Bhanot and DJ Kucha performed in this Event .
More than 600 people joined this New Year Eve Party .

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Khara Sach

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 234

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

05 JAN TO 11 JAN, 2023

Event Master and Worldstar Entertainment & Metropolitan Caterers Celebrate a Spectacular New Year's Eve in New York

Bollywood Actress Ameesha Patel, Big Boss winner Shalin Bhanot and DJ Kucha performed in this Event. More than 600 people joined this New Year Eve Party.

Benefits Of Music For Your Mental Health

The power of music is immense. It can lift your spirits and mend a broken heart. For generations, music has greatly impacted our capacity to handle life's most extreme highs and lows. It has only lately been discovered that music may help with a number of mental health conditions, such as anxiety and depression. Music therapy is one technique employed by medical professionals to assist patients as they strive to improve and reclaim control over their mental health, functioning, and well-being.

How Does Music Therapy Work?

A person's general happiness and well-being can be improved by music therapy, a clinical and research-based treatment. Music therapists are prepared to use a variety of musical techniques as they assist and collaborate with their patients to improve their mental health. In addition to helping patients establish healthy coping mechanisms, music therapy offers a creative and all-encompassing approach to rehabilitation. It has shown to be quite effective in assisting patients in recovering from upsetting situations and experiences as well as those who are experiencing post-traumatic stress syndrome.

When to Use Music to Help?

According to some studies, listening to music can increase mental clarity, focus, and immunity while also boosting self-confidence and self-esteem. It can be used to unwind, to improve mood or focus, or to raise and lift our mood. In order to encourage and induce a deeper sleep, music can also benefit those with insomnia. Many people have stated that they can swiftly and eas-

ily "escape" to a better moment, location, or memory by listening to music. Here are six advantages of music therapy for your mental health:

1- Increased Focus on Work or Study: Numerous studies have demonstrated that listening to classical music improves mental focus. Studies have also shown that listening to electronic dance music while studying will help you focus better.

2- As a means of Expression: Music is a great way to convey creativity and emotion without having to speak. Whether you're playing a playlist of your favourite songs with friends or playing your instrument, music is the best non-verbal way to express emotions that are too complex to discuss.

3- To Improve Mood: Playing upbeat music causes the brain to be stimulated, causing it to produce more

hormones that improve our mood.

4- To Boost Confidence: It has been demonstrated that ambient and subliminal music, such as binaural beat music, can alleviate anxiety and low self-esteem. When you're feeling anxious or afraid, binaural beat and isochronic tone music are the best options. It is thought that

the brain adjusts to the new frequency provided by the binaural beat, changing your "brain state" to one of increased happiness and self-assurance.

5- Relaxation: We experience a catharsis response to meditative music, which elevates our mood and encourages both physical and

mental relaxation. According to research, the soothing sounds of the piano, the outdoors, and string instruments are highly efficient at promoting relaxation.

6- Using Music to Express Anger or Unpleasant Emotion: Music is a wonderful tool for processing negative emotions. When we're stressed out or irritated, listening to "angry" music can help.

According to research, music has a special connection to our emotions and can be a very powerful stress-reduction therapy. Similar to how listening to slow music can relax the body, music can have a relaxing effect on the mind.

In addition to inspiring and amusing, music has strong psychological impacts that can enhance your health and wellbeing. Instead of only finding it funny, think about some of the main mental benefits of adding music into your daily life. You might find that as a result, you're more satisfied, motivated, and at peace.

Dilman kaur

dilmankaurrai96@gmail.com

Tricks to learn mathematics subject

Tricks to learn maths for weak students

I am not good at mathematics' or 'how to solve trigonometry questions?' Such are the questions raised in the mind of students with the 'maths fear' giving them nightmares of failing the subject. If Students could not prepare well for mathematics then they start doubting their chances of success in the paper. The common problem faced by students is, solving the difficult questions and doing quick calculations which can only be possible with regular practice. Moreover, if a student is already getting bad grades in maths then their fear of failing the subject comes to its peak. Every student who has to appear for mathematics exam gathers the courage to face the tough questions. The common problems faced by the students for mathematics are discussed here –

Common problems of students for mathematics paper –

They go blank and confused on seeing mathematics question paper

They make minor mistakes while solving the questions

Analysis and Preparation Tips

Difference between weak and brilliant students –

A student who is brilliant in mathematics gets to know about the type of questions and prepares a strategy accordingly by just solving one or two questions from a chapter. And students who are weak in mathematics get confused and, soon give up solving the questions halfway through.

Weak students need to refer the basic concept for each and every question. However, students, who are quick in mathematics, pick the questions quickly after understanding the concept at once only.

self –study tips

How to deal with maths like toppers

Do more practice– Mathematics is the only subject where learning theory is not so important as solving the verity of numerical So, the students who are weak in mathematics need to solve as many questions as possible to increase their speed and accuracy in mathematics.

Use mental calculations – The students

should use mental calculations or aptitude to solve basic parts of the questions. It is commonly observed that students get stuck with complex calculations but with the mental calculations of even simple arithmetic, they will be able to save their extra time and efforts. Topper students accept this fact that for mathematics subject they do mental calculations to play with numbers and get quick and accurate.

Divide the concepts – Students who are weak in mathematics should take small steps to master maths. For this, they need to divide the questions from a concept into three parts –

Easy –questions directly based on the theorems and formulae.

Moderate – The questions based on 2 or more concepts.

Tough questions – The lengthy and time taking questions which need to be solved with different strategies; for example questions in probability chapters.

Don't adopt new tricks for solving questions – Students need to understand that maths is the only subject where changing methods

and techniques of learning to solve the questions are rare. We have been adapting to the methods which the math experts have taught us over the decades. However, there are interesting and fun tricks to learn mathematics such as Vedic mathematics, but if students who are not well aware of it then they should not try it during their exams. Such methods of learning maths should be practice when students have enough time to spare and they want to learn something new and interesting.

Effective tips to deal with exam fear and excel in board exams

Conclusion: Students, who fear mathematics but have to appear for the subject in examinations, need not worry rather they should develop a plan and strategy to overcome this challenge. Mathematics is a subject where students can get marks easily if they implement correct formula and method. Use the tips mentioned here to do away your maths fear and get good marks on the subject.

Vijay GarG Retired Principal Educational columnist Malout Punjab

ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਰਹੇ ਨਸ਼ਈ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ਈ ਬੱਚੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਕ ਬੜਾ ਹਾਸ਼ੀਏਵਾਨ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਰਾਬ ਮਾੜੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਕਿਉਂ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ? ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਕਿਉਂ ਖੋਲੇ ਹਨ? ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਭਾਗ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਉਪ ਵਿਦਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਪੀ-ਐਚ. ਡੀ. ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਇਕ ਸਮੇਂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਸਨ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਕਈ ਵਿਵਾਦ ਗੁਸਤ ਬਿਆਨ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਨਹੀਂ ਖੋਲੀ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਸੂਝਵਾਨ ਬਣ ਜਾਣ। ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਖੋਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਈਆਂ ਦਾ ਸੂਬਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਹਰਿਆਣਾ ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੁਆਰੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਲੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਾਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਸੀਆਂ ਮਨਭਾਉਂਦੀ ਖੁਰਾਕ ਹੋਵੇ। (ਰਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਗਾਤੇ ਖੋਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੀ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਜਿਆਣੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਗੁਜਰਾਤ ਵਾਂਗ ਸ਼ਰਾਬ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹੁਣ ਨਤੀਜ਼ਾ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਸ ਚੋਣ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਬਿਹਾਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਸ਼ਾਮੁਕਤ ਸੂਬਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ, ਕਾਂਗਰਸੀ, ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਸਮੇਂ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫਾਰਮ ਭਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਚਾਰ ਦੁਆਰੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਲੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਾਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਸੀਆਂ ਮਨਭਾਉਂਦੀ ਖੁਰਾਕ ਹੋਵੇ। ਠਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਗਾਤੇ ਖੋਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੀ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਜਿਆਣੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਰਾਬ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰਦੁਆਰ ਤੇ ਹੋਰ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਿਉਂ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜੁਆਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਮਹਿੰਗੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਸਸਤੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਹੈਰੋਇਨ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 1500 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 3000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਗ੍ਰਾਮ ਖਰਚਦੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਉਹ ਦਰਦ ਦੂਰ, ਖੰਘ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਜੋ ਨਸ਼ਾ ਦੇਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮਕਸਦ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਬਪਰੋਨੋਰਫਿਨ ਦੀ ਗੋਲੀ ਕ੍ਰੀਬ 7 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੋਲੀ ਤਾਂ ਹੈ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਪਰ ਲੋਕ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਜੁੱਗ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਕੜ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਆਣੀ ਪਾਸ ਜਿਹੜਾ ਮਹਿਕਮਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਈ ਮਾਵਾਂ ਨਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਨਸ਼ਈ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਹੁਣ ਆਦਮੀਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ, ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ, ਸਮੈਕ ਵਗੈਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਠਲ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਰੀ ਰਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਨਸ਼ਈ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਨਸ਼ਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਹੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਜੂਝਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਰਦ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕੋਕੀਨ, ਹਾਈਡਰੋਕੋਡੀਨ, ਮੈਥਾਡੋਨ, ਹਾਈਡਰੋਮਾਰਫੋਨ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮੈਕ, ਹੈਰੋਇਨ

ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨਸ਼ਈ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹਰ 25 ਮਿੰਟ ਬਾਦ ਨਸ਼ਈ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੰਮਦਿਆਂ ਹੀ ਨਸ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਹਾਈਹੋ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2004 ਵਿਚ 199 ਸੀ, ਜੋ 2013 ਵਿਚ ਵੱਧ ਕੇ 1691 ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਬੱਚੇ ਜੰਮਦਿਆਂ ਹੀ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਮਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਕਰਾ ਸਕਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਭ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੰਮਣ ਦੇ 2 ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸੁਸਤੀ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੰਮਦਿਆਂ ਹੀ ਚੁੱਪ ਪਿਆਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਘੰਟਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ 22 ਨੁਕਤਿਆਂ ਵਾਲੀ ਇਕ ਸੂਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਿਮਾਗੀ ਅਵਸਥਾ, ਮਿਹਦਾ ਤੇ ਅੰਤੜੀਆਂ, ਆਮ ਸਿਹਤ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟੀਆਂ, ਦਸਤ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ, ਨਾਸਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਵਰਗੀਆਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਚਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਸਾਭ ਸੰਭਾਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨੀਂਦ ਲਿਆਉਣ, ਦਰਦ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦੁਆਈ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਲੋਂ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਚਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਈ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਇਹ ਬੱਚੇ ਕਈ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਮ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ

ਜੰਮਦਿਆਂ ਹੀ ਆਕਸੀਜਨ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਕਸਰ ਘਰ ਵੀ ਆਕਸੀਜਨ ਲਗਾ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਰਨ ਦਰ ਆਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੇਪਰ ਦਾ ਇਕਾਨੋਮਿਸਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈਰੋਇਨ ਕੇਵਲ ਪੁਰਸ਼ ਵਰਤਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜਵਾਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅੱਧੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਹਨ। ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗੋਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਹਨ। ਸਾਲ 2007 ਵਿਚ 3 ਲੱਖ 70 ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈਰੋਇਨ ਵਰਤਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਗਿਣਤੀ 2013 ਵਿਚ ਦੁਗਣੀ ਤੋਂ ਵੱਧ 6 ਲੱਖ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਜਿੱਥੇ ਕੋਕੀਨ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਘੱਟੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ

ਵਿਚ ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਮੰਗ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਪਲਾਈ ਵੀ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਅਫ਼ੀਮ ਦੀ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੈਦਾਵਾਰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੋਂ ਹੈਰੋਇਨ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਮਾਇਨਮਾਰ ਤੋਂ ਬਾਦ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਫ਼ੀਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਤੀਸਰਾ ਵਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਇਸ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਰੁਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਸਮਾਜ ਹੀ ਚੰਗਾ ਸਮਾਜ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਸਾਰੂ ਕਦਮ ਚੁਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਫ਼ੀਮ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਉਨੀ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਦਵਾਈਆਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਉਪਰ ਵੀ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਲਾਦ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਘਰ ਤੋਂ ਹੋਣੀ ਚਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਜਰਾਤ, ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਮੁਸਲਮ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਸਮੇਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁੰਮਟਾਲਾ
001-937-573-9812
gumtalacs@gmail.com

2023 ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾਂ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਪ ਪੱਧਰ ਦੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਲਈ 2023 ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਸਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ, ਮੇਰਾ ਰੁਟੀਨ ਉਹੀ ਸੀ: ਨਾਸ਼ਤਾ ਨਾਸ਼ਤਾ ਸੀ, ਮੇਰਾ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਕਾਰ ਉਸੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਵੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਜਾਂ ਇਸ ਸੱਚ ਮੁਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਸੀ? ਫਿਰ ਜਦ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਦਲਿਆ, 2023 ਤੋਂ 2024 ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਖਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ, ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨਫ਼ਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਜਾਂ ਆਸਵੰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪੱਛਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਹਾਊਸ, ਮੈਂ ਮੇਰੀ ਵਾਲੇ, ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੋਵਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਤੇਲ ਦੀ ਦੌੜ ਹੇਠ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਜਾਂ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਦਾ ਅਖਾੜਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਤੋਂ ਗਾਜ਼ਾ ਤੱਕ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਸਰੇ ਅੰਬਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ, ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਹੀ ਦਾਸਤਾਨ ਸੁਣਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਬਣਨ ਵਾਲੇ, ਇਸ ਦਰਿੰਦੇ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਦਾ ਹੀ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ, ਹਵਾਈ ਬੰਬਾਰੀ ਨਾਲ, ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਹੋਈਆਂ ਘਰਾਂ, ਸਕੂਲਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਹੇਠ ਦੱਬੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ, ਜਵਾਨਾਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਔਰਤਾਂ, ਮਰਦਾਂ, ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਵਿੱਚ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ, ਆਪਣੇ, ਐਟਮ ਬੰਬ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ, ਪਹਿਲਾ ਮਨੁੱਖੀ, ਤਜਰਬਾ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ, ਆਪਣਾ ਅਸਲੀ, ਚਿਹਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ, ਦਰਿੰਦਗੀ ਦਾ ਤਾਂਡਵ-ਨਾਚ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ, ਜਦੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਜੰਗਬਾਜ਼, ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ @ਚ ਕੈਦ ਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ, ਦਿਨ ਰਾਤ ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ- ਤਾਂ ਵੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੱਥੇ @ਤੇ ਕਲੰਕ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿਹੱਥੇ

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ @ਚ ਘੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ, ਬੰਬਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਮਾਸੂਮਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੀਮਾਰਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਮਰਦਾਂ, ਔਰਤਾਂ, ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੂਰਮਤਾਈ ਸਮਝਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਨਾਟੋ ਤੇ ਹੋਰ ਸਭ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਚੁਪ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮੀਰਕਾ ਵਿੱਚ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਵਿਦਾਇਗੀ, ਅਤੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਭਾ ਲਈ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਸਾਲ ਸੀ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ, ਕੀਵ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਟੁੱਟ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਰਥਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਆ ਬਿਡੇਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪੈਕੇਜਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਰੂਸ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਪੈਕੇਜ 44 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਹਨ।

ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਹਮਾਸ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। 7 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਗਾਜ਼ਾ ਤੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਹਮਾਸ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ 1,200 ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਾਗਰਿਕ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ 240 ਬੰਧਕ ਹੋਏ। ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 20,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਕਿੰਗ ਚਾਰਲਸ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਬਾਰੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਬਹਿਸ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਸਮਰਥਕ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ, ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦੁਆਰਾ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ £ 1.95 ਬਿਲੀਅਨ ਯੋਗਦਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਕੀਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ

ਕਰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਰਾਜ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ, ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਪਹਿਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ 2016 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਫਿਲਮ ਸਟਾਰ ਸਟੋਰਮੀ ਡੈਨੀਅਲਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਸ਼ ਮਨੀ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਤ 34 ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ 6 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਾਰਨ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ

ਲੜਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹਨ। ਅਤੇ ਆਗਾਮੀ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਹਿਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ @ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ @ਤੇ ਹੈ। ਪਰ ਉਸਦੇ ਸਮਰਥਕ ਉਸਨੂੰ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਬੇਮਿਸਾਲ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੌਕਾ ਮੰਨਦੇ ਦਰਸਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੀਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੋਵੇਂ ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਪਸੰਦ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੁਗਾਬਾਂ ਜਾਂ ਸੁੰਦਰਤਾਂ ਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ। ਤਸਵੀਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਫੁਟੇਜ ਵਿੱਚ, ਜੋਆ ਬਿਡੇਨ ਅਤੇ ਇਮੈਨੁਅਲ ਮੈਕਰੋਨ ਵਰਗੇ ਨੇਤਾ ਉਸਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਜੰਮੀ। 2015 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 51-ਸਾਲਾ ਦੇ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ

ਮਾੜੇ ਪੌਲਿੰਗ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਅਕਤੂਬਰ 2025 ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੰਘੀ ਚੋਣ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਲੇ ਤਰੀਕ ਤਹਿ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਲੋਕ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪਿਏਰੋ ਪੋਇਲੀਵਰੋ ਨੂੰ ਹੋਣ ਪਾਸੰਦੀ ਦਾ ਨੇਤਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਅਗਲੀਆਂ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀ ਆਗੂ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਬਰਲਾਂ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਰਲੀਆਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤਰਾਂਗੇ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਚ 2022 ਵਿੱਚ ਲਿਬਰਲਾਂ ਤੇ ਐਨਡੀਪੀ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਡੀਲ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਐਨਡੀਪੀ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਤਰਜੀਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਦੇ ਜਥਾਬ ਵਿਚ ਟਰੂਡੋ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਨਡੀਪੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਪਾਰਲੀਆਮੈਂਟ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਭ ਪਾਸੇ ਜੈ - ਜੈ ਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਕੀ ਰੰਗ ਦਿਖਾਏਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਰਾਸਟਪਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਟਰਮ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਕੁਝ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਜੇ 2023 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਭ ਪਾਸੇ ਚਰਚਾ ਹੈ।

2024 ਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਰੰਗ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੌਰਾ
647-829-9397

ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਦੋਸਤੋਂ ਅਕਸਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਨਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਮੁਸਕਿਲਾਂ ਭਰਿਆ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਖਿਝੂ ਅੜੀਅਲ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਨਕਾਰਤਮਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਦਗੀ-ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਆਖਿਰ ਨੂੰ ਉਹ ਟੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਸਕਿਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਲਦ ਹੀ ਹੌਸਲਾ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸੀ ਮੰਨਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਾਰਤਮਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਹੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਝ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉਸਦਾ ਹੀ ਬੁਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਗਲਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋਸਤੋਂ ਜੇਕਰ ਆਪਾ ਇੰਝ ਹੀ ਨਕਾਰਤਮਕ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਸਕਿਾਰ ਰਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰ ਤੇ ਆਕੇ ਵਾਪਿਸ ਮੁੜਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਅਸੀਂ ਚੰਗੇ ਮੌਕੇ ਹੱਥੋਂ ਗਵਾਉਂਦੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੰਗੀਨ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਵੱਸ ਲਾਚਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ। ਜਿੰਦਗੀ ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਮੁਸਕਿਲਾਂ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਤੇ ਢੇਰੀ ਢਾਹ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਮਾੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਸੋਚਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚੰਗਾ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਮਹਿਸੂਸ

ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁੱਝ ਖਾਲੀ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਉੱਪਰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਦਿਲ ਦੀ ਭਾਵ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਦੋਸਤਾਂ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕਈ ਰਿਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਹੌਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਲੈਕੇ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੰਦਗੀ ਮੌਕਾ ਜਰੂਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚਾ ਡਿੱਗ-ਡਿੱਗ ਕੇ ਹੀ ਸਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਸਤੋਂ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਮੁਸਕਿਲਾਂ ਤੇ ਠੱਕਰਾਂ ਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਸਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਭੀੜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਬਣੋ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਵੈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਅਲੱਗ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਓ। ਜਿੰਦਗੀ ਨੇ ਜੋ ਸਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਲੋੜ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਸਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਨਾਲ ਬਿਤਉਣ ਦੀ ਨਾ ਕਿ ਨਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦੀ। ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਵੱਲ ਲੈਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਸਤੋਂ ਹਾਰ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦੇਵੋ ਅਕਸਰ ਓਹੀ ਲੋਕ ਹੀ ਹੌਸਲਾ ਹਾਰਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਦਾ ਜਜਬਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਓਹੀ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨਾਂ ਅੰਦਰ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਦਾ ਜਜਬਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਮੰਜ਼ਲਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾਂ ਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਰਾਹ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹੀ ਲੋਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਕਾਰਤਮਕ ਸੋਚ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗਗਨਦੀਪ ਧਾਲੀਵਾਲ ਝਲੂਰ ਬਰਨਾਲਾ। ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਮਹਿਲਾ ਕਾਵਿ ਮੰਚ ਪੰਜਾਬ।

ਨਵਾਂ ਸਾਲ, ਨਵੀਂ ਸਵੇਰ

ਇਨਸਾਨ ਉਮਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ ਤੇ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਲਈ ਆਸਵੰਦ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਅਤਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਉਮੀਦ ਤੇ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਕਾਇਮ ਹੈ।' ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਈਆਂ ਲਈ ਇਹ ਪੀੜਾਦਾਇਕ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਝਰੋਖਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰ, ਹਲੂਣ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵਣਜ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰ-ਚੜਾਅ ਆਪਣਾ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦੋ ਅਹਿਮ ਰੰਗ ਹਨ, ਦੋ ਅਜਿਹੇ ਰਸ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰਸਹੀਣ ਕਰ ਛੱਡਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ 'ਕਿਰਤ ਕਰਨਾ, ਵੰਡ ਛਕਣਾ' ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਮਲੀਜ਼ਾਮਾ ਪਹਿਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹੱਕ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਰੁਤਬਿਆਂ ਦੇ ਬਹਿ ਕੇ, ਦਾਅ ਲੱਗਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਉਸਦਾ ਸਬਰ, ਉਸਦੀ ਬਦ-ਦੁਆ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਭਾਗੀ ਬਣਾ ਛੱਡਦੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਇਨਸਾਨ ਹੋਣ ਤੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾ ਪਾਉਂਗੇ।

ਰਾਤਾਂ ਬਾਅਦ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਸੀ, ਜਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ, ਲੋੜ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਾਗਣ ਦੀ।

ਗੋਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ
ਈਮੇਲ- bardwal.gobinder@gmail.com

ਇਨਸਾਨ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ, ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਹੱਸਕੇ, ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਕਾਰਤਮਕਤਾ, ਸਾਰਥਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜਿੰਦਾਦਿਲ ਇਨਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਦਿਨ, ਨਵੀਂ ਉਰਜਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕਰਨ, ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਨ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਵੇਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਅਹਿਦ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸਲਾਮਾਂ ਸਾਰੇ ਜੱਗ ਦੀਆਂ ਰੱਬਾ...

ਆਓ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੀਏ

ਬੀਤਿਆ ਵਰਾ ਲੰਬਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇ ਆਣ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 2023 ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਜੋ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਖਮ ਦੇ ਗਿਆ ਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਵੰਡ ਗਿਆ। ਹੁਣ 2024 ਨੇ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਮੱਲੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਬੀਤ ਗਿਆ ਜਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੁਲਾਉਣਾ ਨਾਮ ਮੁਮਕਲ ਹੈ। ਸੋ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਆਖਾਂਗੇ ਕਿ ਆਓ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਆਮਦ ਤੇ ਕੁਝ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਕੇ ਅਗਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੁਹਾਵਣਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਦੇ ਬਮਲੇ ਤੱਕ ਹਿਲ ਜਾਣ। ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਹੇਠ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੁਲਾਉਣਾ ਨਾਮ ਮੁਮਕਲ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨੇ ਆਣ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲੰਘਿਆ ਵਰਾ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰਹੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਅਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਭੁਲਾਵੇਗਾ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕੁਝ ਮਾੜਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਗਲਤੀਆਂ ਨਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਾਂ ਇਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਕਦੇ ਗਲਤੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਹੋ ਗੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਗਲਤੀਆਂ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਦਾ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਕੁਝ ਮਾੜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ

ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸੋਧਣਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਵੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰੇ ਇਨਸਾਨ 6 ਤੋਂ 7 ਘੰਟੇ ਸੌਂਦੇ ਹਨ ਕੀ ਅਸੀਂ ਬਾਕੀ ਦੇ ਘੰਟੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਅਰਥ ਕਿਉਂ ਗਵਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਹੱਟ ਕੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦੁਨੀਆ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਲਈ ਸੋਚਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕੀ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਚੰਗਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਬਕ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਦੇ ਲਈ ਦੇ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਸੀਂ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣੇ ਹਾਂ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਇਹ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਇਨਸਾਨ ਕਹਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਾਂ ਵੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਤੇ ਲਾ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਸਮਾਜ

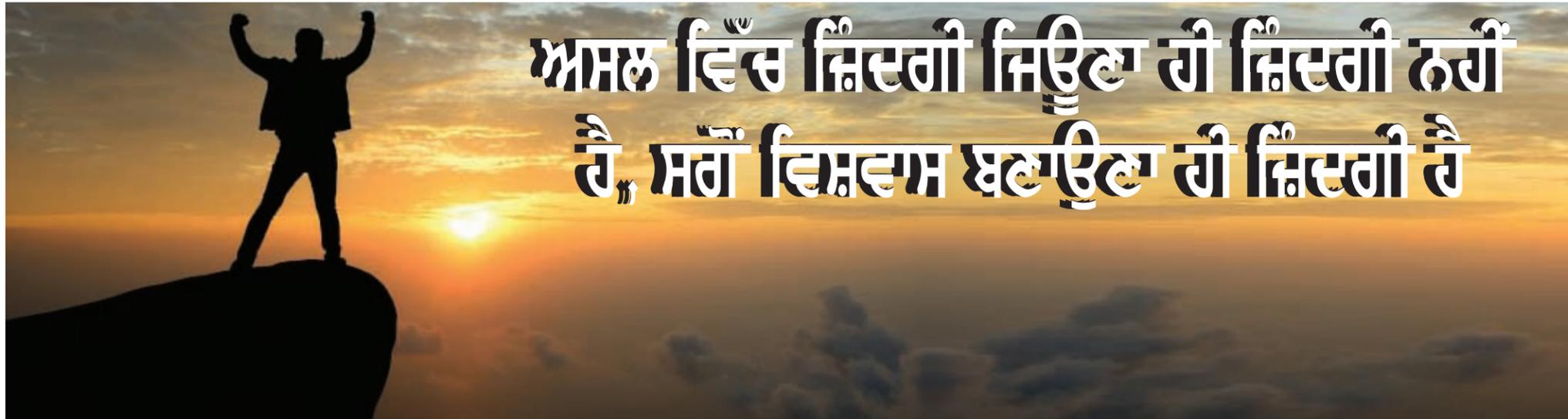
ਅੰਦਰ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਕੰਮਾਂ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਸਤ ਹੋ ਕੇ ਟਾਈਮ ਟਪਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਫੋਸ਼ਬੁਕ ਜਰੀਏ ਪੋਸਟ ਤਾਂ ਪਾ ਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਮਾਇਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਾਂ ਵੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਪਰ ਹੋਰਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਕੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮਾਂ ਲੰਘਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੱਚਿਆਂ ਹੀ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੂਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਮਾਜ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਨਵੀਂ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਉਲੀਕਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਨਵੀਂ ਰੂਪਰੇਖਾ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਅਗਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਵਾਲੇ ਬਣ ਕੇ ਸੱਚੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰ ਨਹੀਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਕਤ ਕਿੱਥੇ ਹੈ।

ਕਰ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਕੜ ਕੇ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੱਡਾ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਦਵਾਈਆਂ ਕੰਨੀਓ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਖੂਨੋਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਰਕ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਲੰਘੇ ਸਮੇਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉੱਥੇ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਢੇਰ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਸੜਾਦ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਆਦ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮਰੀਜ਼ ਲੋਕ ਰੱਬ ਆਸਰੇ ਦਿਨ ਕਟੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋੜ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਵਰਾ ਬੀਤ ਗਿਆ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਵੀ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹਾਂ। ਗਲਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗੇ ਹੋ ਕੇ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੱਚੀ ਹੀ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦੇਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਵੇਲੇ ਅੰਦਰ ਹੋਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਰਸਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬੀਤੇ ਬਾਰੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਕੇ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਅਸੀਂ ਇਹੀ ਆਖਾਂਗੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਵਾਏ ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਸਬਕ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅਗਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਸਗੋਂ ਉਸ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦੇਣ ਦੇ ਸਹੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕੀਏ।

ਸ਼ਿਕਰ ਸਿੰਘ ਮੀਰਪੁਰੀ ਫਰਿਜਨੋ ਕੋਲੀਫੋਰਨਿਆ ਅਮਰੀਕਾ
5592850841

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਕੀ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਵੇਖਣ ਤੇ ਸਮਝਣ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣਾ ਤੇ ਸਰਲ ਤਰੀਕਾ ਬਣਕੇ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਤੇ ਛਾਪ ਛੱਡ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਛੱਡੇ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਜੋ ਹੋਈ।

ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ, ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਨ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਇਹ ਸਭ ਹਰ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਫਿਰਤਰਤ ਜਾਂ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਪੰਛੀ, ਜਾਨਵਰ, ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਜੀਵ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕੀ ਸਾਡੇ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਮਰ ਜਾਣ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨਸਾਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੋਨੋਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਕੱਲੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਤੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿੱਤਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਕਦੋਂ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਇਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ। ਖ਼ੁਆਬ ਵੇਖਣਾ ਤੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਸੱਕ ਤੇ

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਜਾਂ ਉਮਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਮਾਨ ਜਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਉਮਰ ਲੰਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ, ਸਾਇਦ ਇੱਥੇ ਵੀ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਮੈਂ ਕਹਾ ਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹਾਂ ਜਾਂ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ, ਭਾਈ ਭੈਣ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ, ਹੋਰ ਵੀ ਜੋ ਸਾਡੀ ਸ਼ਰੀਰਕ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਾਂਗੂ ਕੀ ਅਸੀਂ... ? ਐਨੀ ਜ਼ਿੱਦ ਜਹਿਦ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਇਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋੜਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਰੁੱਚੀ ਰੱਖਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਤਲਬ ਲਈ ਜਾਂ ਮਤਲਬ ਵਾਸਤੇ ਜਿਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਕੀ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਜੀਅ ਸਕਦੇ, ਕੀ ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗਵਾਉਣ ਦੀ ਥਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਉਂਦੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ... ? ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਭਾਵ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰਗ ਸੁਧਾਰ ਗਏ ਹੋਣਗੇ, ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਿਰਫ

ਤੇ ਸਿਰਫ ਜਿਉਣੀ ਸਿੱਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂਗੇ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲਾ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਗੂੜਾ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋੜਨ ਦੀ ਜਗਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਰਹੀ, ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜੋੜਨਾ ਤੇ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਵਧੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਕਦੇ ਵੀ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਅਸੀਂ ਪੰਨ ਦੌਲਤ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾ ਲਵਾਂਗੇ ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਔਖਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਚਲਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਆਪਣਾ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਜਾਣ ਦਿਉ।

ਲਿਖਤ... ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਖਵਾਲੀ
ਮੋਬਾਇਲ 98550 36444

ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਲੈਕਚਰ-1

ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਮੈਡੀਕਲ ਫਿਲਾਸਫੀ, ਸਿਰ ਤੋ ਪੈਰਾ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਇਲਾਜਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਲੜੀਵਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਉ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਲੈਕਚਰ ਦੀ

ਜੀਵਨ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਤਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬੇਸ਼ਕ ਅਸੀਂ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਹਦਾ ਲਿਖਤ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਪਰ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਬੇਸ਼ਕ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖਤਸਬੂਤ ਨਾ ਵੀ ਹੋਣ ਪਰ ਜੰਮਦਾ ਬਚਾ ਕਿਵੇਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਾਰ ਕਰਦਗੀ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾ ਸੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੀ।

ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਆਉ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਡਾਰਵਿਨ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਅੱਜ ਦੀ ਇਕੀਵੀ ਸਦੀ ਦੇ ਲੋਕ ਉਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਫਿਲੋਸਫੀਕਲ ਐਕਸਪਲਾਨੇਸ਼ਨ ਯਾਨੀ ਤਰਜਮਾ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਚੱਲਣ ਦਾ ਨਾ ਹੈ ਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਚੋਂ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਕੇਵਲ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਸਾਨ ਲਫਜ਼ ਹੈ ਪੀੜਸੋਂ ਜੀਵਨ ਪੀੜ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਆਰਾਮ ਪਸੰਦੀ ਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦ ਆਰਾਮ ਕਰਦਿਆਂ ਉੱਠਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਤੁਰਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਅੱਖਿਆਈ ਵਾਲਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਹਰ ਕਰਮ ਅੱਖਿਆਈ ਹੀ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਲਈ। ਤੇ ਇਸ ਅੱਖਿਆਈ ਨੂੰ ਜੇ ਮੈਡੀਕਲ ਟਰਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲਫਜ਼

ਪੀੜ ਯਾਨੀ ਐਂਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੇਨ (PAIN) ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਬੱਸ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਖਾਸਕਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਪੇਨ ਦੇ ਵਾਧੇ ਘਾਟੇ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪੀੜ ਜਾਂ ਪੇਨ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਹਦੇ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੜਾਅ ਹਨ। ਤੇ ਇਕ ਹੱਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਇਸ ਪੀੜ ਦਾ ਨਾ ਅਸੀਂ ਬਿਮਾਰੀ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਭਾਵ ਨਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਯੋਗ ਪੇਨ। ਲਗਾਤਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਸਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦੂਸਰੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਾ ਤਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਰਹਿਮੰਡ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਚਲਦਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਰੂਪ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹੋ ਉਹ ਸੁੰਨਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਚਾਹੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਡਜ ਯਾਨੀ ਆਂਡੇ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਕ ਜੂਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਾਂ ਜੇਰਜ ਯਾਨੀ ਜੇਰ ਮਿੱਝ ਵੀਰਜ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਹੈ ਜਸੇਤਿਜ ਯਾਨੀ ਬਨਸਪਤੀ ਰੂਪੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਉਗ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਹੈ ਜਾਂ ਉਤਪਤਿ ਯਾਨੀ ਪੱਥਰ ਪਹਾੜ ਯਾਨੀ ਮਿਨਰਲ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਜੂਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਜੀਵਨ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੁੰਨਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਈ ਹੈ ਯਾਨੀ ਜੀਵਨ ਸਥਿਰਤਾ

ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਰਫ ਇੱਕ ਸੁੰਨਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਗਰਮ ਹੋਈ ਬਰਫ ਪੰਘਰਨ ਲੱਗੀ। ਬਰਫ ਸੁੰਨ ਸੀ ਸ਼ਾਤ ਸੀ ਨਿਰੋਲ ਸੀ ਪਵਿਤਰ ਸੀ ਪਿਘਲਨ ਲੱਗੀ ਪਾਣੀ ਬਣ ਵਹਿਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਬਰਫ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬਣਨਾ ਬਰਫ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਤਰਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣਾ ਵਹਿਣਾ ਤਰਾ ਬਰਫ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਣ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਬਰਫ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਇਸਦਾ ਪਾਣੀ ਬਣਨਾ ਦਰਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਠੀਕ ਉਵੇਂ ਹੀ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਤ ਚਿਤ ਮੰਜੇ ਤੇ ਲੋਟੇ ਜਾ ਬੈਠੇ ਹੋਵੋ ਤੇ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿ ਕਿ ਉੱਠੋ ਜਾ ਉੱਠੋ ਤੇ ਚਲੋ। ਇਹ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਸਥਿਰ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣ ਨਾਲੋਂ ਤਾਤਕਾਲੀਫ ਦੇਹ ਕਰਮ ਹੀ ਹੈ ਨਾ। ਠੀਕ ਇਸੇ ਤਰਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਚਾਲ ਹੀ ਪੀੜਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਬਰਫ ਦਾ ਪੰਘਰਨਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਬਣ ਵਹਿ ਤੁਰਨਾ ਵੀ ਬਰਫ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨਾਲੋਂ ਪੀੜਾ ਦਾ ਇਕ ਹੈ ਬੇਸ਼ਕ ਬਹੁਤੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਜੋ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜੀਵਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਕਲੀਫ ਜਾਂ ਦਰਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬੁਰਕੀ ਦਾ ਨਿਗਲਣਾ ਜਾਂ ਮੱਲ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ ਆਮ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦਰਦ ਦੀ ਕੈਟੋਗਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਪਰ ਹਨ ਤਾਂ ਦਰਦ ਦੀਆਂ ਪਰਤੀਕ ਹੀ ਇਹ ਕੁਰਿਆਵਾਂ ਯਾਨੀ ਸਥਿਰਤਾ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਹਾਲਾਤ ਹੀ ਨਾ ਪੀੜ ਹੈ ਦਰਦ ਹੈ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਮਤਲਬ ਚੱਲਣਾ ਹੀ ਜਿੰਦਗੀ ਹੈ ਤੇ ਜਿੰਦਗੀ ਪੀੜ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਜਾਂ ਕਹੋ ਪੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸੋ ਬਹੁਤੀਆਂ ਪੀੜਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਰੁਟੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦਰਦ ਪੀੜ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਗਰ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੀੜਾ ਜਦ ਜੀਵਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਭਾਵ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਰੁਟੀਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਤਕਲੀਫ ਦੇਹ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਯਾਨੀ ਹੁਣ ਸਧਾਰਨ ਯਾ ਕਹੋ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਰੁਟੀਨ ਬਣ ਗਈਆਂ ਪੀੜਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਗਰ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਹਰ ਹਰਕਤ ਹਰ ਚਾਲ ਹਰ ਮੂਵਮੈਂਟ ਹੈ ਤਾਂ ਤਕਲੀਫ ਦੇਹ ਹੀ ਨਾ, ਹੈ ਤਾਂ ਦਰਦ ਦੀ ਹੀ ਲਖਾਇਕ ਹੀ ਨਾ ?

ਸੋ ਜੀਵਨ ਇਸੇ ਤਰਾ ਬਰਫ ਦੀ ਗਰਮੀ ਨਾਲ ਪਿਘਲ ਕੇ ਪਾਣੀ ਬਣ ਵਾਂਗ ਕਾਇਨਾਤ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤੇ ਜੋ ਜੋ ਵੀ ਬਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਜਿਸਦੀ ਵੀ ਹੋਂਦ ਹੈ ਉਹ ਦਰਦ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਦਰਦ ਦੀ ਹੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੈ ਦਰਦ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਉਭਰ ਕੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਤ ਕਾਇਨਾਤ ਬਰਫ ਦੀ ਨਿਆਈ ਸੀ। ਸੋ ਸਾਡੀ ਉਪਰਲੀ ਵਾਰਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕਾਇਨਾਤ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪੀੜ ਰਾਹੀਂ ਰੂਪਮਾਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਬੀਜ ਧਰਤੀ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿੱਚੋਂ ਜਦ ਪੁੰਗਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਰਮ ਵੀ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਪਰਤੀ ਇਹ ਦਰਦ ਸਹਿਕੇ ਬੀਜ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਪੁੰਗਰਨ ਦੇਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬੀਜ ਦਰਦ ਸਹਿ ਕੇ ਹੀ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਠੀਕ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੈ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਦਰਦ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਦਰਦ ਹੀ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਕਰਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਰਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੀ ਹੈ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਹਿ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਸਾਡਾ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਾਰ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਣੀ ਹੈ। ਆਉ ਇੱਕ ਵੇਰ ਫਿਰ ਪਿਛੇ ਲੈ ਚੱਲਦਾ ਹਾਂ ਬਰਫ ਸਥਿਰਤਾ ਸੀ

ਸੁੰਨ ਸੀ ਤਕਲੀਫ ਰਹਿਤ ਸੀ। ਬਰਫ ਗਰਮੀ ਦੇ ਸੋਕ ਦੇ ਦਰਦ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੀ ਤੇ ਪਿਘਲੀ ਪਾਣੀ ਬਣੀ ਵਹਿ ਤੁਰੀ, ਬਲਕਿ ਵਹਿਣਾ ਉਹਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਬਣ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਅਰਾਮ ਵਿੱਚ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿਣਾ ਚਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੀਵਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾ ਦਾ ਜਦ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਥਿਰਤਾ ਯਾਨੀ ਆਰਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਹਰ ਉਪਰਾਲਾ ਵੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਹੀ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਬਰਫ ਪਾਣੀ ਬਣ ਵਹਿ ਤੁਰੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਆਬੋ ਹਵਾ ਯਾਨੀ ਇਨਵਾਇਰਨਮੈਂਟ ਦੇ ਪਰਦੂਸ਼ਨ ਨੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਭਾਵ

ਵਿਕਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਬਰਫ ਵਿੱਚੋਂ ਬਣੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਵਿਤਰਤਾ ਭੰਗ ਹੋ ਗਈ ਦਰਦ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਦਰਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈ ਇਸੇ ਤਰਾ ਅਸਹਿ ਹੋ ਗਈ ਦਰਦ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਅਸੀਂ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਠੀਕ ਇਸੇ ਤਰਾ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦਰਦ ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਰਵਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਆਬੋ ਹਵਾ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਖਾਣ ਪਾਣ ਨਾਲ ਵਿਕਾਰਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚੱਲਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਬੋ ਹਵਾ ਖਾਣ ਪਾਣ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚਲਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਪੀੜ ਤਾਂ ਪੀੜ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਚੁਭਣ ਤਾਂ ਚੁਭਣ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦਰਦ ਦੀ ਲਿਖਾਇਕ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਪੀੜ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜੰਮਣ ਪੀੜ ਤਾਂ ਪੀੜ ਹੀ ਰਹੀ ਬਲਕਿ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਹੋਰ ਪੀੜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਜੰਮਣ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਪੀੜਾ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਹਿੰਦੜ ਹੋਗਿਆ ਬੇਸ਼ਕ ਰੋਜ ਮਰ੍ਹਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਹਿੰਦੜ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੀੜ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣਾ ਜੀਵਨ ਭੁੱਲ ਹੀ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਵੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰੋਜ ਮਰ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਦਾ ਆਦੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੀਵਨ ਇਹਨਾਂ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਪੀੜਾ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਨਾਰਮਲ ਜੀਵਨ ਦਾ ਚੱਲਣ ਸਮਝ ਕੇ ਸਹਿਣ ਦਾ ਆਦੀ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪੀੜ ਤਾਂ ਪੀੜ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਨਾ। ਸੋ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੀੜ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਹਿਣ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰੀ

ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਦੋਂ ਤਦੋਂ ਉਹ ਇਹਨੂੰ ਪੀੜ ਸਮਝ ਕੇ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬਿਮਾਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਤਰਾ ਦਾ ਰੂਪ ਇਹ ਪੀੜਾ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਤੇ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਥੋੜੇ ਤੋਂ ਥੋੜੇ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਫਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਇੱਕ ਲਫਜ਼ ਹੈ ਦਰਦ ਯਾਨੀ ਪੀੜ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਇਸ ਪੀੜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬਿਮਾਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪੁੰਨੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਉਹਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਜਦ ਮਾ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਬਾਹਰੀ ਇਨਵਾਇਰਨਮੈਂਟ ਦਾ 480 ਮਿਲੀਮੀਟਰ ਮਰਕਰੀ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਪਰੈਸ਼ਰ ਉਹਦੇ ਲਈ ਇੱਕਦਮ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਰੈਸ਼ਰ ਮਾ ਦੇ ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਆਪ ਸਹਿ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਬੱਚੇ ਤੱਕ ਉਹਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਿਆਂ ਹੀ ਇਹ ਪਰੈਸ਼ਰ ਬੁਦ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਹਿਣਾ ਪੈਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਚੀਕਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਉਹਦਾ ਚੀਕਣਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਚਾਲੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਚੱਲਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ (ਜਿਹਨਾਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵੇਰਵਾ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਲੇਖ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹੋਗੇ) ਪਰ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵੀ ਦਰਦ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੀ ਹਨ ਤਕਲੀਫ ਹੀ ਹਨ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਪੀੜਾ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਾਹ ਪੈਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪੀੜ ਤਾਂ ਪੀੜ ਹੀ ਹੈ। ਸਾਹ ਲੈਣਾ, ਖਾਣਾ ਜਿਵੇਂ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਕਿਰਿਆ ਹੈ ਪਰ ਹੈ ਤਾਂ ਦਰਦ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੀ, ਪਰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਪੀੜਾ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਚੱਲਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੀੜਾ ਸਹਿਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜੀਵਨ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੈਟੋਗਰੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਾਰ ਇਹ ਸਭ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਚੱਲਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਕਾਰ ਯਾਨੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਦਰਦ ਯਾਨੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਵਾਹਿਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਕਾਲਮ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਚੱਲਦਾ

Dr Gurdip Singh Sandhu
Homeopathic Consultant
Ex prof, principle, chief medical officer
homeopathic medical colleges in india
Author various medical books, various
radio and TV host
721 village park way dublin ca 94568
(408) 687-1899

2023 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਇਹ ਵੱਡੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਸਾਲ 2023 ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ 2024 ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬੇਤਾਬ ਸੀ। ਸਾਲ 2023 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਜਿੱਥੇ ਸਾਲ 2023 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਵੀ ਹੋਈ, ਉਥੇ ਹੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ 'ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜ ਵਾਰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ ਨਾਲ ਇੱਕ ਯੁੱਗ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਤੋਖ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਗੁਆਇਆ, ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਰਿਕੂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਮਿਲਿਆ ਨਵਾਂ MP

2023 ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ 'ਤੇ ਉੱਪ-ਚੋਣ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਭਾਰਤ ਜੋੜੋ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਜਲੰਧਰ ਦੇ MP ਸੰਤੋਖ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਅਚਾਨਕ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਈ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਉੱਪ-ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਸੰਤੋਖ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਸ਼ੀਲ ਰਿਕੂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਮਿਲੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਸੈਂਸਟ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ 3 ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਭਾਜਪਾ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਪਰਤੇ

ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਪਰਤ ਗਏ। ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਵੇਰਕਾ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੂ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗੜ ਜੂਨ 2022 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਚ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਡੇਢ ਸਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਟਿਕ ਸਕੇ। ਅਕਤੂਬਰ 2023 'ਚ ਉਹ ਵਾਪਿਸ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਪਰਤ ਗਏ। ਚਰਚਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਡਰੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਗਵਾ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿਲਿਆ। ਜੁਲਾਈ 'ਚ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੌਂਪੀ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਜਪਾ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਆਏ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਹੈ।

ਮਜੀਠੀਆ-ਸਿੰਘੂ ਦੀ ਜੱਫੀ: ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੱਟੜ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੂ ਅਤੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਨੇ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਖੱਟੀਆਂ-ਮਿੱਠੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜੱਫੀ ਪਾਈ।

ਹੜ ਨਾਲ 1400 ਪਿੰਡ ਡੁੱਬੇ, 40 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਗੁਆਈ ਜਾਨ

ਸਾਲ 2023 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਆਏ ਹੜ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 1400 ਦੇ ਲਗਭਗ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ। ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਰੂਪਨਗਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮੋਗਾ, ਲੁਧਿਆਣਾ, SAS ਨਗਰ, ਜਲੰਧਰ, ਸੰਗਰੂਰ, SBS ਨਗਰ, ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮਾਨਸਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਪਿੰਡ ਹੜ ਦੀ ਲਪੇਟ 'ਚ ਆਏ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 170 ਰਾਹਤ ਕੈਂਪ ਲਗਾ ਕੇ 27 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਹੜ ਦੌਰਾਨ ਪਸ਼ੂ-ਧਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 40 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜਾਨ ਗੁਆਈ ਅਤੇ 20 ਜਖਮੀ ਹੋਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕੁੱਝ ਪਿੰਡ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ। ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਸਤਲੁਜ, ਬਿਆਸ ਤੇ ਘੱਗਰ ਨਦੀ 'ਚ ਹੜ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਮੰਗੀ ਮੁਆਫ਼ੀ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ 2015 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ। ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣਾ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇੜੇ ਹੋਏ 3 ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਵਾਰਦਾਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੁੱਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੋਇਆ ਹੱਲ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਾਰਦਾਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਸਥਿਤ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਨੇੜੇ 6 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹੋਏ 3 ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਰਹੀ। 6 ਮਈ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਲੜੀ ਨੇ ਪੂਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਵੱਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ 'ਚ ਹਲਚਲ ਮਚਾਈ ਰੱਖੀ। ਅਖੀਰ 'ਚ ਪਹਿਲੇ ਧਮਾਕੇ ਦੇ 6 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ SGPC ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫੜੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਹੋਈ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਿਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦੀ ਵਾਰਦਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ

ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੈਸਾ ਬਰਾਮਦ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ।

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ GK ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚ ਵਾਪਸੀ
ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ GK, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਗੋ ਪਾਰਟੀ ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਚਲਾ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਦੁਬਾਰਾ

ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਮੁਹੱਲਾ ਕਲਿਨਿਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ 2023 ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨਵੇਂ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਵੇਂ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ 43 ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਹੋਮ ਡਲਿਵਰੀ ਸਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ

ਲੋਕ ਫ਼ੋਨ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਸੱਦ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣਗੇ।

ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਡੀਬੇਟ 'ਚ ਨਹੀਂ ਆਏ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਲਟਵਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ PAU 'ਚ ਡੀਬੇਟ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਿਸ 'ਚ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ, ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ, ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਾਜਵਾ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਖ਼ਾਲੀ ਰਹੀਆਂ।

ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਸੰਮਨ
ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ

ਮਾਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ। ਦਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚਾਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਡਰੱਗ ਰੈਕੋਟ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ SIT ਨੇ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ

43 ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਹੋਮ ਡਿਲਿਵਰੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ 2023

ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਮੁੜ ਸੱਦਿਆ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਚੋਣ

ਪੰਜਾਬ ਸਿਆਸੀ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਲੱਗ ਗਈ

ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਕਾਰਨ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੇਸ ਦਾ ਅਰਥਚਾਰਾ ਤੱਕ ਡਗਮਗਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿੰਵਿਡ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸਾਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ, ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਕਰੀਬਨ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੇਲ ਰੋਕੋ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੇਸ ਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਕਿਉਂ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿੱਲਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਸੁਧਰੇਗੀ। ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੇਸ ਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਅੱਜ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਕਿਉਂ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ? ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਬਰੂਹਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। 550 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਸਹੀਦੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੜੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਜਨ ਅੰਦੋਲਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਤਬਕਾ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯੂ ਐੱਨ ਓ ਨੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਿਲਮੀ ਅਦਾਕਾਰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਲੇਖਕਾਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਸਭ ਨੇ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਡੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਐਮ ਐਸ ਪੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਰਜੇ ਦੀ ਪੰਡ ਇੰਨੀ ਭਾਰੀ ਹੋ

ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨਾਪੀੜਿਆ ਹੈ। ਰੋਟੀ, ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਹਰ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹਨ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਬੇਲਗਾਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰੋਂ ਦੇ ਤੇਲ, ਰਾਜਮਾਂਹ, ਛੋਲੇ ਦਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੈਟਰੋਲ-ਡੀਜਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਸਮਾਨ ਛੂਹ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਜੁਗਾੜ ਕਰਨਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮੁਸਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਥੋੜੇ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕਾਜ ਚਲੇ ਵੀ ਹਨ, ਉਥੇ ਸੀਮਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਨਸਰ ਹੋਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। 40 ਫੀਸਦੀ ਪਾਣੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਜਿਲ੍ਹੇ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹਨ। ਜੇ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਨਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ, ਤਾਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੂਰਾ ਪੰਜਾਬ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰੀ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨ 27 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਦਿਨ ਖਾਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸਿਆਂ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਦਰਿਆ ਵਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਨਸੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਿਗਰੀਆਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਫੜੀ, ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਨੀ, ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਉਮੀਦਾਂ ਤੇ ਖਰਾ ਨਾ ਉਤਰਨਾ ਨਸੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਘਰਾਂ ਦੇ ਚਿਰਾਗ ਦੇ ਚਿਰਾਗ ਬੁੱਝ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਦਿਨ

ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੋਣਾ ਜਦੋਂ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਖਬਰ ਨਾ ਛਾਪੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਚਿੱਟੇ ਦੀ ਭੇਟ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦਿਆ। ਆਏ ਦਿਨ ਪੰਜ ਸੱਤ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਸੇ ਨੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇੰਨੀ ਵੱਧ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁੱਤੇ ਮਾਰਨ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਆਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਹੈ। ਝੁੰਡ ਦੇ ਝੁੰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਇਹ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਰ ਕਰਨਾ ਦੁੱਭਰ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਕਿ 9 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਨੱਚ ਨੱਚ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ। ਆਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਇਹ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂ ਉਜਾੜਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਏ ਦਿਨ ਕਿਸਾਨ ਧਰਨੇ ਲਾ ਕੇ ਡੀਸੀ ਦਫਤਰਾਂ ਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਠੀਆਂ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਸ਼ੂ ਦੁੱਧ ਦੇਣ ਤੋਂ ਹੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਰਿਹਾ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਖਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਮੋਹਾਲੀ

ਯਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਿਆ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਸੱਪੋਵਾਲ ਦਾ ਟੋਭਾ...

ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪਿਆਰ ਸਦੀਵੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਥਾਵਾਂ ਨਾਲ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇੱਕ ਥਾਂ, ਇੱਕ ਯਾਦ ਜੋ ਮੇਰੇ ਚੇਤਿਆਂ 'ਚ ਅੱਜ ਵੀ ਵਸੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ: ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਸੱਪੋਵਾਲ ਦਾ ਟੋਭਾ। ਦੋਸਤੋ! ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦਾ ਟੋਭਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਕਦੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਕੂਨ, ਖੁੱਲ੍ਹ-ਦਿਲੀ ਤੇ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ, ਮੌਜ਼-ਮਸਤੀਆਂ ਤੇ ਅਣਭੋਲ ਅਠਖੇਲੀਆਂ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਪ੍ਰਤੀਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਟੋਭੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀ-ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਾਂ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਘੁੰਮਦੇ, ਬੈਠਦੇ, ਖੇਡਦੇ ਅਤੇ ਹਾਸਾ-ਠੱਠਾ ਅਕਸਰ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਟੋਭੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ ਲਗਭਗ 150 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਪਿੱਪਲ ਦਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦਰਖਤ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਅਡੋਲ ਖੜਾ ਹੈ, ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਠੰਢੀ-ਮਿੱਠੀ ਛਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਵੀ ਅਸੀਂ ਮਾਣਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਾਂ। ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਟੋਭੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਝਾੜੀਨੁਮਾ ਪੌਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੇ ਪੰਛੀਆਂ, ਤਿਤਲੀਆਂ, ਜਗਾਜ਼ ਨੁਮਾ ਕੀਟਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਟੋਭੇ ਦੇ ਵਿਚਲੇ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਡੱਡੂਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕੀਂ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੱਝਾਂ, ਕੱਟੇ-ਕੱਟੀਆਂ, ਬੱਕਰੀਆਂ, ਗਊਆਂ, ਬਲਦਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਟੋਭੇ 'ਚ ਲਿਆ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਟੋਭੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਜੰਗਲ ਤੇ ਝਾੜੀ ਨੁਮਾ ਗੈਰ-ਆਬਾਦ ਥਾਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਨਵਰਾਂ, ਤਿਤਲੀਆਂ, ਕੀਟ-ਪਤੰਗਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਰੈਣ ਬਸੇਰਾ ਸੀ। ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੇ ਫਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਬੋਰ ਤੇ ਗੁਰੂਨਿਆ ਦੀਆਂ ਝਾੜੀਆਂ, ਚਿੱਠੜਾਂ ਦੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਵੀ ਇਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਜਮਘਟ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਟੋਭੇ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਦੇਸੀ ਅੰਬ ਦਾ ਦਰਖਤ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਹੋ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅੰਬੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਡੰਡੇ ਜਾਂ ਰੋੜੇ-ਸੋਟੇ ਮਾਰ ਕੇ ਅੰਬੀਆਂ ਝਾੜਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਕਈ ਵੱਡੇ ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਅੰਬ ਦੇ ਰੁੱਖ 'ਚੋਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਅੰਬੀਆਂ ਤੋੜਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਘਰੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਹੋਏ ਲੂਣ/ਨਮਕ ਤੇ ਲਾਲ ਮਿਰਚ ਨਾਲ ਅੰਬੀਆਂ ਖਾਣ ਦਾ ਜੋ ਆਨੰਦ ਸਾਨੂੰ ਉਦੋਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਅੱਜ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੈਲੇਸ ਵਿੱਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਤੇ ਨਾ ਕਦੇ ਆਇਆ। ਟੋਭੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਲੱਗੇ ਬੋਰਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਬਨਸਪਤੀ ਤੇ ਪੰਛੀਆਂ-ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਟੋਭੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਦੇਖ ਕੇ ਸੁਣ ਕੇ ਮੋਤਰ-ਮੁਗਧ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਟੋਭੇ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਲੱਗੇ ਪਿੱਪਲ ਜਾਂ ਅੰਬ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਯਾਰਾਂ-ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਵੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਭਾਵ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਮੱਕੀ ਦੇ ਦਾਣੇ ਭੁੰਨਣ ਵਾਲੀ ਭੱਠੀ ਵੀ ਇਸੇ ਟੋਭੇ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਭੱਠੀ 'ਚ ਦਾਣੇ ਭੁੰਨਾਉਣ ਅਤੇ ਭੁੰਨੇ ਦਾਣੇ ਖਾਣ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਅਨੰਦ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਚੁੱਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿੱਪਣ ਆਦਿ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਟੋਭੇ ਤੋਂ ਹੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਅਕਸਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਟੋਭੇ ਵੱਲ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿੰਮ, ਗਪੀਲੇ, ਟਾਹਲੀ ਜਾਂ ਕਿੱਕਰ ਆਦਿ ਦੀ ਦਾੜਣ ਵੀ ਟੋਭੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਟੋਭਾ ਆਪਸੀ

ਮਿਲਵਰਤਨ, ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਠੰਢਕ, ਹਲਕੇ-ਫੁਲਕੇ ਮਨੋਰੰਜਨ, ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਅਤੇ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹੱਸ-ਖੇਡ ਕੇ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ। ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਬਦਲ ਜਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਬਚਪਨ ਜਿਹੇ ਹੁਣ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਹੌਲ ਰਹੇ। ਗਲੀਆਂ-ਨਾਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਟੋਭਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਵੀ ਸੁੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਟੋਭਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਹੁਣ ਘਾਟ ਹੈ। ਗੈਰ-ਆਬਾਦ ਥਾਵਾਂ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੱਕ ਹੀ ਅੱਜ ਹਰ ਕੋਈ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਦਾ ਵੱਧਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਟੋਭਿਆਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫੇਸ ਟੂ ਫੇਸ ਦੀ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਫੇਸਬੁੱਕ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟੋਭਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਨਿਭਾਈਏ। ਟੋਭਾ ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਮਸਤਕ ਪਟਲ 'ਤੇ ਯਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਮੈਂ ਅਜੋਕੇ ਬਚਪਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬਤੀਤ ਹੋਏ ਬਚਪਨ ਦੇ ਫਰਕ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਕਿੰਨੇ ਚੰਗੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ਨੁਮਾ ਹੁੰਦੇ ਸਨ...

ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਪਰਮਾਣੀ
ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਲੇਖਕ - ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਤ
ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਾਂ ਇੰਡੀਆ ਬੁੱਕ
ਅੱਠ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ।
9478561356

ਆਓ! ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰੀਏ

ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਮੇ ਨੂੰ ਸੁਸ਼ੀਟੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਜੂਨ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲੋਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਖੂਹ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਤੁਸੀਂ ਸੂਝਬੂਝ, ਸੋਚਣ ਸ਼ਕਤੀ, ਯਾਦਸ਼ਕਤੀ, ਚੰਗਾ ਬੁਰਾ ਕੱਢੋਗੇ ਉਸੇ ਅਵਾਜ਼ ਦੀ ਗੂੰਜ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪਰਖਣ ਦੀ ਜੁਗਤ ਪਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਲੜਣਾ, ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਇਹ ਸਭ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਵਿੱਚ ਅਥਾਹ ਸ਼ਕਤੀ ਭਰੀ ਪਈ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਪੱਥਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੀਰਾ ਹੋ ਇਸ ਲਈ ਸਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਮਕਾ ਕੇ ਰੱਖੋ। ਜਦ ਵੀ ਕਿਸੇ ਜੋਗਰੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਪਰ ਪਈ ਤਾਂ ਦੇਖਣਾ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਚਮਕੋਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਦਉਪਯੋਗ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਹੈ ਇਸਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਗਵਾ ਸਕਦੇ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸ਼ਿਲਪਕਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਘੜਨ ਅਤੇ ਸੁਆਰਨ ਤੇ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਆਲਸੀ ਮਨੁੱਖ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਸ਼ਰਾਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੁਝ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉੱਦਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਮੰਜਲਿ ਤੇ ਪੁਰੰਚਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤੁਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ -- 'ਤੁਰਿਆ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਮੁਕਣੇ ਉਮਰਾਂ ਦੇ ਫਾਸਲੇ। ਇਸੇ ਉੱਦਮ ਦੇ ਸਦਕਾ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗਰੀਬੀ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਸਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਵਿਚਰਨਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਗਮੇਸਾ ਫੁੱਲ ਬਣ ਕੇ ਰਹੋ। ਫੁੱਲ ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਉੱਪਰ ਤੈਰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖੁਸ਼ਬੂ ਫੈਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਹਾਲਾਤ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਤੁਸੀਂ ਕਮਲ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗ ਹੀ ਬਣਨਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਮਲ ਦੇ ਫੁੱਲ ਨੂੰ ਚਿੱਕੜ ਦੀ ਦਲਦਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਡੇ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਗਮੇਸਾ ਤਿਆਰ ਰਹੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਖੁਦ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਉਵੇਂ ਦਾ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ

ਤਾਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਆਉਣਗੇ। ਲੋਕ ਉਸੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿੰਨਾ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਉੱਪਰ ਮੁਸਕਾਨ ਝਲਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਰੂਹ ਖਿੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਸਦਾ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਜੇਤੂ ਹੋਕੇ ਨਿੱਤਰੋ। ਸ਼ੁੱਭ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁੱਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਮਹੁਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਗਮੇਸਾ ਉੱਚੇ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਰੱਖੋ। ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਡਰ ਨਾ ਰੱਖੋ, ਜੇਕਰ ਅਸਫਲ ਹੋ ਵੀ ਗਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਜਰੂਰ ਸਫਲ ਹੋਵੋਗੇ। ਐਡੀਸਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮਹਾਨ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਲਬ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ। ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ 200 ਵਾਰ ਅਸਫਲ ਹੋਇਆ। ਸੋ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਇਹ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਗੁਣ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨਿਖਾਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅਸਾਨ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ 9779118066

ਅਕਲ ਦੀ ਦਵਾਈ/ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ

ਮੇਰੇ ਗੁਆਂਢੀ ਕੁਲਬੀਰ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਗੇਟ, ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਗੇਟ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਮਾੜੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਘਰ ਦੀ ਜੋ ਚੀਜ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਸਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਲਬੀਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕੁਲਬੀਰ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣੀ ਪਈ ਹੈ। ਕੁਲਬੀਰ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਬਲਵੀਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ, ਦਾ ਹਾਲੇ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਵਿਹਲਾ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ, ਕੁਲਬੀਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਮੁੰਡੇ ਕਰਕੇ ਲੜਾਈ, ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਵੇਰੇ, ਦੁਪਹਿਰੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਉੱਚੀ, ਉੱਚੀ ਬੋਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਉੱਚੀ ਬੋਲਣਾ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਕੁਲਬੀਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਬਲਵੀਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਨਰਕ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੁਲਬੀਰ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਲਵੀਰ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਬਲਵੀਰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਗੇਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉੱਚੀ, ਉੱਚੀ ਬੋਲਦਾ ਮਿਲ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਵੇਖ ਬਲਵੀਰ, ਤੇਰਾ ਹਾਲੇ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਨਾ ਤੇਰਾ ਕੋਈ ਪੁੱਤ ਆ, ਨਾ ਕੋਈ ਧੀ। ਹਾਲੇ ਤੇਰੀਆਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਆਂ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਮੰਜੇ ਤੇ ਪੈ ਗਿਆ, ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੁੱਟ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਲਈ ਤੂੰ ਕੁਲਬੀਰ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਚੱਜ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਕਰ। ਬਲਵੀਰ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣੀਆਂ ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਅਕਲ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦਾ ਉਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਅਸਰ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ, ਕੁਲਬੀਰ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ, ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ-144514 ਫੋਨ 9915803554

ਹਿੰਦੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ : ਤੌਹਫਾ

* ਮੂਲ : ਮੀਰਾ ਜੈਨ
* ਅਨੁ : ਪ੍ਰ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ

ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਖੀਵੀ ਉਰਮਿਲਾ ਦੇ ਪੈਰ ਹੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲੱਗ ਰਹੇ। ਅੱਜ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕੱਲੌਤਾ ਬੇਟਾ ਰੋਹਨ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਰੋਹਨ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਉਣਾ ਹੀ ਉਰਮਿਲਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਲ-ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤੌਹਫਿਆਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰੋਹਨ ਨੇ ਵੀ ਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਛੋਹਦਿਆਂ ਤੌਹਫੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਡੱਬੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ। ਉਰਮਿਲਾ ਨੇ ਡੱਬੀ ਮੌੜਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ਬੇਟਾ, ਤੂੰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੌਹਫਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਤੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੰਨਾ ਕਹਿੰਦੇ-ਕਹਿੰਦੇ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਮਾਂ ਦੀ ਮਮਤਾ ਟਪਕਣ ਲੱਗੀ। ਰੋਹਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਨਮ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਉਹਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਖੂਬਸੂਰਤ ਡੱਬੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਡੱਬੀ ਨੂੰ ਮਾਂ ਵੱਲ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ ਪਿਆਰ-ਭਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, ਲੈ ਲਓ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ! ਹੋ ਸਕਦੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕੋਈ ਖੂਬਸੂਰਤ ਚੀਜ਼ ਹੋਵੇ। ਆਖਰ ਉਰਮਿਲਾ ਨੂੰ ਉਹ ਡੱਬੀ ਲੈ ਕੇ ਖੋਲ੍ਹਣੀ ਹੀ ਪਈ। ਅੰਦਰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਉਰਮਿਲਾ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚੀਕ ਉਠੀ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਬੇਮੁਹਾਰਾ ਪਿਆਰ-ਰਸ ਛਲਕਣ ਲੱਗਿਆ। ਡੱਬੀ ਖਾਲੀ ਸੀ। ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ -ਮਾਂ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਪਰਤ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗਾ...।
ਮੂਲ : ਮੀਰਾ ਜੈਨ, ਸਾਈਨਾਥ ਕਾਲੋਨੀ, ਸੇਠੀ ਨਗਰ, ਉਜੈਨ (ਮੱਧਪ੍ਰਦੇਸ਼) 9425918116.
ਅਨੁ : ਪ੍ਰ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ-151302 (ਬਠਿੰਡਾ) 9417692015.

ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਰੋਕੇ, 'ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ' ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸੇ ਕੀਤੇ

21 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਚ ਦੌਰਾਨ ਕੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ

ਫਿਲਹਾਲ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਫਰਾਂਸ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੋਕ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਚੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਏਜੰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਇਤਜ਼ਾਹ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੌਟਵਰਕ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਨੌਟਵਰਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਸਾਨੂੰ ਬੱਸ ਲਿੰਕ ਜੋੜਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਗੁਜਰਾਤੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਨਿਕਾਰਗੁਆਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰਸਤੇ 'ਤੇ

ਭਾਰਤ ਦੇ 276 ਯਾਤਰੀ ਜੋ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਪਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ 21 ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਕਬੂਤਰ ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰੈਕੋਰਡ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਏਜੰਟਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਦਾ ਵੀ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਲਿਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 'ਗਵਾਹਾਂ' ਵਜੋਂ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ 21 ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਗੁਜਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੌਟਵਰਕ ਬਾਰੇ ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੌਟਵਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਰੋਕੇ, 'ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ' ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸੇ ਕੀਤੇ ਇਹ 21 ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁੱਲ 301 ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਡਾਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ @ਤੇ ਹੋਰ 54 ਪਹੁੰਚੇ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਯਾਤਰੀ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਲਿਸ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨੰਬਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਹਨ। ਮੰਗਲਵਾਰ, 26 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਫਰਾਂਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਲੀਜੈਂਡ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਦੀ ਉਡਾਣ 276 ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੁੰਬਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਰੀ ਸੀ। ਦੋ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਸਮੇਤ 25 ਯਾਤਰੀ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੁਕ ਗਏ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਪਾਈ ਹੈ। ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ 21 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਕੈਲੇਨਸ-ਵੈਟਰੀ ਏਅਰਪੋਰਟ, ਫਰਾਂਸ 'ਤੇ ਤੋਲ ਭਰਨ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ 'ਗੁਪਤ ਸੂਚਨਾ' ਮਿਲੀ ਸੀ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਾਤਰੀ ਮੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਰਗੁਆਨ ਸਰਹੱਦ ਰਾਹੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਲਈ ਨਿਕਾਰਗੁਆਨ ਰਸਤਾ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕੇ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਬਈ, ਫਿਰ ਨਿਕਾਰਗੁਆਨ ਤੇ ਉੱਥੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਨਸਾ-ਗਾਂਧੀਨਗਰ, ਮੇਹਸਾਣਾ, ਬਨਾਸਕਾਂਠਾ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ 21 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਪੁਲਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਡੀ ਆਈ ਜੀ ਸੀ ਆਈਡੀ (ਕ੍ਰਾਈਮ) ਸੰਜੇ ਕਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਝੂਠੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ (ਮਾਰਕ ਸ਼ੀਟਾਂ ਆਦਿ) ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ 21 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਯਾਨਿ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਨੌਟਵਰਕ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਇੱਥੋਂ ਫਰਾਂਸ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਫਿਲਹਾਲ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੌਟਵਰਕ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ? ਬੀਬੀਸੀ ਗੁਜਰਾਤੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਡੈਂਕੀ ਰੂਟ' ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ @ਤੇ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੀ ਆਈ ਡੀ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਬਈ ਦੇ ਰਸਤਿਓ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਰਾਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਕੋਈ ਸਹੀ ਅੰਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਈਆਂ ਨੂੰ 40 ਲੱਖ ਤੋਂ ਡੇਢ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਪਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਬਾਰੇ ਕਰਾਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰ ਲਏ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਸਬ-ਏਜੰਟ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਂਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ

ਫਰਵਰੀ 2023 ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਚੌਧਰੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਕਸ਼ਾ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ (ਮੀਤ ਅਤੇ ਵਿਧੀ) 'ਡੈਂਕੀ ਰੂਟ' ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਬੇੜੀ ਡੁੱਬਣ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਕ੍ਰਾਈਮ ਬ੍ਰਾਂਚ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਵੀਨ ਚੌਧਰੀ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛਾਪਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਵਰਸ਼ੀਲ ਧੋਬੀ ਦੀ ਔਫ਼ ਆਈ ਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਂਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਫਿਲਹਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਫਰਾਂਸ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਵੇਸ਼ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਦਸ਼ਰਥ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਵੀਨ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਲੋਲ ਦੇ ਡਿੰਗੂਚਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ (ਜਗਦੀਸ਼ ਪਟੇਲ, ਵੈਸ਼ਾਲੀ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚੇ) ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਈਨਸ 35 ਡਿਗਰੀ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ

ਜਾਂਚ ਵੇਸਨਗਰ, ਮੇਹਸਾਣਾ ਦੇ ਡੀ ਵਾਈ ਐੱਸ ਪੀ ਦਿਨੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਬੂਤਰ ਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੌਟਵਰਕ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਵੀਜ਼ਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਸੀ ਆਈ ਡੀ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੇ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ 17 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਏਜੰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛਾਪਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਔਫ਼ ਆਈ ਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਫਰਜ਼ੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਂਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਫਿਲਹਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਫਰਾਂਸ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਫਲਾਈਟ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਮਾਚਾਰ ਏਜੰਸੀ ਪੀ ਟੀ ਆਈ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, ਸੀ ਆਈ ਡੀ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੇ 17 ਵੀਜ਼ਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 79 ਜਾਅਲੀ ਮਾਰਕ ਸ਼ੀਟਾਂ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2022-23 ਯਾਨਿ ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ 2023 ਵਿਚਾਲੇ ਰਿਕਾਰਡ 96 ਹਜ਼ਾਰ 917 ਭਾਰਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਫੜੇ ਗਏ ਹਨ।

ਲਖਬੀਰ ਲੰਡਾ ਬਾਰੇ ਕੀ-ਕੀ ਪਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਲੰਡਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 'ਅੱਤਵਾਦੀ' ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖ਼ਬਰ ਏਜੰਸੀ ਏਐਨਆਈ ਦੇ ਐਕਸ ਹੈੱਡਲ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਲੰਡਾ ਨੂੰ ਯੂਏਪੀਏ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਐਲਾਨਿਆ ਹੈ। ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲੰਡਾ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੋਹਾਲੀ ਅਤੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਆਰਪੀਜੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਮਾਸਟਰਮਾਈਂਡ ਹੈ। ਲਖਬੀਰ ਲੰਡਾ ਬਾਰੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲੰਡਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਹਰੀਕੇ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਐਡਮੰਟਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਮੁਤਾਬਕ ਲੰਡਾ ਦਾ ਜਨਮ 24 ਅਗਸਤ 1989 ਦਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲੰਡਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਡਿਊਲਾਂ ਨੂੰ ਇਮਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ਡ ਐਕਸਪਲੋਸਿਵ ਡਿਵਾਈਸ (ਆਈਈਡੀ), ਹਥਿਆਰਾਂ, ਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰਾਂ, ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਲਖਬੀਰ ਲੰਡਾ ਉੱਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ ਕਿ ਉਹ 9 ਮਈ 2022 ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ 'ਤੇ ਰਾਕੇਟ ਪ੍ਰੋਪੈਲਡ ਗ੍ਰੇਨੇਡ (ਆਰਪੀਜੀ) ਹਮਲੇ ਦਾ ਮਾਸਟਰਮਾਈਂਡ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੰਡਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਾਡਿਊਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ, ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ, ਕਤਲ, ਆਈਈਡੀ ਲਗਾਉਣ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹਾਸਿਲ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲਖਬੀਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗੇ

9 ਮਈ 2022 ਦੀ ਸ਼ਾਮ 7.45 ਵਜੇ ਮੁਹਾਲੀ ਸਥਿਤ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਹੋਈ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਖੁਫੀਆ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਸੀ। ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਸੈਕਟਰ 77 ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਸ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਲਾਕੇ ਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਲਖਬੀਰ ਲੰਡਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੋਸਟ ਵਾਂਟੇਡ ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਟਾਗਰੀ-ਏ ਦਾ ਗੈਂਗਸਟਰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2017 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੈਟਗਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫਿਰੌਤੀ, ਕਤਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦਾ ਨੈੱਟਵਰਕ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ

@ਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਆਰਪੀਜੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਮਾਸਟਰਮਾਈਂਡ ਸੀ। ਉਹ ਕਤਲ, ਐਨਫੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, ਫਿਰੌਤੀ ਵਸੂਲਣ, ਫਿਰੌਤੀ ਵਸੂਲਣ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 31 ਐਫਆਈਆਰਜ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਹਾਲੀ ਆਰਪੀਜੀ ਹਮਲਾ

9 ਦਸੰਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਸਰਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ 'ਤੇ ਆਰਪੀਜੀ ਨਾਲ ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਹਮਲੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਟੁੱਟ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀਜੀਪੀ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਰਪੀਜੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਰਾਕੇ, ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਸਿਰਹਾਲੀ ਦੇ ਸੁਵਿਧਾ ਕੇਂਦਰ 'ਤੇ ਦਾਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਖੁਫੀਆ ਵਿੰਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੀਜੀਪੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅਧਾਰਿਤ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੰਡਾ ਹਰੀਕੇ ਅਤੇ ਸੂਰਘ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਸਾਥੀ ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੱਤਾ ਨੌਸ਼ਿਹਰਾ ਪੰਨੂਆਂ ਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ ਚੱਬਰ ਪਿੰਡ ਸਰਹਾਲੀ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੇ ਮਾਸਟਰਮਾਈਂਡ ਸਨ

ਦੇ ਸਾਥੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦਾ 'ਮੋਸਟ ਵਾਂਟੇਡ' ਅਪਰਾਧੀ ਜਨਵਰੀ 2022 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲੰਡਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਲੰਡਾ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਮਾਰਤ

ਦੇ ਸਾਥੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟਾਰਗੇਟ ਕਿਲਿੰਗ, ਜਬਰਨ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਕੇ ਅਮਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੰਡਾ ਖਿਲਾਫ ਓਪਨ ਐਂਡੇਟ ਵਾਰੰਟ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਲੁਕ ਆਉਣ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ

ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਰਿਦਾ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਾਥੀ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਸਰਹਾਲੀ ਦੇ ਖੁਫੀਆ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਮਾਰਤ

ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਬਵਾਲ ਕਿਉਂ ?..

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਤਿੰਨ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਬਿੱਲ ਰਾਜ ਸਭਾ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੇ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। 150 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿੰਨਾ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ (ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.) 1860 ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁਣ (ਬੀ.ਐਨ.ਐੱਸ.) ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਏ ਸਾਹਿਤ 2023 ਦੂਸਰਾ (ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ.) 1898 ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ (ਬੀ.ਐਨ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.) ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਰਕਸ਼ਾ ਸਾਹਿਤ 2023 ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ 1872 ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ (ਬੀ.ਐਨ.ਐੱਸ.) ਭਾਰਤੀ ਸਕਸ਼ਮ ਸਾਹਿਤ 2023 ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਸਟਮ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਬਿਹਤਰ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਮਿਲੇਗਾ। ਨਵੇਂ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਾਚਣ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਬਣੀ ਸੀ। ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 4 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ 158 ਬੈਠਕਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਝਾਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਬਿਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਰਾਏ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿੱਲ ਬਣਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਗ਼ੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਗਏ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੰਨਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ 'ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ' ਵਿਰੋਧੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਬਦਲੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਏ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ

ਗਈ, ਪਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸਰਵਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਉਥੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੱਬ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਵੱਲ ਲੈਕੇ ਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਮਹਾਰਥੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬਵਾਲ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 124-1 ਸੈਡੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਤੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਪ੍ਰੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਲੈ ਆਏ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪ੍ਰੋਗ ਸਾਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿੱਤਾ ਜੁਰਮ ਹੈ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗ ਰਾਸ਼ਟਰ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਿਕਰ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪ੍ਰੋਗ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵੀ 11 ਮਈ 2022 ਨੂੰ ਸੈਡੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਰੋਕ ਸਟੋਪ ਕਰ 124-1 ਰਾਜਪ੍ਰੋਗ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂ ਰਹੀਆਂ ਐਫ ਆਈ.ਆਰ. ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਵੀ ਹੋਇਆ ਕਿ

ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸੱਤਾ ਧਾਰੀ ਸਾਸ਼ਨ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜਪ੍ਰੋਗ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1897 ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਗੰਗਾਧਰ ਤਿੱਲਕ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵੀ ਰਾਜਪ੍ਰੋਗ ਐਕਟ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 19 ਮਾਰਚ 1922 ਵਿਚ ਮਹਾਂਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਸੈਡੀਸ਼ਨ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ। (ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ.ਬੀ.) ਦੇ ਡਾਟੇ ਉਨਸਾਰ 2014 ਤੋਂ 2021 ਤੱਕ 428 ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ 634 ਗਿਫਤਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਬਵਾਲ ਹੈ ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਏਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣਨਾ ਸਖ਼ਤ, ਲੇਖਕ ਤੇ ਈ.ਡੀ. ਦੀ ਤਰਾਂ ਕਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ ਰਾਜਪ੍ਰੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਕਤਾ ਤੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਦਰ ਆਫ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹੁਣ ਫਾਦਰ ਆਫ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਫ਼ਕੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਇਹ ਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ

ਅਵਾਜ਼ ਦੱਬ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਧਰਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ, ਜਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸਫ਼ਕ ਤੇ ਆਵੇਗਾ ਉਸ ਤੇ ਅੱਤਵਾਦਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਤਰਾ ਇਹ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਹ ਗ਼ੈਰ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਹਨ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਧਿਰ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਜਾ ਮੈਜੀਉਰਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲੱਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾ ਸੁਣੀ ਜਾਵੇ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸਾਨ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਫ਼ਕੀ ਅੰਦੋਲਨ ਹੋਇਆ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਉਹ ਗ਼ਲਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਪਰ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਾਲੇ ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਵੀ ਗ਼ਲਤ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਇੱਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲੈਕੇ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਆਉਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰੀਬ 5 ਕਰੋੜ ਕੇਸ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪਏ ਹਨ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਂਡਿੰਗ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਚੰਗਾ ਪੱਖ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਕਿੱਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ।

ਪ੍ਰਭੂਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਪਟਿਆਲਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ- ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੈਕਿੰਗ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਪਲ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ

ਅਡਾਨੀ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਪਲ ਦੀ ਵਾਰਨਿੰਗ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਇਸ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ 'ਚ 20 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਐਪਲ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜੀ ਸੀ। ਇਹ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਐਪਲ ਨੇ ਵਾਰਨਿੰਗ ਭੇਜੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਦੋ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੈ- ਆਨੰਦ ਮੰਗਨਾਲੇ ਅਤੇ ਸਿਧਾਰਥ ਵਰਧਰਾਜਨ ਹਨ। ਆਨੰਦ ਮੰਗਨਾਲੇ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਂਡ ਕ੍ਰਾਪਸ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਯਾਨਿ ਓਸੀਸੀਆਰਪੀ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੁਨਾਫ਼ਾ (ਨੌਨ-ਪ੍ਰੋਫਿਟੇਬਲ) ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਖੋਜੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਦਿ ਗਾਰਡੀਅਨ' ਅਤੇ 'ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਓਸੀਸੀਆਰਪੀ ਨੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟੈਕਸ ਹੈਵਨ ਦੇਸ਼ ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਦੇ ਦੋ ਫੰਡਾਂ - ਐਮਰਜਿੰਗ ਇੰਡੀਆ ਫੋਕਸ ਫੰਡ (ਈਆਈਐੱਫਐੱਫ) ਅਤੇ ਈਐੱਮ ਰੀਸਰਚ ਫੰਡ (ਈਐੱਮਆਰਐੱਫ) ਨੇ 2013 ਅਤੇ 2018 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ-ਫਰੋਖਤ ਵੀ ਕੀਤੀ। 'ਦਿ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ' ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਸਾਲ 23 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਓਸੀਸੀਆਰਪੀ ਨੇ ਅਡਾਨੀ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸਟੋਰੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਮੰਗਣ ਲਈ ਮੇਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੇਲ ਕਰਨ ਦੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ

ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਆਈ। ਪਰ ਆਨੰਦ ਮੰਗਨਾਲੇ ਦੇ ਫੋਨ ਦਾ ਐਮਨੇਸਟੀ ਨੇ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੱਖ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੇਲ ਦੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਪੈਗਾਸਸ ਸਪਾਈਵੇਅਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੈਗਾਸਸ ਇੱਕ ਸਪਾਈਵੇਅਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਕੰਪਨੀ ਐੱਨਐੱਸਓ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਓਸੀਸੀਆਰਪੀ 'ਤੇ 'ਉਨ੍ਹਾਂ' ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਦੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮੁਖੀ ਵਰਗਾ ਚੇਨਾਨੀ ਨੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ - ਅਡਾਨੀ ਸਮੂਹ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਮਨੇਸਟੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਐਪਲ ਆਈਡੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਮੰਗਨਾਲੇ ਦੇ ਫੋਨ ਨੂੰ ਹੈਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸੇ ਆਈਡੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਨਿਊਜ਼ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦਿ ਵਾਇਰ ਦੇ ਸਹਿ-ਸੰਸਥਾਪਕ ਸਿਧਾਰਥ ਵਰਧਰਾਜਨ ਦੇ ਫੋਨ ਨੂੰ ਵੀ ਹੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਸਾਲ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9.30 ਵਜੇ ਤਿੰਨ ਮੁਲਕਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮਹੂਆ ਮੋਇਤਰਾ ਨੇ ਐਕਸ (ਪਹਿਲਾਂ ਟਵਿੱਟਰ) 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਪਲ ਤੋਂ 'ਚੇਤਾਵਨੀ ਸੁਨੇਹਾ (ਵਾਰਨਿੰਗ ਮੈਸੇਜ)' ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੋਨ ਨੂੰ 'ਸਟੇਟ-ਸਪੌਂਸਰ' ਅਟੈਕਸ ਨੇ ਹੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਹੂਆ ਮੋਇਤਰਾ ਇਕੱਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ (ਯੂਥੀਟੀ) ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਸ਼ਸ਼ੀ ਬਰੂਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਪਲ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੈਕਿੰਗ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਪਲ ਦੇ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਣ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ 28 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਅਤੇ ਐਮਨੇਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਲੈਬ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਰਿਪੋਰਟ ਛਾਪੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿਸ ਦਿਨ ਐਪਲ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਭੇਜਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਐਪਲ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਐਪਲ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ 'ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦੱਸਣ ਜਾਂ ਬਦਲਵਾ ਬਿਆਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ।' ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਦੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 'ਅੱਧੇ-ਅਧੂਰੇ ਤੱਥਾਂ' 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਘੜਤ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਐਪਲ ਤੋਂ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕਰੀਨ ਸ਼ਾਟ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰਨਿੰਗ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਪਲ ਦਾ ਇੰਟਰਨਲ ਬਰੈਟ ਐਲਗੋਰਿਦਮ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ

ਜਨਤਕ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਐਪਲ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਵਾਰਨਿੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਿਆਸੀ ਅਸਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਪਲ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਹਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਐਪਲ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਅਮਰੀਕੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਨਾ ਜਾਹਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਕਾਫੀ ਨਰਾਜ਼ ਸਨ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਮੁਤਾਬਕ ਐਪਲ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਾਰਨਿੰਗ ਮੈਸੇਜ ਦੇ ਪੱਖ 'ਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ।

ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਪਲ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਬਾਅ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਕੂਪਰਟੀਨੋ ਦੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ 'ਚ ਬੈਠੇ ਐਪਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੱਲ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਕਨੀਕੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ - ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਐਪਲ ਲਈ ਅਹਿਮ ਬਜ਼ਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਦੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ, 'ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਖਰਾਬ ਸਟੋਰੀ ਟੈਲਿੰਗ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਬਕਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ' ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਅੱਧੀ ਸੱਚੀ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜਾਵਟੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਐਪਲ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ

ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਈਟੀ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਇਸ 'ਤੇ ਰੁਖ਼ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਪਲ ਨੇ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਖ਼ਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਵਾਰਨਿੰਗ ਟਿਗਰ ਹੋਈ। ਐਪਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਰਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਭਰ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ-ਵਰਧਰਾਜਨ ਸਿਧਾਰਥ ਵਰਧਰਾਜਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਐਪਲ ਦੇ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਫੋਬਿਡਨ ਸਟੋਰੀਜ਼ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪੈਗਾਸਸ ਸਪਾਈਵੇਅਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਕਈ ਫੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਹੋਈ ਪਰ ਉੱਥੇ ਵੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਸੀ। ਮਾਮਲਾ ਠੰਢੇ ਬਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫੋਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਧਾਰਥ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 16 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਪਲ ਤੋਂ ਵਾਰਨਿੰਗ ਮਿਲੀ ਸੀ।

ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕਰ

ਰਿਹਾ ਸੀ। ਓਸੀਸੀਆਰਪੀ ਵਾਂਗ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ, ਪਰ ਦਿ ਵਾਇਰ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, 90 ਫੀਸਦ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੈਗਾਸਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਨਾਲ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਸਰੋਤ ਕੌਣ ਹਨ, ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਐਪਲ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟਵੀਟ ਡਿਲੀਟ ਕਰਨ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਐਪਲ ਦੇ ਦਬਾਅ 'ਚ ਆਉਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ? ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਿਧਾਰਥ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਐਪਲ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਿਕਲ ਕੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਐਪਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜੋ ਆਪਣੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰੇ।

ਐਪਲ ਦੀ ਵਾਰਨਿੰਗ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੱਦਾ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਐਪਲ ਦੀ ਵਾਰਨਿੰਗ ਨੂੰ ਐਕਸ 'ਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਐਪਲ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿਰਾਟ ਭਾਟੀਆ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਐਪਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਾਰਨਿੰਗ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਐਪਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਚਾਲੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਹਾ-ਸੁਣੀ ਹੋ ਗਈ।

ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਾਰਨਿੰਗ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਮੈਸੇਜ ਫਾਲਸ ਅਲਾਰਮ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਟਕਰਸ ਦਾ ਕਦੇ ਪਤੀ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗੇ। ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਟੇਟ-ਸਪੌਂਸਰਡ ਹਮਲਾਵਰ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਹਰਕਤ 'ਤੇ ਫੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭ ਲੈਣਗੇ।

ਜਦੋਂ ਐਪਲ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੋ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਹਿਰ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਐਪਲ ਆਪਣੀ ਹੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਲੈਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਫੀ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਪਲ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਚਾਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਪਲ ਦੀਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਗਲਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਤਲਬ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣਾ ਜੋ ਐਪਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਹੀ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰੇ।

ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਜਾਸੂਸੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਕੱਲ੍ਹ ਸੀਜੇਆਈ ਦੀ ਵੀ ਜਾਸੂਸੀ ਹੋਵੇਗੀ- ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਐਪਲ ਨੇ 30 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰਨਿੰਗ ਭੇਜੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ (ਯੂਥੀਟੀ) ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਮਹਿੰਗੇ ਐਪਲ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੰਪਨੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚੋ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ- ਨਿੱਜਤਾ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਸੂਸੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੌਲੇ ਇੰਨੇ ਵੱਧ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਫੋਨ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੱਖਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਰਕ ਜੁਕਰਬਰਗ ਨੂੰ ਅਸਹਿਜ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਫੋਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ।

ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕੋਵਿਡ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਪਲ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਟਵੀਟ ਦੇ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਐਪਲ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਸੰਕੇਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਟੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਅਧੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ: ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦਾ ਉਹ ਸਟਾਰ ਜਿਸ ਨੇ 3 ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗੇ ਦੇਸ ਲਈ ਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ

ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਯੁੱਗ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇ ਵੱਡੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤਿਰੰਗੇ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਲਹਿਰਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਦਿਵਾਇਆ। ਦੋ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਠੀਕ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ 1948 ਲੰਡਨ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਪਲ ਵਿੱਚ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਹਰਾ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੇ 1948 ਦੇ ਲੰਡਨ ਓਲੰਪਿਕ ਦੇ ਸੋਨ ਤਮਗੇ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੱਸਿਆ। ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਸਕ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਨੂੰ 4-0 ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਗੋਲ ਕੀਤੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਹਰੀਪੁਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ, ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਦੇ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜੇਤੂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਤਿਕਾਰਤ ਖੇਡ ਮਾਡਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਮਿੱਟ ਛਾਪ ਛੱਡੀ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਯੋਗਦਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੱਚੇ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ। 1965 ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੱਖਿਆ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੱਖਿਆ ਫੰਡ ਲਈ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜਨਤਕ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੈਡਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੌ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ। ਕੈਰੌ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਡਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਏ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਹੀ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਕੈਰੌ ਨੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਭੇਜਿਆ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਸਮੇਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਪੋਰਟਸ ਪੰਜਾਬ ਸਨ। ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੈਡਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ: ਇਹ ਤਮਗੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਣ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਅਪ੍ਰੈਲ 2008 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਗੱਲਬਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਮੱਤੇ ਅਤੀਤ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਗੋਂ ਸਾਡੀ ਗੱਲਬਾਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਹਾਕੀ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ ਦੇ ਦੋਹਾਂਤ ਦੁਆਲੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋਹਾਂਤ ਤੱਕ, ਦੋਵੇਂ ਬਾਵਾ ਅਤੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਘਰੇਲੂ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਕੂਲੀ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਰਹੂਮ ਬਾਵਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਟੀਮ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 1948 ਦੇ ਲੰਡਨ ਓਲੰਪਿਕਸ ਵਿੱਚ ਖੇਡਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਭਾਵੁਕ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਔਨ-ਫੀਲਡ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿਵਾਇਆ। 31 ਦਸੰਬਰ, 1923 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅੱਜ ਵੀ ਗੂੰਜ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 31 ਦਸੰਬਰ, 2023 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਹੈ। ਮਈ 2020 ਵਿੱਚ 96 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਹਾਂਤ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਦੇਸ਼ ਦੀ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਮੇਰੇ ਓਲੰਪਿਕ ਮੈਡਲਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਪਈ' ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮਰ ਓਲੰਪਿਕਸ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਓਲੰਪਿਕ ਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1952 ਦੇ ਹੇਲਸਿੰਕੀ ਓਲੰਪਿਕਸ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਨਾਲ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ 1956 ਦੇ ਮੈਲਬੌਰਨ ਓਲੰਪਿਕਸ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਝੰਡਾ ਬਰਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤੀ ਪੁਰਸ਼ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੀ ਕਪਤਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਨੀਦਰਲੈਂਡਜ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 1952 ਦੇ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹਾਕੀ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਅੱੱਟ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦੀ 6-1 ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪੰਜ ਗੋਲ ਕੀਤੇ। 1956 ਦੇ ਮੈਲਬੌਰਨ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੋਲਡਨ ਹੈਟ੍ਰਿਕ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਟੀਮ ਦੀ ਕਪਤਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਡ ਕਰੀਅਰ ਵਿੱਚ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਇੱਕ ਖਿਡਾਰੀ, ਕੋਚ ਜਾਂ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੌਡੀਅਮ ਫਿਨਿਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ 1975 ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਚਿੰਗ ਹੇਠ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ

‘ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ 1948 ਓਲੰਪਿਕਸ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰੁਖਮਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉੱਥੇ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਹੋਵੇਗੀ (ਸਵਰਗ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ)।’ “ਮੇਰਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਜਲਦੀ ਆਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਟੀਮ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਫਾਰਵਰਡ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।” ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਈ 2020 ਵਿੱਚ 96 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਦੋਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। 96 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਖਿਡਾਰੀ, ਕੋਚ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਖੇਡ ਕਰੀਅਰ ਦੀਆਂ ਤੀਬਰ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਨੂੰ ਸੰਜੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਜਨਤਕ ਮੌਜੂਦਗੀ 12 ਅਗਸਤ, 2018 ਨੂੰ ਹਾਕੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗੇ ਦੇ 70 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਵਿਖੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਿਰਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੈਠ-ਬੈਠੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਓਲੰਪਿਕ ਯਾਤਰਾ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ

1948 ਲੰਡਨ ਓਲੰਪਿਕ

ਅਗਸਤ 2018 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਦੇ 1948 ਦੇ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਲੇਖ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗੇ ਦੇ 70 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। 94 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਹਾਕੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਡੀ ਗੱਲਬਾਤ ਡੇਢ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਕਾਵਟ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਸੱਤ ਤੋਂ ਅੱਠ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਣਨ ਲਈ ਖੇਦ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਲਈ ਗੁਮਾਹਿਰ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ 1948 ਦੇ ਲੰਡਨ ਓਲੰਪਿਕਸ ਵਿੱਚ ਮੈਡਲ ਸਮਾਰੋਹ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਤਿਰੰਗੇ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਲਹਿਰਾਉਣ

ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉੱਪਰ ਉੱਠਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਝੰਡੇ ਦੀ ਸਿਖਰ ਤੱਕ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਨ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, “ਇੱਕ ਥੱਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੋਸਾੜ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਦਿਵਾਏਗੀ। ਉਹ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ, ਝੰਡਾ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਮਾਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ।” “ਉਸ ਦਿਨ ਵੈਂਬਲ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬਰਤਾਨਵੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਡੇ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸਾਰ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਆਇਆ।” “ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਣ ਵਾਲਾ ਪਲ ਸੀ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਅਤੇ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਉੱਡ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਪਲ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫ਼ਲ ਹਨ।”

ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਂਚ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅਧਿਆਏ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1948 ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀ ਨਿਮਰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਮਹਾਨ ਖਿਡਾਰੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਹਾਕੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਖੇਡ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਿੰਨ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗੇ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।”

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਲਚਕੀਲੇ ਯੋਧੇ ਬਣੇ ਰਹੇ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਡਣ ਅਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਸਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰਿਹਾ। 1957 ਵਿੱਚ ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ 1982 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਏ।

ਵੰਡ ਤੋਂ ਓਲੰਪਿਕ ਤੱਕ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਦਾ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਹਾਨ ਖਿਡਾਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਵੰਡ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਹੌਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਾਕੀ ਕੇਂਦਰ ਵਜੋਂ ਕਾਇਮ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੀਮ ਦਾ ਮਾਰਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਹੱਥੋਂ ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਕਈ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਖਿਡਾਰੀ ਖੁੰਝ ਗਏ। ਮਾਰਚ 1947 ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਮੋਜ਼ਬਾਨ ਬੌਬੇ (ਮੁੰਬਈ) ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਖਿਤਾਬ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ। 1936 ਦੇ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜੇਤੂ ਏਆਈਐੱਸ ਦਾਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਟੀਮ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1948 ਦੇ ਲੰਡਨ ਓਲੰਪਿਕ ਵਿੱਚ

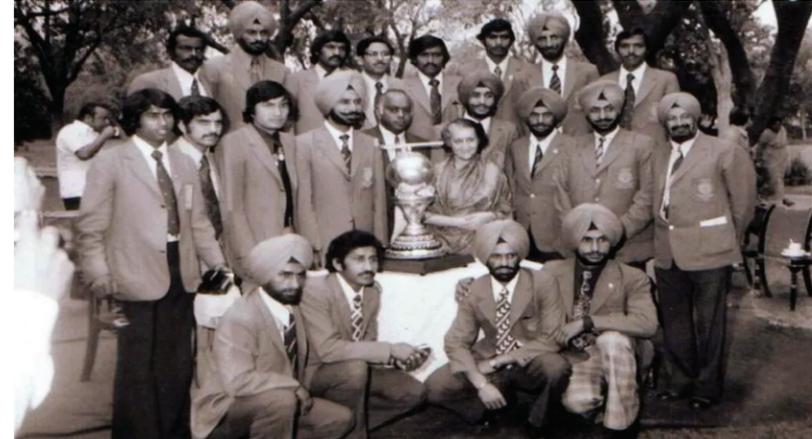
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਖੇਡੀ, ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਜੇਤੂ ਟਰਾਫੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੇਤੂ ਟੀਮ ਲਾਹੌਰ ਪਰਤੀ ਤਾਂ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕ ਗਈ। 1948 ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੌਬੇ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਪਹਿਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਛੇਤੀ ਹੀ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ ਓਲੰਪਿਕ ਲਈ ਸੰਭਾਵਿਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, 1932 ਦੀ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜੇਤੂ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਡਿਕੀ ਕਾਰ ਦੇ ਦਖਲ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਿਡਾਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਖਰਕਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਟੀਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਏ, ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਲੰਡਨ 1948 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਓਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜੇ 1948 ਦੀ ਜਿੱਤ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਦਿਨ ਸੀ ਤਾਂ 1947 ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਇੱਕ ਧੱਬਾ ਸੀ। ਵੰਡ ਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।”

ਰੱਬ ਇੱਕ ਹੈ

1975 ਦੇ ਹਾਕੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਬਣੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਟੀਮ ਮੈਨੇਜਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਦੋਸਤੀ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਕੁਆਲਾਫ਼ੈਂਸ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਮੰਦਰਾਂ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਤਜਰਬੇ ਨੇ ਟੀਮ ਦੇ ਥੰਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ।

ਨੰਬਰ 13

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ‘ਅਸ਼ੁੱਭ ਨੰਬਰ 13’ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲਈ ਇਹ ਨੰਬਰ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ। 1952 ਦੇ ਹੇਲਸਿੰਕੀ ਓਲੰਪਿਕ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 13 ਨੰਬਰ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਪਹਿਨੀ ਸੀ ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, “ਕੋਪੇਨਹੇਗਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਨੇ 13 ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਭ ਦੱਸਿਆ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ‘ਤੇਰਾ’ (13 ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਉਚਾਰਨ) ਰੱਬ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।” “ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੇ ਲਈ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲਾ ਨੰਬਰ ਹੈ।” “ਹੇਲਸਿੰਕੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਪਹਿਲੇ ਮੈਚ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵੈਨ ਦੀ ਨੰਬਰ ਪਲੇਟ ਦਾ ਕੁੱਲ ਜੋੜ 13 ਸੀ। ਪੂਰੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੌਰਾਨ ਅਸੀਂ 13 ਗੋਲ ਕੀਤੇ।”

ਜੈਸਮਿਨ ਕੌਰ ਦਾ 'ਜਸਟ ਲੁਕਿੰਗ ਲਾਈਕ ਆ ਵਾਓ' 2023 'ਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪਿਆ ਭਾਰੀ

ਜਸਟ ਲੁਕਿੰਗ ਲਾਈਕ ਆ ਵਾਓ !

ਜੈਸਮਿਨ ਕੌਰ ਦੇ 'ਜਸਟ ਲੁਕਿੰਗ ਲਾਈਕ ਆ ਵਾਓ!' ਉਹ ਬੋਲ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਲ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਜੈਸਮਿਨ ਕਰੀਬ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੂਟ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਉੱਤੇ ਆਏ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਉਹ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨ ਕੇ ਮੌਡਲਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 'ਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਸੋ ਬਿਊਟੀਫੁਲ, ਸੋ ਐਲੀਗੈਂਟ, ਜਸਟ ਲੁਕਿੰਗ ਲਾਈਕ ਆ ਵਾਓ!" ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸੂਟ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਐਨਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਕੀਆ ਕਲਾਮ ਬਣ ਗਿਆ। ਜੈਸਮਿਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਲਿਪ-ਸਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਿਲੀਅਨ (20 ਲੱਖ) ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਗੀਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੁਕੋਣ ਵਰਗੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਜੈਸਮਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੱਸਣ ਅੱਖਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇੰਸਟਾ ਲਾਈਵ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਪਤੀ (ਨਿਕ ਜੋਨਸ) ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵਾਓ ਲਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ।"

ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਮਿਲੀਆਂ ਕਾਮਯਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਗੁੱਸਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 2023 ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਵਾਇਰਲ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਪਲਾਂ ਬਾਰੇ।

ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉੱਚੀ ਜਾਤੀ ਦੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿੱਤ ਸੀ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਈ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਦੀ ਪਕੇ ਹੋਏ ਮਾਸ ਨੂੰ ਪਲੇਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਕਰਦੇ...ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।" ਨਾਰਾਇਣ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਰਗੀ ਵੱਧਦੀ ਅਰਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇਹੀ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖ਼ਰਾਬ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਐਨਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਪੈਸੇ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੁਧਾ ਮੂਰਤੀ ਦਾ 'ਚਮਚਾ' ਲਿਆਇਆ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਝੂਠਾਨ

ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੇਖਿਕਾ ਅਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸੁਧਾ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਮਾਸਾਹਾਰੀ ਭੋਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਚਮਚਾ ਖੁਦ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਂਡਾ ਵੀ ਨਾ ਖਾਣ ਵਾਲੀ 'ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ' ਮੂਰਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ,

"ਮੇਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਡਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਅਤੇ ਮਾਸਾਹਾਰੀ ਦੋਵੇਂ ਪਕਵਾਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਹੀ ਚਮਚੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।" ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਰਾਬਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕੀਗਤ ਪਸੰਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਜਾਤੀ

ਸੁਧਾ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਅਰਥਪਤੀ ਐਨਆਰ ਨਾਰਾਇਣ ਮੂਰਤੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਾਰਨ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਨਾਰਾਇਣ ਮੂਰਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪੱਛਕਾਸਟ ਉੱਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੜਤੇ ਵਿੱਚ 70 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰਜ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ

ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ '70 ਘੰਟੇ' ਟਿੱਪਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਜ਼ਾਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਚੰਨ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਭਾਰਤ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਸਤ ਵਿੱਚ ਅਰਬਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਚੰਦਰਮਾ ਮਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰਯਾਨ-3, ਚੰਨ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਪੁਰੇ ਦੇ ਕੋਲ ਉਤਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਮਿਸ਼ਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਚੰਨ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਪੁਰੇ ਉੱਤੇ ਚੰਦਰਯਾਨ-3 ਦੀ ਸਫਲ ਲੈਂਡਿੰਗ ਨੇ

ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ, ਪੂਰਬੀ ਸੋਵੀਅਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਨ ਉੱਤੇ ਸੋਫਟ ਲੈਂਡਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੌਥਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਰੋ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਲ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਟੀਵੀ ਸਕਰੀਨਾਂ ਉੱਤੇ ਛਾਏ ਰਹੇ। ਇਸਰੋ ਦੀ ਲੈਂਡਿੰਗ ਦੀ ਲਾਈਵਸਟ੍ਰੀਮ ਨੂੰ ਯੂਟਿਊਬ ਉੱਤੇ ਅੱਠ ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਯੂਟਿਊਬ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ।

ਆਸਕਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੌ ਪਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਸਾਲ 2023 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕਾਰਤਿਕੀ ਗੋਂਜਾਲਵਿਸ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਗੁਨੀਤ ਮੋਂਗਾ ਦੀ 'ਦਿ ਐਲੀਡੈਂਟ ਵ੍ਰਿਸਪਰਰਜ਼' ਦੇ ਲਈ ਆਸਕਰ ਜਿੱਤਣ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਇਹ ਅਕਾਦਮੀ ਪੁਰਸਕਾਰ

ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਭਾਰਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਬੋਮਨ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਜੋੜੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਨਾਥ ਹਾਥੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਥੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਹ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਦੇ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ, ਤੇਲਗੂ ਫਿਲਮ 'ਆਰਆਰਆਰ' ਦੇ ਗਾਣੇ 'ਨਾਟੂ ਨਾਟੂ' ਨੇ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਆਸਕਰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਲਾਕਬਸਟਰ ਗੀਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੈਟੋਗਰੀ ਵਿੱਚ ਲੇਡੀ ਗਾਗਾ ਅਤੇ ਰਿਹਾਨਾ ਵਰਗੇ ਦਿੱਗਜਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜਿਆ। ਇਸ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਗਾਣੇ ਦੀ ਕੋਰਿਓਗ੍ਰਾਫ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡਾਂਸ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ ਨੂੰ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਵਾਇਰਲ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ

ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਆਈ ਡਿਜ਼ਨੀ ਦੀ ਐਨਿਮੇਟੇਡ ਫਿਲਮ 'ਜੂਟੋਪੀਆ' ਦੇ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਰਲ ਦੇ ਰੇਟਨੌਮਾ ਅਤੇ ਤੁਲਸੀਧਰਨ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸੇਲਫੀ ਪੌਜ਼ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਅੰਦਰ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜੋੜਾ ਆਪਣੇ ਪੋਤੇ-ਪੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ 'ਅਚਮਾਸ' ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਕਾਊਂਟ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸੇਲਫੀ ਸੀਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਣਾਉਣਾ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਗੀਲਜ਼ ਉੱਤੇ ਪੌਪੂਲਰ ਟ੍ਰੇਂਡ ਬਣ ਗਿਆ। ਰੇਟਨੌਮਾ ਨੇ 'ਮਲਯਾਲੀ ਮਨੋਰਮਾ' ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਜੋੜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਾਂ।" ਇਸ ਜੋੜੇ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਜ਼ਕ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਹੁਣ 141 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਓਰੀ ਵੀ ਵਾਇਰਲ, ਪਰ ਇਹ ਕੌਣ ਹਨ ?

ਜੈਸਮਿਨ ਦੀ ਵਾਇਰਲ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਸ਼ਖ਼ਸ ਓਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਆਖ਼ਿਰ ਓਰੀ ਕੌਣ ਹਨ ? ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ (ਓਰੀ) ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਓਰੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਓਰਹਾਨ ਅਵਤਾਰਮਣੀ ਨੂੰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੁਕੋਣ ਅਤੇ ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਪਤੀ ਮੁਕੇਸ਼ ਅੰਬਾਨੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੀਤਾ ਅੰਬਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਤਾ ਮੁਕੇਸ਼ ਅੰਬਾਨੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਸ਼ਾਹਰੁਖ਼ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਘਰ ਪਾਰਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਐਨੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਉਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ? ਕਈ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। 'ਕੋਸਮੋਪੌਲਿਟਨ ਇੰਡੀਆ' ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਾਇਰਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਓਰੀ ਨੇ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਉਹ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ... ਪਰ ਮੈਂ ਖੁਦ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।" ਇੱਕ ਹੋਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਜੀ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਜਿਗਰ ਹਾਂ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਓਰੀ ਨੇ ਆਖ਼ਿਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿਉਣ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬੀਏ ਜੁਬਾਨੇ ਨੀ ਰਕਾਨੇ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਏ ਫਿੱਕੀ ਪੈ ਗਈ ਤੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਨੁਹਾਰ : ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਅਦਭੁੱਤ ਅਦਾਕਾਰੀ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾ ਚੁੱਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਸਾਹਬ ਆਪਣਾ 66ਵਾਂ ਜਨਮਦਿਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ 66ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਅ ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਏ ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਨ ਸਾਬ ਅੱਜ ਤਕ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ 4ਜਨਵਰੀ 1957 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਕਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਗਿੱਦੜਬਾਗਾ ਚ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਕਿਸਾਨ ਸਨ ਮਾਤਾ ਤੇਜ ਕੌਰ ਇਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਸੀ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗਿੱਦੜਬਾਗਾ ਦੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਮਲੋਟ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਸਪੋਰਟਸ ਤੋਂ ਹੋਈ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਗੁਰਪੰਥ ਮਾਨ ਅਤੇ ਦੋਸਤ ਹਾਕਮ ਸੂਫੀ ਨਾਲ ਰਿਆਜ਼ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਦੋਂ ਗੁਰਪੰਥ ਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੈਂਚੋ ਵਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉੱਥੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਅਥਲੀਟ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੂਡੋ ਵਿੱਚ ਬਲੈਕ ਬੈਲਟ ਦਾ ਖਿਤਾਬੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਪਰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਮਾਨ ਨੇ ਛੇਤੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦ ਪਏ ਉੱਥੇ ਤਾਂ ਗੁਰਦਾਸ

ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਟਾਈਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖੇ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1980 ਵਿੱਚ ਆਈ ਪਹਿਲੀ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਲਬਮ ਨਾਲ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੀਤ ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਕੀ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਬਣ ਗਏ ਉੱਠੀ ਸੌਇਕਾਸੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਐਲਬਮ ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਐਲਬਮ ਮਗਰੋਂ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਮਾਨ ਨੇ ਇਕ ਮਗਰੋਂ ਇਕ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਸੌ ਦੱਸ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਕਰੀਬ ਛੱਤੀ ਐਲਬਮ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ .1984ਚੱਕਰ .1988ਰਾਤ ਸੁਹਾਨੀ .1989 ਨੱਚੋ ਬਾਬਿਓ .1992ਘਰ ਭੁੱਲ ਗਈ ਮੌੜ ਤੇ ਆ ਕੇ .1992 ਇਬਾਦਤ .1993 ਤੇਰੀ ਖੈਰ ਹੋਵੇ .1994ਵੇਖੀ ਕਿਤੇ ਯਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ .1993ਤੇਰੀ ਖੈਰ ਹੋਵੇ .1994ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ .1995 ਵਾਹ ਨੀ ਜਵਾਨੀਏ .1995 ਲੜ ਗਿਆ ਪੇਚਾ .1995 ਚੁਗਲੀਆਂ .1996 ਯਾਰ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰ .1997ਪੀੜ ਪਾਹੁਣੀ .1998 ਕੁੱਲੀ ਚ ਭਾਵੇਂ ਕੱਖ ਨਾ ਰਹੇ .1999 ਜਾਦੂਗਰੀਆਂ .2000 ਪਿਆਰ ਕਰ ਲਏ .2000 ਦਿਲ ਤੋੜਨਾ ਮਨ੍ਹਾਂ ਹੈ .2001 ਅੱਖੀਆਂ ਉਡੀਕਦੀਆਂ .2003 ਪੰਜੀਰੀ .2003 ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਗਿੱਧਾ .2004 ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਹੀਰ ਬਣ ਕੇ (ਹੀਰ) .2004 ਦਿਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ .2005 ਵਲੈਤਣ .2005 ਇਸ਼ਕ ਨਾ ਵੇਖੇ ਜਾਤ .2007 ਰੋਟੀ ਹੱਕ ਦੀ ਖਾਈਏ ਜੀ ਭਾਵੇਂ ਬੂਟ ਪਾਲਸ਼ਾਂ ਕਰੀਏ (ਬੂਟ ਪਾਲਸ਼ਾਂ) 2010 ਮੇਲਾ ਦੋ ਦਿਨ ਦਾ .2011 ਵਾਹਗੇ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ ਰਾਹ ਪੁੱਛਦੀ ਲਹੌਰਾਂ ਦੇ (ਜੋਗੀਆ) .2013 ਰੋਟੀ .2017 ਕਿਹੜਾ ਕਿਹੜਾ ਦੁੱਖ ਦੱਸਾਂ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ (ਪੰਜਾਬ)

ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਟਾਈਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖੇ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1980 ਵਿੱਚ ਆਈ ਪਹਿਲੀ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਲਬਮ ਨਾਲ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੀਤ ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਕੀ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਬਣ ਗਏ ਉੱਠੀ ਸੌਇਕਾਸੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਐਲਬਮ ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਐਲਬਮ ਮਗਰੋਂ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਮਾਨ ਨੇ ਇਕ ਮਗਰੋਂ ਇਕ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਸੌ ਦੱਸ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਕਰੀਬ ਛੱਤੀ ਐਲਬਮ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ .1984ਚੱਕਰ .1988ਰਾਤ ਸੁਹਾਨੀ .1989 ਨੱਚੋ ਬਾਬਿਓ .1992ਘਰ ਭੁੱਲ ਗਈ ਮੌੜ ਤੇ ਆ ਕੇ .1992 ਇਬਾਦਤ .1993 ਤੇਰੀ ਖੈਰ ਹੋਵੇ .1994ਵੇਖੀ ਕਿਤੇ ਯਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ .1993ਤੇਰੀ ਖੈਰ ਹੋਵੇ .1994ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ .1995 ਵਾਹ ਨੀ ਜਵਾਨੀਏ .1995 ਲੜ ਗਿਆ ਪੇਚਾ .1995 ਚੁਗਲੀਆਂ .1996 ਯਾਰ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰ .1997ਪੀੜ ਪਾਹੁਣੀ .1998 ਕੁੱਲੀ ਚ ਭਾਵੇਂ ਕੱਖ ਨਾ ਰਹੇ .1999 ਜਾਦੂਗਰੀਆਂ .2000 ਪਿਆਰ ਕਰ ਲਏ .2000 ਦਿਲ ਤੋੜਨਾ ਮਨ੍ਹਾਂ ਹੈ .2001 ਅੱਖੀਆਂ ਉਡੀਕਦੀਆਂ .2003 ਪੰਜੀਰੀ .2003 ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਗਿੱਧਾ .2004 ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਹੀਰ ਬਣ ਕੇ (ਹੀਰ) .2004 ਦਿਲ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ .2005 ਵਲੈਤਣ .2005 ਇਸ਼ਕ ਨਾ ਵੇਖੇ ਜਾਤ .2007 ਰੋਟੀ ਹੱਕ ਦੀ ਖਾਈਏ ਜੀ ਭਾਵੇਂ ਬੂਟ ਪਾਲਸ਼ਾਂ ਕਰੀਏ (ਬੂਟ ਪਾਲਸ਼ਾਂ) 2010 ਮੇਲਾ ਦੋ ਦਿਨ ਦਾ .2011 ਵਾਹਗੇ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ ਰਾਹ ਪੁੱਛਦੀ ਲਹੌਰਾਂ ਦੇ (ਜੋਗੀਆ) .2013 ਰੋਟੀ .2017 ਕਿਹੜਾ ਕਿਹੜਾ ਦੁੱਖ ਦੱਸਾਂ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ (ਪੰਜਾਬ)

ਅੱਖੀਆਂ ਉਡੀਕਦੀਆਂ ਆਦਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਐਲਬਮਜ਼ ਹਨ ਮਾਨ ਦੀਆਂ 36ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੈਸਿਟਾਂ ਅਤੇ 312ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗਾਉਣ ਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਹਿੰਦੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਤਮਿਲ, ਹਰਿਆਨੀ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।ਗਾਇਕੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਿਲਮੀ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1982 ਵਿੱਚ ਆਈ ਫਿਲਮ ਉੱਚਾ ਦਰ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਖੂਬ ਸਲਾਹਿਆ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਮਾਨ ਹਿੰਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹਰਿਆਣਵੀ ਕਰੀਬ 35 ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਬਖੇਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਇੱਕ ਅਭਿਨੇਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਟੀ ਜਿੰਟਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀਰ-ਜ਼ਾਰਾ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਗੁਰੀ
9855468092

ਦਿੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਲ1984 ਮਾਮਲਾ ਗੜਬੜ ਹੈ 1985ਪੱਥਰ ਦਿਲ1985ਉੱਚਾ ਦਰ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦਾ1986ਲੋਗ ਦਾ ਲਿਸ਼ਕਾਰਾ1986ਗੱਭਰੂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸ਼ੇਰ1986ਕੀ ਬਣ ਦੁਨੀਆ ਦਾ 1987ਫੋਰਾ ਹਰਿਆਣੇ ਕਾ1990ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਦੀ ਅੱਗ 1990ਕੁਰਬਾਨੀ ਜੱਟ ਦੀ .1990ਪਰਤਿੱਗਆ 1991 ਰੁਹਾਨੀ ਤਾਕਤ1992ਸਾਲੀ ਆਧੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਅਲਾਈਵ1994 ਕਚਹਿਰੀ ਗੁਰਦਾਸ/ 1995ਸੂਬੇਦਾਰ 1995ਬਗਾਵਤ 1999 ਸਿਰਫ਼ ਤੁਮ(ਹਿੰਦੀ)1999ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਮੁਹੱਬਤ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ2000ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ(ਮੁਵੀ ਬਾਕਸ)ਭਗਤ ਸਿੰਘ2002ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਹੈ2004ਵੀਰ ਜ਼ਾਰਾ 2004ਦੇਸ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ (ਯੂਨੀਵਰਸਲ)2006ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ - ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਵਾਰਿਸ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ2007 2008ਯਾਰੀਆਂ(ਯੂਨੀਵਰਸਲ)2009ਮਿੰਨੀ ਪੰਜਾਬ 2010 ਸੁਖਮਨੀ .2010ਚੱਕ ਜਵਾਨਾ 2014ਦਿਲ ਵਿਲ ਪਿਆਰ ਵਿਆਹ 2017ਨਨਕਾਣਾ ਦੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਦਾਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹੁਣ ਤਕ ਵੀ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਕਥਾਵਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਕਸਰ ਗਾਉਂਦੇ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਨਕੋਰ

ਸਥਿਤ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਮੁਹਾਦਸ਼ਾਹ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਹਨ ਇਸ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿਚ ਜੂਨ 2013 ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੜ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਹਤ ਫੰਡ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ 11 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਗੁਰਇੱਕ ਮਾਨ ਵੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਪਿਓ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ

ਮੌਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਵਾਰ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲੇ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਪਲ ਵੀ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਤੇ ਬਣ ਗਈ ਇਹ ਪਲ 9 ਜਨਵਰੀ 2001ਨੂੰ ਰੋਪੜ ਕੋਲ ਹੋਇਆ ਇਕ ਭਿਆਨਕ ਸੜਕ ਹਾਦਸਾ ਸੀ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਤੇਜਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇਜਪਾਲ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਮੰਨਦੇ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਤੇਜਪਾਲ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਇਕ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵੇਲਾ ਸਾਡਾ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੱਗ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੀਆਂ ਜੋ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਲਈ ਐਸੀਆਂ ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਮਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਨੇ ਬਚਾ ਲਿਆ .ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜਦੋਂ ਫੇਰ ਖੁਮਾਰੀ ਉਤਰ ਗਈ ਬੈਠੇ ਸਾਡੇ ਬੈਠੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਵਾਰੀ ਉਤਰ ਗਈ ਇਕ ਗੀਤ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਗਾਇਆ ਜੋ ਤੇਜਪਾਲ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਮਾਨਸਾ ਨਾਲ ਦੂਸਰਾ ਹਾਦਸਾ ਹਾਦਸਾ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਯੂਪੀ ਦੇ ਨੌਇਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਲਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਰਨਾਲ ਨੇੜੇ 20 ਜਨਵਰੀ 2007 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਉੱਥੇ ਤਾਂ ਮਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਕਈ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਰਜ ਹਨ ਪਰ ਸਤੰਬਰ 2010 ਵਿਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਬੋਲਵਰ ਹੈਂਪਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ 14ਸੰਬਰ 2012 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ 36ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਡਾਕਟਰੇਟ ਆਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਪੰਜਾਬੀਏ ਜੁਬਾਨੇ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ 54 ਵੀਂ ਕੌਮੀ ਫਿਲਮ ਐਵਾਰਡਜ਼ ਵਿਚ ਸਰਬੋਤਮ ਮਰਦ ਪਲੇਬੈਕ ਗਾਇਕ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਇਕੋ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਵਿਚ ਹੀਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਗਾਣੇ ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ: ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ: ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਵਾਰਿਸ।

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਟ ਗੀਤ -ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ- ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ -ਮਮਲਾ ਗੜਬੜ ਹੈ- ਅਤੇ -ਛੱਲਾ- ਆਇਆ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ @ਲੌਗ ਦਾ ਲਿਸ਼ਕਾਰਾ (1986) ਦਾ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮ ਗਾਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਨ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ।

ਮਾਨ ਨੇ ਬਲਾਕਬੱਸਟਰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਅਭਿਨੈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 2005 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੂਰੀ ਅਵਾਰਡ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਟਰੈਕ @ਕੀ ਬਣ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ@ ਤੇ @ਕੋਕ ਸਟੂਡੀਓ ਐਮਟੀਵੀ ਸੈਸ਼ਨ 4@ ਵੀ ਗਾਇਆ। ਇਹ ਗੀਤ 15 ਅਗਸਤ 2015 ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੇ 1 ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਯੂਟਿਊਬ ਉੱਤੇ 3

ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਯੂਜ਼ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। 2009 ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ @ਬੂਟ ਪਾਲਸ਼ਾਂ@ ਗੀਤ ਲਈ ਯੂਕੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਵਾਰਡਜ਼ ਵਿਚ -ਬੈਸਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਐਲਬਮ- ਵੀ ਜਿੱਤਿਆ। ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਨ .ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਉੱਚਕੋਟੀ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ .ਗਾਇਕ .ਫਿਲਮ ਐਕਟਰ .ਕੋਰੀਓਗ੍ਰਾਫਰ .ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਤੇ ਮਾਹਰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਗਾਇਆ ਉਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਉੱਗਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਫ਼ ਸੁਖੀ ਇਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖ਼ਰੀ ਪੜਾਅ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੇ ਮਾਨ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੇ ਆਖਰ ਘੇਰ ਹੀ ਲਿਆ ਪੰਜਾਬੀਏ ਜੁਬਾਨੇ ਨੀ ਰਕਾਨੇ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਏ ਫਿੱਕੀ ਪੈ ਗਈ ਤੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਨੀ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਬਹੁਤੀ ਰਿਣੀ ਹਾਂ ਜਿਸ ਬੋਲੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫਰਸ਼ ਤੋਂ ਅਰਸ਼ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਮੈਂ ਉਸ ਵਾਰੇ ਮਾੜਾ ਕਿਵੇਂ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵੀ ਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿਵੀ ਹਰ ਬੋਲੀ ਸਿੱਖੇ ਸਿੱਖਣੀ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਪੱਕੀ ਦੇਖ ਕੇ ਕੱਚੀ ਨਹੀਂ ਢਾਈਦੀ ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਹੋਰ ਬੋਲੀਆਂ ਸਿੱਖੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਸੀ ਕਿਹਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਆਫੀ ਵੀ ਮੰਗ ਲਈ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਇਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਵਡੱਪਣ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਤਲਖੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਉਸ ਕਾਰਨ ਮਾਨ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਹੋਇਆ ਦੂਸਰਾ ਵਿਵਾਦ ਡੇਰਾ ਮੁਹਾਦ ਸ਼ਾਹ ਨਕੋਦਰ ਵਿਖੇ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਲਾਡੀ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਵੰਸ਼ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਔਫ਼ੀਆਈਆਰ ਦਰਜ ਵੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲੈ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਤਿੰਨ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਧਰਨਾ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਧਰਨੇ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਮਾਨ ਸਾਬੂ ਜਦੋਂ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਬੋਲਣ ਲਈ ਉੱਠੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ ਦੁਖੀ ਮਨ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਜੋ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਹੈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਗਲਤੀ ਦੀ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਖੇਮਾ ਵੀ ਮੰਗ ਲਈ ਹੈ ਫਿਰ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਕਿਉਂ ਸਾਡੀ ਗਾਇ ਮੁਤਾਬਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਮਾਨ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੰਦਭਾਗਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਲਈ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚ ਕਰ ਪਾਉਂਗਾ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਆਖਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਫਾਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਜਾਣਾ ਹੈ ਇਹੋ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਮਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਖਸ਼ੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਿਉਣ ਜੋਗਾ ਮਾਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਰਹੇ ਆਮੀਨ

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ, ਲੇਖ ਅਤੇ ਕਾਵਿ
ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਈ ਦੇਖੋ ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ
www.preetnama.com
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ
ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਈ ਮੇਲ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜੋ
preetnamausa@gmail.com

ਡੌਕੀ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਰਵਾਸ: ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਖ਼ਾਸ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਤਸੱਦਦ ਸਹਿ ਕੇ ਵੀ ਇੱਥੇ ਜਾ ਰਹੇ

ਡੌਕੀ ਦਾ ਰੂਟ

ਗ਼ੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਏਜੰਟ ਕਈ ਰਸਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੌਖੀ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ। ਡੌਕੀ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉੱਥੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਨਾਮ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਉੱਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏਜੰਟ ਕੁਝ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਏਕਵਾਡੋਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੋਂ ਡੌਕੀ ਰਾਹੀਂ ਕੋਲੰਬੀਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਨਾਮਾ। ਪਨਾਮਾ ਦਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਜੰਗਲ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਸਟਾ ਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਤੋਂ ਹੌਡੂਰਸ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਫਿਰ ਗੁਆਟੇਮਾਲਾ ਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਏਜੰਟ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਕਸੀਕੋ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਡੌਕੀ ਦਾ ਪੈਂਡਾ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੌਕਰ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨੌਟਵਰਕ ਕਿਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਡੌਕਰ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਇੱਕ ਹਵਾਈ ਐਂਡੇ 'ਤੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਸੈਂਕੜੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਇੱਕ ਜਹਾਜ਼ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਭਾਰਤ ਪਰਤਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫਲਾਈਟ ਨੇ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਉਡਾਣ ਭਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਤੱਕ ਦਾ ਸੀ। ਫਲਾਈਟ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 301 ਯਾਤਰੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 25 ਨੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਵਜੋਂ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਲੈ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 276 ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਆਏ ਹਨ। ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਗੁਜਰਾਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਹੈ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੇਸ਼
ਜੋ ਜਹਾਜ਼ ਫਰਾਂਸ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪਰਤਿਆ ਹੈ ਉਹ ਚਾਰਟਰ ਏਅਰਬੱਸ ਏ 340 ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ (ਯੂਏਈ) ਤੋਂ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਲਈ ਉਡਾਣ ਭਰੀ ਸੀ। ਪਰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਲੈਂਡ ਹੋਇਆ। ਫਰਾਂਸ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਮਗਰੋਂ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਅਤੇ ਕੈਰੇਬੀਅਨ ਸਾਗਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਕਾਸਟਾ ਰੀਕਾ ਅਤੇ ਹੌਡੂਰਸ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਹੌਡੂਰਸ ਤੋਂ ਅਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਗੁਆਟੇਮਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਆਟੇਮਾਲਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਮੈਕਸੀਕੋ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਮਾਨਾਗੁਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵੀ ਹੈ। ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਏਜੰਟ ਇਸ ਦੀਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਸੁਰੰਗ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏਜੰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਬਾਰਡਰ ਏਜੰਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦਾ ਦੂਜਾ ਰੂਟ
ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗ਼ੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੂਟ ਯੂਰਪ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੂਟ ਤਹਿਤ ਏਜੰਟ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੇਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹਾਲੈਂਡ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਖ਼ਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਫਲਾਈਟ ਰਾਹੀਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਫਿਰ ਏਜੰਟ ਸਥਾਨਕ ਡੌਕਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਫਲਾਈਟ ਫਰਾਂਸ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਪਰਤੀ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਨਿਕਾਰਾਗੁਆ ਲਈ ਉਡਾਣ ਭਰੀ ਸੀ। ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ

ਕੁਝ ਲੋਕ ਫਰਾਂਸ ਜਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਰਾਹੀਂ ਡੌਕੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, “ਭਾਰਤ ਬੈਨੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਪਰਕ ਹਨ, ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਸਰਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ

ਹਨ।” “ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਇਸ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਸੌਖੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।” ਦਿੱਕਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ

ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਅਮਰੀਕੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਅਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਗ਼ੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 95,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ।

15 ਜਨਵਰੀ ਜਨਮਦਿਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ

ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ

ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਜਨਵਰੀ 1961 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਖੇੜੀ ਨੌਧ ਸਿੰਘ ਜਿਲ੍ਹਾ ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਤਬਲਾਵਾਦਕ ਸਾਗਰ ਮਸਤਾਨਾ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਲੀਲਾਵਤੀ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੰਦਰਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਕੋਲੋਂ ਸਿੱਖੀ ਪਰ ਇਹ ਚਰਨਜੀਤ ਅਰੁਜਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉਸਤਾਦ ਮੰਨਦਾ। ਇਹ ਪਰੀਵਾਰ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪਟਿਆਲਾ ਘਰਾਣੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਹੋਰੀ ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਸਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗਮਦੂਰ ਇਸ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਭਰਭੂਰ ਅਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਸੀ। ਸਰਦੂਲ ਫ਼ਾਰਸੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਬੱਥਰ ਸ਼ੇਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਿਕੰਦਰ ਸ਼ਬਦ ਸਿਕੰਦਰ ਮਹਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਭਰਾ 1976-77 ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਅੱਜ ਤਿੰਨੇ ਭਰਾ ਹੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗਾਇਕਾ ਅਤੇ ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰ ਅਮਰ ਨੂਰੀ ਨਾਲ 1993 ਵਿਚ

ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਘਰ ਦੋ ਪੁਤਰਾਂ ਅਲਾਪ ਸਿਕੰਦਰ ਅਤੇ ਸਾਰੰਗ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸੰਗੀਤਕ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1980 ਵਿਚ ਰੋਡੀਓ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਇਕ ਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਐਚ ਐਮ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰ ਰਮਲੇ ਦੇ ਗੀਤ ਵਿਚ ਤੁੰਬੀ ਵਜਾਉਣ ਗਿਆ ਉੱਥੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗੁਣ ਗੁਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੰਨੀ ਪੈ ਗਈ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਲਈ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਸੁਭਾਗ ਦਾ ਇੰਨਸਾਨ ਸੀ ਇਹ ਹੋਰ ਵਿਆਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਬੋਲ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਲਗਭਗ 1980 ਨੂੰ ਐਚ ਐਮ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਕੈਸਿਟ ਆ ਗਈ ਰੋਡਵੇਜ ਦੀ ਲਾਰੀ ਆਈ ਇਸ

ਗੀਤ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਕਈ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਟਾਇਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਜੋ ਬੇਹੱਦ ਮਕਬੂਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗੀਤ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੱਝਿਆ ਸੀ।

ਜਦ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਸਰ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਟਿਊਨ ਬਦਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਫਿਰ ਇਸ ਨੇ ਸਮਸ਼ੇਰ ਸੰਧੂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਗੀਤ ਗਾਇਆ @ਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ

ਨੂੰ ਡਿਸਕੋ ਬੁਖਾਰ ਹੋ ਗਿਆ @ ਇਹ ਗੀਤ ਬੇਹੱਦ ਮਕਬੂਲ ਹੋਇਆ।

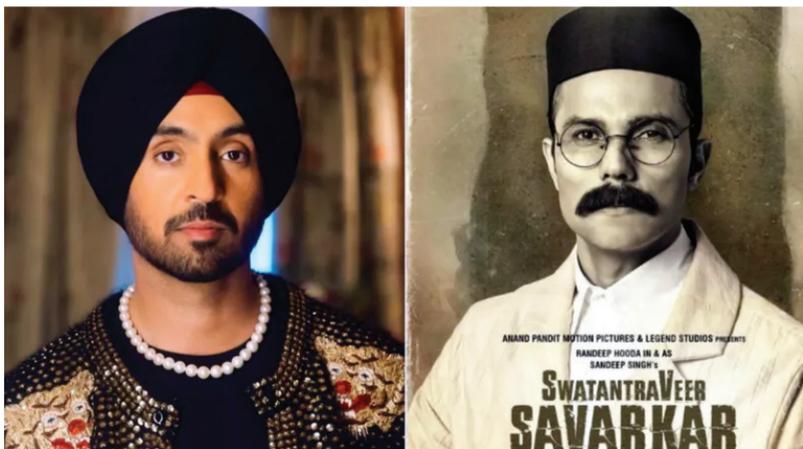
ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਗੀਤ, ਸਿਖ ਲੈ ਕਲਿਹਰੀਆ ਮੌਰਾ ਤੁਰਨਾ ਤੋਰ ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ, ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਏ ਕੱਚੀਏ ਵਪਾਰ ਨੇ, ਸਾਡੇ ਆਂ ਪਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਉਡਣਾ, ਇਕ ਚਰਖਾ ਗਲੀ ਦੇ ਵਿਚ ਡਾਹ ਲਿਆ, ਹਾਸੇ ਨਾਲ ਸੀ ਚਲਾਵਾਂ ਫੁਲ ਮਾਰਿਆ, ਭਾਬੀਏ ਗਿੱਧੇ ਦੇ ਵਿਚ ਨੱਚ ਲੈ, ਤੇਰਾ ਲਿਖਦੂ ਸਫੈਦਿਆਂ ਤੇ ਨਾਂ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿਟ ਗੀਤ ਗਾ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ। ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਨੇ ਲਗਭਗ 50 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਐਲਬਮਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈਆਂ।

ਇਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਜੱਗਾ ਡਾਕੂ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਪਿੰਡ ਦੀ ਕੁੜੀ, ਚੂੜੀਆਂ, ਪੰਚਾਇਤ, ਪੁਲੀਸ ਇੰਨ ਪੋਲੀਵੁਡ ਆਦਿ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਸਰੀਰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਦਾ ਗੁਰਦਾ ਬਦਲੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਗੁਰਦਾ ਅਮਰ ਨੂਰੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਰੋਨਾ ਦੀ ਲਹਿਰ ਵੇਲੇ ਦਸੰਬਰ 2020 ਵਿਚ ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਨੂੰ ਕਰੋਨਾ ਪਾਜ਼ਿਟਿਵ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਡੇਢ ਮਹੀਨਾ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਫੋਰਟਿਸ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਰਿਹਾ ਉਹ ਦਿਲ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਦਾ ਮਰੀਜ਼ ਵੀ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵਿਗੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਰਕੇ 24 ਫਰਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਵਿੱਛੜ ਗਿਆ। 25 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਖੇੜੀਨੌਧ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ ਸਪੁਰਦ-ਏ-ਖਾਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ
ਵੱਟਸ ਅੱਪ. +91 9914184794

ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ, ਰਣਦੀਪ ਗੁੱਡਾ ਸਮੇਤ ਕਿਹੜੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ 2024 'ਚ ਉਡੀਕ ਰਹੇਗੀ

2023 ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪਰਦੇ ਉੱਤੇ ਧਮਾਕੇ ਦੇਖੇ। ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਪਠਾਨ ਅਤੇ ਜਵਾਨ ਜਿਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਲਿਆ ਕੇ ਪੂਰੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਸਰਦਾਰੀ ਫਿਰ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੋਨੀ ਦਿਓਲ ਨੇ ਗ਼ਦਰ 2 ਨਾਲ ਢਾਈ ਕਿੱਲੋ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਖਾ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ਦੇ ਕਈ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜੇ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੰਦੀਪ ਰੌਡੀ ਵਾਂਗ ਨੇ ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਭਰੀ ਫਿਲਮ ਐਨੀਮਲ ਨਾਲ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ 2023 ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 2024 ਨੂੰ ਬਾਗਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ 'ਚ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਜਿਹੀ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 2024 ਵਿੱਚ ਉਡੀਕ ਰਹੇਗੀ।

ਮੈਰੀ ਕ੍ਰਿਸਮਸ
ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਿਲਰ ਦੇ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਦਾਇਤਕਾਰ ਸ਼ੀ ਰਾਮ ਮੈਰੀ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਫਿਲਮ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਧਾਧੁੰਦ, ਏਕ ਹਸੀਨਾ ਥੀ ਅਤੇ ਬਦਲਾਪੁਰ ਜਿਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਰੀ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਫਿਲਮ 12 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਭਾਰਤੀ ਕਲਾਕਾਰ ਵਿਜੈ ਸੇਤੂਪਤੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਵਿਜੈ ਸੇਤੂਪਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਹਰੁੱਖ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਫਿਲਮ ਜਵਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਲਨ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿਖੇ ਸਨ।
ਫਾਈਟਰ
ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸਿਧਾਰਥ ਆਨੰਦ ਦੀ ਫਿਲਮ ਫਾਈਟਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਤਿਕ ਰੌਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਣ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਇਕੱਠੇ ਦਿਖਣਗੇ। ਸਿਧਾਰਥ ਆਨੰਦ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸ਼ਾਹਰੁੱਖ ਖ਼ਾਨ ਦੇ

ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮ ਪਠਾਨ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗੀ।

ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਫਿਲਮਾਂ
ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਚਾਰ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਸਾਲ 2023 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਲਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਸਾਲ ਉਹ ਪੰਜ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਗੇ। ਅਕਸ਼ੈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ 2020 ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਤਮਿਲ ਫਿਲਮ ਸੁਰਾਈ ਪੋਤਰੂ ਦੀ ਰੀਮੇਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਪੰਜ ਕੌਮੀ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਜੀਆਰ ਗੋਪੀਨਾਥ ਨੇ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਏਅਰਲਾਈ ਮਿੰਪਲੀਫਾਈ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਫਰਵਰੀ 'ਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੜੇ ਮੀਆਂ ਛੋਟੇ ਮੀਆਂ
ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਦਿਖਣਗੇ ਟਾਈਗਰ ਸ਼ੁੱਫ। ਦੱਖਣ ਭਾਰਤੀ ਕਲਾਕਾਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀਰਾਜ ਵੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਹਦਾਇਤਕਾਰ ਅਲੀ ਅੱਬਾਸ ਜ਼ਫਰ ਹੋਣਗੇ।

ਸਿਘਮ - 3
ਰੋਹਿਤ ਸ਼ੋਣੀ ਦੀ ਫਿਲਮ ਸੂਰਿਆਵੰਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਸਿਘਮ - 3 ਵਿੱਚ ਅਜੈ ਦੇਵਗਨ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੇ। ਰੋਹਿਤ ਸ਼ੋਣੀ ਅਤੇ ਅਜੈ ਦੇਵਗਨ ਦੀ ਸਿਘਮ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੀ ਤੀਜੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਲਾਕਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਅਜੈ ਦੇਵਗਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ, ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ, ਟਾਈਗਰ ਸ਼ੁੱਫ ਅਤੇ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਣ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਦਿਖਣਗੇ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਪੋਸਟਰ ਵੀ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ।

ਸਕਾਈ ਫੋਰਸ
ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਜੁੜਨ ਵਾਲੇ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਫਿਲਮ ਸਕਾਈ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਫਿਲਮ ਭਾਰਤੀ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਣਗੇ।

ਵੈਲਕਮ ਟੂ ਜੰਗਲ
ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਵੈਲਕਮ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੀਕੁਐਲ ਵੈਲਕਮ ਟੂ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਅਕਸ਼ੈ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਜੇ ਦੱਤ, ਸੁਨੀਲ ਸ਼ੋਣੀ, ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ, ਰਵੀਨਾ ਟੰਡਨ, ਲਾਰਾ ਦੱਤਾ, ਜੈਕਲਿਨ ਫਰਨਾਂਡਿਸ, ਪਰੇਸ਼ ਰਾਵਲ, ਅਰਸ਼ਦ ਵਾਰਸੀ, ਜੌਨੀ ਲੀਵਰ, ਰਾਜਪਾਲ ਯਾਦਵ, ਸ਼੍ਰੇਅਸ ਤਲਪੜੇ, ਦਲੇਰ ਮਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਮੀਕਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ।

ਅਜੈ ਦੇਵਗਨ
ਅਜੈ ਦੇਵਗਨ ਦੀਆਂ ਵੀ 2024 ਵਿੱਚ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਕਹਾਂ ਦਮ ਥਾਂ ਅਜੈ ਦੇਵਗਨ ਹਦਾਇਤਕਾਰ ਨੀਰਜ ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਬਣਾਈ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਡਰਾਮਾ ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਕਹਾਂ ਦਮ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਣਗੇ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਅਜੈ ਦੇਵਗਨ ਅਤੇ ਤੱਬੂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਦਾ ਰੋਮਾਂਸ ਡਰਾਮਾ ਦਿਖੇਗਾ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਦੁਨੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਆਜ਼ਾਦ ਵੀ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਵੀਨਾ ਟੰਡਨ ਦੀ ਧੀ ਰਾਸ਼ਾ ਬਡਾਨੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਕਰਨਗੇ।

ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ
2022 ਵਿੱਚ ਆਈ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਚੱਤਾ ਦੇ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਦਾਸੀ ਕਾਰਨ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਬ੍ਰੇਕ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। ਪਰ 2024 ਵਿੱਚ ਉਹ ਨਵੇਂ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਰੋਗ ਨਾਲ ਵਾਪਸੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਲਾਹੌਰ, 1947
2024 ਵਿੱਚ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਪੁੱਡਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹਿਦਾਇਤਕਾਰ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਲਾਹੌਰ 1947 ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸੋਨੀ ਦਿਓਲ ਦਿਖਣਗੇ, ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਬੱਸ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੋਣਗੇ।

27 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਸੰਤੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੋਨੀ ਦਿਓਲ ਦੀ ਹਿੱਟ ਜੋੜੀ ਫਿਰ ਦਿਖੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਘਾਇਲ, ਦਾਮਿਨੀ ਅਤੇ ਘਾਤਕ ਜਿਹੀ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।
ਸਿਤਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ
2024 ਵਿੱਚ ਆਮਿਰ ਖ਼ਾਨ ਇੱਕ ਹਦਾਇਤਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਤਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ ਬਣਾਉਣਗੇ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸਮਸ 'ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮਿਰ ਖ਼ਾਨ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਮੌਕੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਜਨੀ, 3 ਇਡੀਅਟਸ, ਪੀਕੇ, ਤਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਰ ਅਤੇ ਧੂਮ 3 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਾਲੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।
ਲਾਪਤਾ ਲੋਡੀਜ਼
ਆਮਿਰ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਿਰਣ ਰਾਓ ਵੀ ਹਦਾਇਤਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵਾਪਸੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਕੌਮੋਡੀ ਫਿਲਮ ਲਾਪਤਾ ਲੋਡੀਜ਼ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਇਹ ਆਮਿਰ ਖਾਨ ਪੁੱਡਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ 11ਵੀਂ ਫਿਲਮ ਹੋਵੇਗੀ।
ਦੱਖਣ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਕਲਿਕ 2898 ਏ ਡੀ- / ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੇ ਹਦਾਇਤਕਾਰ ਜਾਗ ਅਸ਼ਵਨੀ ਪੈਨ ਇਡੀਆ ਫਿਲਮ ਕਲਿਕ 2898 ਏ ਡੀ ਇੱਕ ਮਿੱਥਕ ਸਾਈ-ਫਾਈ ਫਿਲਮ ਹੈ।
ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਦਾਕਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਭਾਸ਼ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ, ਕਮਲ ਹਸਨ, ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਣ, ਦਿਸ਼ਾ ਪਟਾਨੀ ਅਤੇ ਦਿਲਕਰ ਸਲਮਾਨ ਵੀ ਹੋਣਗੇ।
ਪੁਸ਼ਪਾ 2
ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਪੁਸ਼ਪਾ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਕੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੱਕਸ ਆਫਿਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਏ ਸੀ।
2024 ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪਾਰਟ ਪੁਸ਼ਪਾ 2: ਦਿ ਰੂਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ।
ਕੰਤਾਰਾ ਚੈਪਟਰ 1
2022 ਵਿੱਚ, ਕੰਨੜ ਫਿਲਮ ਕੰਤਾਰਾ ਨੇ ਹਲਚਲ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ 2024 ਵਿੱਚ ਕੰਤਾਰਾ ਚੈਪਟਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਆਵੇਗਾ ਜੋ ਕੰਤਾਰਾ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ।
ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਹਦਾਇਤਕਾਰ ਰਿਸ਼ਭ ਸ਼ੋਣੀ ਹੋਣਗੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰਦੇ ਵੀ ਦਿਖਣਗੇ।
ਇਡੀਅਨ ਟੂ
ਐੱਸ ਸ਼ੇਕਰ ਵੱਲੋਂ 1996 ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਫਿਲਮ ਇਡੀਅਨ ਦਾ ਅਗਲਾ ਭਾਗ ਇਡੀਅਨ 2 27 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਆਵੇਗਾ। ਕਮਲ ਹਸਨ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰਲ ਸੈਨਾਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਣਗੇ।

ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਸੜੀ 2

2018 ਵਿੱਚ ਆਈ ਕੌਮੋਡੀ ਹੌਰਰ ਫਿਲਮ ਸੜੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਭਾਗ 2024 ਵਿੱਚ ਅਗਸਤ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਹਦਾਇਤਕਾਰ ਅਮਰ ਕੌਸ਼ਿਕ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾ ਕਪੂਰ, ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਰਾਓ, ਪੰਕਜ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਅਪਾਰਸ਼ਕਤੀ ਖੁਰਾਨਾ ਹੋਣਗੇ।
ਮੈਟ੍ਰੋ ਇਨ ਦਿਨੋ
2007 ਵਿੱਚ ਆਈ ਅਨੁਰਾਗ ਬਾਸੂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਲਾਈਫ ਇਨ ਮੈਟ੍ਰੋ ਦਾ ਦੂਜਾ ਭਾਗ ਮੈਟ੍ਰੋ ਇਨ ਦਿਨੋ 2024 'ਚ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਆਦਿੱਤਿਆ ਰਾਏ ਕਪੂਰ, ਸਾਰਾ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ, ਅਨੁਪਮ ਖੇਰ, ਨੀਨਾ ਗੁਪਤਾ, ਪੰਕਜ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਕੈਂਕਣਾ ਸੇਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਲੀ ਫ਼ਜ਼ਲ ਅਤੇ ਫ਼ਾਤਿਮਾ ਸਨਾ ਸ਼ੇਖ਼ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ।
ਐੱਲਐਸਡੀ 2
ਦਿਬਾਕਰ ਬੈਨਰਜੀ ਦੀ 2010 ਵਿੱਚ ਆਈ ਫਿਲਮ ਲਵ ਸੈਕਸ ਐਂਡ ਧੋਖਾ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਰਾਓ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਹਦਾਇਤਕਾਰ ਦਿਬਾਕਰ ਬੈਨਰਜੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਏਕਤਾ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਐੱਲਐਸਡੀ 2 ਲਿਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਗਰਮੀ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ
2024 ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾ ਹੋਣਗੀਆਂ ਇਸੇ ਸਾਲ ਸਿਆਸੀ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਇਹ ਫਿਲਮਾਂ ਵੀ ਇਸ ਮਾਹੌਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਰਮ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
ਮੈਂ ਅਟਲ ਹੂੰ
ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਕੌਮੀ ਸਨਮਾਨ ਜੇਤੂ ਹਦਾਇਤਕਾਰ ਰਵੀ ਜਾਧਵ ਦੀ ਫਿਲਮ ਮੈਂ ਅਟਲ ਹੂੰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪੇਈ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਪੰਕਜ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਫਿਲਮ 19 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ।
ਸਵੰਤਰ ਵੀਰ ਸਾਵਰਕਾਰ
ਰਣਦੀਪ ਗੁੱਡਾ ਦੀ ਹਦਾਇਤਕਾਰੀ ਹੇਠ ਬਣ ਰਹੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਆਜਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਵੀਰ ਸਾਵਰਕਾਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਰਣਦੀਪ ਗੁੱਡਾ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਵੀਰ ਸਾਵਰਕਾਰ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤਾ ਲੱਖੋਂਡੇ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਸਿਆਲ ਵੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ।
ਦਿ ਦਿੱਲੀ ਫਾਈਲਸ
ਦ ਕਸ਼ਮੀਰ ਫਾਈਲਸ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਹਦਾਇਤਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਿਵੇਕ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਦਿ ਦਿੱਲੀ ਫਾਈਲਸ ਲਿਆ ਰਹੇ ਹਨ।

